

A

M. P. T.

6324, Korj.
raamat

No 1747

Korj. raamatus
asjade järje

No 5

Asja nimi :

Raamat

A

6324.

Book

P
Kurrus

Veep Därris

1839
fel estmal nägjel
edre paaolu kupan...

Keit

Ewangeliummid

ning

Epistlid

keige se Aasta läbbi,

ning ka

1. Meie Isanda Jesusse Kristusse
se Kannataminne, Surm, Ulestons,
minne ning Taewaminne.

2. Jerusalemma Liina Arra-
rieminne.

Trükkitud 1787. Aastal.

Monningatte Sannade Selletus.

Halleluja, se on: Kiitke Jummalat.

Rürieleison, se on: Jesand, heida armo.

Jesus on A ning O, se on: Jesus on Allgminne
ja Ots.

Jesse on kunninga Daeweti isä nimmi, sepärrast
Jesse juur tähhendab Daeweti suggu woõssa,
kust Kristus lihha polest piddi sündima.

Jehowa on keigelüllem Jummalä nimmi, mis
Joannes omma Slnutamisese ramatus i peat:
4 salm. nenda ärraselletab: Kes on, kes ollit,
ja kes tulleb; se on: kes praego on, iggaw
wessest olnud, ja sesamma iggaweste jääb.
Ebr. 1, 11. 12.

JESUS aita!

Epistele esimesel Kristusse Tulemisel Pühhal. Rom. 13, 11-14. salmist sadit.

Seda teha sepärrast, et meil teada on se aeg, et se tund on, et meie jo olles me üllesärratud unnest (sest müüd on meie õnnistus lähem kui siis, kui meie usklikkuse saime. S on möda läinud, agga pääw on liggi tulnud,) sepärrast heitkem ennesest ärra pimmedusse teud, ja ehhitagem ennast walgusse sõas riistadega. Ellagem ausaste kui päwa ajal, ei mitte prassimluses egga lajomises, ei mitte abbiello ärrateotamises, egga fimaluses, ei mitte ridus egga kaddeduses, waid ehhitage ennast Issanda Jesusse Kristussega, ja ärge kaadke omma lihha eest hoolt nenda, et himmud sest tousewad.

Evangelium esimesel Kristusse Tulemisel Pühhal. Matt. 21, 1-9. salmist sadit.

Ja kui nemmad Jerusalemma liggi said, ja Petwage pole õlli mäe jure tullid; siis läkkitas Jesus kaks Jüngrit, ja ütles nende wasto: minge süna allerisse, mis teie kohhal on, ja

sed damaid leiate teie ühhe kinniseitud emma = eesli
 ja ühhe sällu temma jures, peäste neid lahti ja
 toge minno jure. Ja kui teie kegi middagi ütleb,
 siis üttele: Jesandal on neid tarwis, siis läkki
 tab temma neid seddamaid. Agga se on keif süns
 dinud, et piddi töeks sama, mis võldud on Proh
 weti läbbi, kes ütleb: üttele Sioni Tüttele:
 wata, sinno Kuningas tulleb sulle tassane, ja
 istub emma = eesli selgas, ja sällu selgas mis on
 Eodma kandja emma = eesli poeg. Siis läksid
 need Zingrid ärra, ja teggid, nenda kui Jesus
 neid oli käsknud, ja töid se emma = eesli ja se säll
 lo, ja pannid ommad rided nende peäle, ja pan
 nid tedda nende selga istma. Agga surem hull
 lautasid ommad rided tee peäle, agga teised rai
 usid okse puist, ja heitsid tee peäle. Agga se rah
 was, mis eel ja tagga käis, küssendas ja ütles:
 Hosianna Tarweti Poiale! Kidetud olgo, kes tulle
 leb Jesanda nimmel, Hosianna kõrges!

Epistel teisel Kristusse Tullemise Pühhal.
 Rom. 15, 4-13. salmist sadik.

Sest mis ial enne on kirjotud, se on meie õppe
 tuseks ennekirjotud, et meil kannatusse ja
 kirja rõmustamise läbbi peab lotus ollema. Ag
 ga te kannatusse ja rõmustamise Jummal and
 ko teie, et teie üht meelt peate issekeskis Jesusse
 Kristusse järrele, er teie ühhe mele ja ühhe suga
 auustate Jummalat ja meie Jesanda Jesusse
 Kristusse Issa. Sepärrast wotke teine teist was
 to, nenda kui ka Kristus meid on wastawotnud
 Jummalat auuks. Agga ma ütlen, et Jesus
 Kristus on ümberleikamise teenriks samud Jum
 mala

mala ide parrast, et ta piddi wannematte to-
tussed kinnitama. Ja et ka pagganad hallastus-
se parrast piddid Jummalat auustama, nenda
fui kirjutud on: separrast tahhan minna sind kita
pagganatte seas, ja sinno nimmele mangides laul-
da. Ja ta ütleb temma: olge rõõmsad, pagga-
nad, temma rahwaga. Ja ta: Kiitke JS an-
dat, keik pagganad, ja kiitke tedda, keik rahwas!
Ja ta ütleb Jeseia: Se peab ollema Jese juur,
ja kes touseb wallitsema pagganatte ülle, selle
peäle peawad pagganad lootma. Agga se lotusse
Jummal täitko teid keige rõmo ja rahhoga usso
sees, et teil woiks rohkeste lotust olla pühha
Waimo wäes.

Evangelium teisel Kristusse Tullemisse
Pühhal. Luk. 21, 25-36. salmist sadik.

Ja pawas, kuus ja tähtede sees peawad imme-
tähhed, ollema, ja Ma peäl peab rahwal ah-
hastus ollema ilmanouta, et merri ja wee woud
kohhisewad. Ja innimesed lähhawad rammo-
tumaks kartusse ja nende asiade ootmisse parrast,
mis ma ilma peäle peawad tullema; sest taewa
wäed peawad kwiikutadama. Ja siis näwad
nemmad innimesse Poega tullewad pilwes sure
wäe ja auga. Agga kui se keik hakkab sündima,
siis waatke ülles, ja tõstke ommad Pead ülles,
separrast et teie ärralunnastaminne liggi tulleb.
Ja temma ütles neile ühhe tähhendamise sanna:
wadage wigi puud ja teik puud, kui nemmad jo
pakkatawad, ja teie sedda näte, siis tunnete teie
isfiennestest, et sui jo liggi on. Nenda ka teie, kui
teie näte sedda sündiwad, siis tundke, et Jum-
mala

mala riik liggi on. Tõest minna ütlen teile, et
 sesunnatse põlwe rahwas ei lõppe mitte ärra, kummi
 se teik saab sündinud. Taewas ja Ma lähhawad
 hukka; agga minno sannad ei lähhä mitte hukka.
 Agga hoidke ennast, et teie süddamed ei sa koor-
 matud liasõmisses, ei liasõmisses, egga peatois-
 dusse murrettega, ja et sesamma päaw äkkitselt
 teie peäle ei tulle. Gest kui uinõpael tulleb tem-
 ma teikide peäle, kes teige se Ma peäl asset on,
 Sepärrast waltwage ja palluge iggal aial, et teid
 wäärt arwatakse ärrapõggeneda teige se eest, mis
 peab sündima, ja seista innimesse Poia ees.

Epistel kolmandamal Kristusse Tullemisse
 Pühhal. 1 Kor. 4, 1-5. salmist sadik.

Menda arwago meid iggawks kui Kristusse sul-
 lasid, ja maiapidajaid Jummalasallajad-
 jade ülle. Agga peäle sedda, siis küssitakse maia-
 piddajatte käest, et iggawks peab tru ollema. Agga
 minna ei panne sedda miiski, et teitest minno peäle
 kōhnut moistetakse, ehk innimesse kōhto päwast,
 agga ei minnage moista ennese peäle kōhnut, sest
 minna ei tea ennese peäle ühtegi süüd: agga ses
 pärrast ep olle ma mitte õigeks arwatud: Agga
 Jōsand on se, kes mo peäle kōhnut moistab. Ges
 pärrast ärge moistke ühtegi kōhnut enne aega, kum-
 ni Jōsand tulleb, kes ka pimmedusse sallajad asjad
 päwa ette tõstab, ja süddamette nouud arwalik-
 kuls teeb, ja siis saab iggawks Jummalalt kitust.

Ewangelium kolmandamal Kristusse Tulle-
 misse Pühhal. Mat. 11, 2-10.
 salmist sadik.

Agga Joannes kui temma wangitornis kulis
 Krist

Kristusse teud, siis läkkitas temma faks ommast
 Süngrittest, ja ütles temmale: Kas olled siina se,
 kes peab tulles, moi peome meie teist vortma?
 Ja Jeesus vastas ja ütles neile: Minge ja kulu-
 tage Joannessele, mis teie kulete ja näte. Pim-
 medad näwad jälle, ja jallotumad kairvad, pidda-
 litõbbised tehakse puhtaks, ja kurdid kuulvad,
 furnud ärratakse ülles, ja waestele kuluakse ar-
 mo-õppetus, ja õnnis on, kes ial ennast minnust
 ei pahhanda. Algga kui need ärraläksid, hakkas
 Jeesus rahwale räkima Joannesest: mis teie ol-
 lete wäljaläinud kõrbe waatma? pillirogo, mis
 tulest kõikutakse? ehk mis teie ollete wäljaläinud
 waatma?, ühhe inimessse pehme riettega ehitud?
 wata, kes pehmed rided kandwad, need on sun-
 ningatte koddade sees: ehk mis teie ollete wälja-
 läinud waatma? üht Prohweti? tdest minna üt-
 len teile, kes weel üllem on kui Prohwet; sest se on
 sesamma, kennest kirjotud on: wata, minna läk-
 kitan omma Jugli sinu palle eel, kes sinu teed
 sinu ees peab walmistama.

Epistel nekjandamal Kristusse Tullemisse
 Pühhal. Wilip. 4, 4-7. salmist sadik.

Olge ikka rõõmsad JSandas. Ta ütlen
 minna: olge rõõmsad. Teie järrele-and-
 minne sago tutwaks keikile inimessetele: JSand
 on liggi. Arge murretssege ühregi, waid laske
 keikis ommad pallumissed palwe ja õhkamisse
 läbbi tännoga Jummalale teada sada. Siis
 Jummalala rahho, mis üllem on kui keik moistus,
 hoiab teie süddamed ja teie meled Kristusse Jee-
 susse sees.

Ewangelium neljandantal Kristusse Tullemisese Pühhal. Joh. 1, 19-28. salmist sadik.

Ja se on Joannesse tunnistus, kui Juba rahwas lakkitasid Jerusalemmast Preestrid ja Lewitid, et nemmad temmalt piddid küssima, kes sa olled? ja ta tunnistas, ja ei salgand mitte, ja tunnistas: minna ep olle mitte se Kristus. Ja nemmad küssiid temmalt: Mis siis? olled sinna Elias? Temma ütles: polle mitte. Olled sinna se Prohwet? ja temma kostis: ei mitte. Siis ütlesid nemmad temma wasto: kes sa siis olled? et meie wastust woime wia neile, kes meid on lakkitanud, mis sa ütled issiennehest? Temma ütles: Ma ollen ühhe hüüdja heäl kõrbes: Tehke tassafeks Jesanda teed, nenda kui Prohwet Jesaia on ütelnud. Ja need, kes ollid lakkitud, ollid Wariseride seast, ja nemmad küssiid temmalt ja ütlesid temma wasto: Miks sinna siis ristid, kui sa ep olle se Kristus, egga Elias, egga se Prohwet? Joannes kostis neile ja ütles: Minna ristin weega, agga se seisab kesk teie seas, kedda teie mitte ei tunne. Se on sesamma, kes pärrast mind tulleb, kes enne mind on olnud, kelle wäärt minna ep olle, et ma temma kinga paela lahti peastan. Se sündis Petabaras teisel polet Jordani, kus Joannes ristis.

Epistel esimesesl Joulo Pühhal.

Tit. 2. 11-14. salmist sadik.

Sest Jummalala arm, mis õnnistust sadab, on ilmunud keikile inimestele, ja juhatab meid, et meie peame ärrasalgama jummalakartmatta ello ja ilmalikkud himmud, ja peame moist

moisilikult ja viete, ja Jummalakartlikult ella ma sessinnatses ma-ilmas, ja votma sedda õnnist lotust, ja se sure Jummalala ja meie õnnisteggia Jesusse Kristusse au illumist, kes isse-ennast meie cest on annud, et ta meid piddi ärralunnas-tama keigest üllekohtust, ja puhastama ennesele isji-rahwaks, mis ussin on hea tõle.

Evangelium esimesel Joulo Pühhal.

Luk. 2, 1-14. salmist sadik.

Agga se sündis neil päivil, et sanna Keisrist Augustusfest wäljalaks, et keik ma-ilm piddi ülleskirjotud sama. (Sesinnane ülleskirjotamine sündis enne, kui Kirenius Siria-ma ülle wallitseja olli) ja keik lüksid ennast lastma ülleskirjotada, iggüks omma liina. Siis lüks ka Josep Galilea-maalt Naatsareti linnas ülles Juda-maale Taweti liina, mis hütakse Petlemmaks, (separast et ta olli Taweti suggust ja pärrismaalt) et ta ennast piddi lastma ülleskirjotada Maria omma kihlatud naesega, kes olli kaima peäl. Agga se sündis, kui nemmad seäl ollid, sai se aeg täide, et ta piddi mahhasama, ja temma tõi omma esimesse poia ilmale, ja mähkis tedda, ja panni tedda mahha sõime, sest neil ey olnud muud asjet maias. Ja seälsammus wäljal ollid karjatsed õidses, ja hoidsid õse omma karja. Ja wata, Jesanda Ingel seisis nende jures, ja Jesanda au paistis nende ümber, ja nemmad kartsid üpris wägga. Ja se Ingel ütles neile: ärge kartke, sest wata, ma kulutan teile suurt rõmo, mis keige rahwale peab sama, sest teile on tänna Taweti linnas sündinud se õnnisteggia, kes on Kristus

se Jesand. Ja se olgo teie tähheks: teie leiats
se lapse mähbitud ja sõimes maggamast. Ja äls
kitselt olli se Ingliga taewa- sõa- wäe hull, need
kuitsid Jummalat ja ütlesid: Au olgo Jummalale
kõrges, ja Ma peäl rahho, innimestest hea meel!

Epistel teisel Joulo Pühhal.

Tic. 2, 4-8. salmist sadit.

Agga kui Jummalat meie Onnisteggia heldus
ja armastus innimeste wasto iimus, siis on
temma meid õnsaks teinud, ei mitte digusse teg
gudest, mis meie õllime teinud, waid omma hal
lastusse pärrast, uestundimisse pessemis ja püh
ha Waimo uendamisse läbbi, kedda temma on
wäliawallanud meie peäle rohkeste Jesusse Kris
tusse meie Onnisteggia läbbi, et meie temma ar
mo läbbi digeks tentud, iggawesse ello pärraks
pidime sama lotusse järrele; se on ustaw sanna.

Ewangelium teisel Joulo Pühhal.

Luk. 2, 14-20. salmist sadit.

Ja se sündis, kui need Inglid neist said ärraläis
tud taewa, siis ütlesid need innimestes kes
kariatsed teine teise wasto: Et läkki nüüd Pet
temma, ja wadagem sedda asja, mis on sündinud,
mis Jesand meile on teada annud. Ja nemmad
tullid ruttuste ja leidsid Maria ja Joseppi, ja sed
da lapsokest sõimes maggamast. Agga kui nem
mad sedda said näinud, lautasid nemmad sedda
asja laiale, mis neile sest lapsokesest olli räkitud;
ja keik, kes sedda kuulsid, pannid sedda innem
mis neist kariastest neile olli räkitud. Agga Ma
ria pidas keik need sannad meles, ja mõtles
nende

nende peäle ommas süddames. Ja need karjatsed laskid taggasi, auustasid ja kiitsid Jummalat keige se eest, mis nemmad ollid kuinud ja näinud, nenda kui nelle olli õöldud.

Epistel kolmandamal Joulo Pühhal.

Jesaia 7, 14-15. salmist sadit.

Wata! üks neitsit saab päima peäle, ja toob poja ilmale, ja peab temmale pannema se nimame **JUMMALA**; woid ja mer peab ta söma, kummi ta moistab kurja põlgada ja head wallitseada.

Exangelium kolmandamal Joulo Pühhal.

Joan. 1, 1-14. salmist sadit.

Algmiseses olli se Sanna, ja se Sanna olli Jummalala jüres, ja se Sanna olli Jummal. Se Sanna olli algmiseses Jummalala jüres. Keif asjad on temma läbbi tehtud, ja ilma temmata ep olle ühtegi tehtud, mis tehtud on. Temma sees olli ello, ja se ello olli inimeste walgus, ja se walgus paistis pinnmeduses, ja pinnmedus ei wotnud sedda wasto. (Üks inimenne Joannes nimmi, sai Jummalast laskitud, se sinuane tuli tunnistusseks, et temma sest walgusest piddi tunnistama, et keif temma läbbi piddid uskma. Temma ep olnud mitte se walgus, waid et temma piddi tunnistama sest walgusest.) Se olli se tässine walgus, kes walgustab keif inimestied, kui ta ma- ilma sisse tullit. Temma olli ma- ilmas, ja ma- ilm on temma läbbi tehtud, ja ma- ilma ei tunnud tedda mitte. Temma tullit omma sisse, ja need ommaksed ei wotnuud tedda mitte wasto;

agga

agga ni mitto, kui tedda wastowostid, neile andis temma melewalida Jummalal lapsiks sada, kes temma nimme jisse uskoad, kes ep olle werrest, ei lihha tahtmissest, egga mehhe tahtmissest, waid Jummalast sündinud. Ja se Sanna sai lihhaiks, ja wottis kui ihhes maias meje seas ellada (ja meie näggime tamma au, kui Issast aino sündinud Poia au) täis armo ja töt.

Epistel Pühhapäwal pärrast Joulo Pühha
Kalat. 4, 1-7. Salmist sadik.

Agga minna ütlen: senni kui se pärria wäeti laps on, siis ep olle temma ja sullase wabhel ühtegi wabhet, ehk ta kül keige pärrandusse issand on, waid temma on järrelekulajatte ja ülleraatjatte al seks aiaks, mis issast on seätud: nenda ka meie, kui meie wäetimad lapsed ollime, siis ollime meie kui sullased esimeste ma ilma seadmiste al. Agga kui aeg täis sai, läkkitas Jummal omma Poega, et ta piddi naefest sündima, ja kassa alla sama, et temma neid, kes kasso al ollid, piddi ärralunnastama, et meie piddime laste wi gust sama. Agga et teie nüüd lapsed ollete, on Jummal omma Poia Waimo teie süddamesse läkkitanud, se küssendab! Abba Issa! sepärrast ep olle sinna ennam sullane, waid laps; agga kui sa olled laps, siis sa olled ka Jummalal pärria Kristusse läbhi.

Ewangelium Pühhapäwal pärrast Joulo Pühha. Luk. 2, 33-40. Salmist sadik.

Ja Josef ja temma (Kristusse) emma pannid
Simmeks, mis temmast rägiti. Ja Simeon
on

õnnistas neid, ja ütles Maria temma emma was-
to; wata, sesinnane seisab seal langmisses ja
üllestoumisses mitmele Israelis, ja märgiks,
telle wasto rägitalse; (agga sinnoge omma hinge
läbbi peab moodi tungima et mõtlemissed mitmest
süddamest peawad arwalikkus sama. Ja seal
olli Anna üks naeste-rahwas, kes Prohwet, Wa-
nueli tüttar, Asferi suggu, arrust, se olli wägga el-
latand, ja olli omma mehhega seitse aastaq ellanud
pärast omma neitsi põlwe, ja temma olli liggi
nelli aastat peäle kahheksakümmele lesk; se ei tul-
nud ial ärra pühastkoias, tenis Jummalat paaste-
misse ja palwetteja õõd ja päwad. Ja sesinnane
tulli senna selsammal tunnil, ja tunnistas Jesu-
da au ülles, ja räkis temmast teikile, kes ärralun-
nastamist Jerusalemmas õõtsid. Ja kui nemmad
teik said lõppetanud, mis Jesu senna kässo õppe-
tusse järrele pididi sündima, läksid nemmad tag-
gasi Kalilea- male omma Naasfaretti linna. Agga
se lapsõke kaswis, ja sai kangeks waimus, täis
tarkust, ja Jummalat arm olli temma peäl.

Epistel Meäri Päwal. Galat. 3,

23-29. salmist sadik.

Agga=enne, kui usk tulli, hoiti meid kässo al,
ja meie õllime kinnipandud usso peäle, mis
pididi ilmutadama. Nenda on käsk meie juhha-
taja õlnud Kristusse juure, et meie usso läbbi pid-
dime õigeks sama. Agga et usk on tulnud, ep õlle
meie mitte enam juhhataja al; sest teie õllete teik
Jummalat lapsed usso läbbi Kristusse Jesusse sees,
sest mitto teid Kristusse sisse on ristitud, teie
õllete ka ennast Kristussega ehitanud. Ep
õlle

olle Juda, meest egga Kruka meest, ep olle sullast
 egga wabbat, ep olle meest, egga naest, sest teie keik
 ollete üks Kristusse Jesusse sees; agga kui teie
 Kristusse pärrast ollete, siis ollete teie ka Abraami
 suggu, ja pärriad tootusse järrele.

Ewangelium Meäri Pärwal.

Lut. 2, 21. salmis.

Sa kui kabbetia päwa täis said, et sedda last
 piddi umberkitatama, siis pandi temmale
 nimmi JESUS, mis sest Inglise olli pandud,
 ennego temma emma ihhusse sai.

Epistel pärrast Meäri Pärwa.

Rom. 6, 3. ja 4. salmis.

Eht efs teie ei tea? et mitto meid Kristusse
 Jesusse sisse on ristitud, et meie temma sur-
 ms sisse olleme ristitud? siis olleme meie temma
 ga mahhamaetud riimisse läbbi surma sisse, ja
 otsego Kristus on ülesärratud suruust Jēsa au-
 läbbi, et meie ka nenda peame udes ellus kaima.

Ewangelium pärrast Meäri Pärwa.

Matt. 3, 13. salmist otsani.

Sis tuli Jesus Kallilea, maalt Jordani jõe-
 titama. Agga Joannes kelas tedda wägga, ja
 ütles: Mul on tarwis, ei mind sunnust peaks rist-
 titama, ja sinna tuled minu jure. Agga Jesus
 wastas ja ütles temma wasto: Olgo nüüd nen-
 da, sest nenda on meie kobbus keik õigust täieste
 tehha; siis jättis temma tedda. Sa kui Jesus sai
 ristitud, tuli temma seddamaid weest wälja, ja
 wata!

wata! taewad tehti temmale lahti; ja Joannes näggi Jummalä Waimo kui tuikesse ennast mahha lastwad ja temma peäle tullewad. Ja wata! heäl ütles taewast: Sesinnane on minno armas Poeg, kellest mul hea meel on.

Epistel Kolme Runninga Päxwal.

Jesaja 60, 1-6. salmist sadik.

Touse ülles, sago sa walgustud, sest sinno walgus tulles, ja Jehowa au touseb so üle. Sest wata pimmedus kattab maad, ja pilkane pimme rahwast; agga sinno üle touseb Jehowa ja temma au näitse sinno peäl. Ja pagganad peawad so walgusse järrel kaima, ja kunningad se pais-tusse järrel, mis sulle touseb. Tõsta ommad silmad ümberkaudo ülles, ja wata, need keif koggutakse, ja tullewad sinno jure. So poiad tullewad kangelst, ja so tütreid kaswatakse nende kõrwas. Kus saad sa nähha ja kui jõggi nende wasto josta, ja so südda wärriseb ja saab üpris wägga rõõmsaks, kui se hull merre äres so pole pötab, ja pagganatte wäggi so jure tulles; Kamelide hull kattab sind, Midjani ja Ewa nobbedad Kamelid, need keif tullewad Seba maalt: nemmad kandswad kulda, ja wirolit, ja kulutawad rõõmsaste Jehowa kitussed.

Evangelium Kolme Runninga Päxwal.

Matt. 2, 1-12. salmist sadik.

Agga kui Jesus olli sündinud Petlemmas Juda maal kunninga Herodesse aial, wata, siis tullid targad hommišo poolt Jerusalemma, ja ütlesid: kus on se sündinud Juda-rahwa kunningas? se

sest meie olleme temma tähe näinud hommiko-
 maal, ja olleme tulnud tedda kummardama. Ag-
 ga kui kuningas Herodes sedda kulis, ehmatas
 temma wägga ärra ja keik Jerusalemma lin tem-
 maga. Ja temma koggus kofko keik üllema-
 preestrid ja Kirjatundjad rahwa seast, ja kulas
 neilt, kus se Kristus piddi sindima. Agga nem-
 mad ütlesid temmale: Petlemmas Juda-
 maal seist uenda on se Prohweri läbbi kirjutud: Ja sin-
 na Petlem Juda- maal sinna ep olle milgi kumbel
 se wähhem Juda Würstide seas, sest sinust peab
 wälja tullema se Wallitseia, kes minno Israeli
 rahwast peab kui karjane hoidma. Siis kutsus
 Herodes need Sargad sallaja, ja kulas neilt diete
 sedda aega, mil se täht olli paistnud. Ja temma
 läkkitas neid Petlemma ja ütles: minge, ja kulage
 diete hästi se lapsokesse järrele, ja kui teie tedda
 leiata, siis kulutage mulle, et ka minna tullen ted-
 da kummardama. Agga kui nemmad said kun-
 ningast kuulnud, läksid nemmad ärra, ja wata, se
 täht, mis nemmad hommiko- maal ollid näinud,
 käis nende eel, kunni temma tulli, ja seisis kchhe
 seäl ülleweel, kus se lapsokenne olli. Agga kui
 nemmad sedda tähte nägid, said nemmad inpris
 wägga rõõmsaks. Ja kui nemmad tullid senna
 kotta, leidsid nemmad se lapsokesse Maria temma
 emmaga, ja heitsid endid mahha, ja kummardasid
 tedda, ja wõtsid omma warrandust lahki, ja wisid
 temmale andid, kulda, ja wiroki ja mirri. Ja et
 Zummal neid kästnud unnes, et nemmad mitte ei
 piddand Herodesse jure taggasi minnema, läksid
 nemmad teist teed taggasi omma male.

Epistel esimesel Pühapäeval pärast
kolme Runninga Pühha. Rom. 12,
1-6. salmist sadik.

Se pärast maenitsen minna teid, wennad,
Zummala sure süddamelikko hallastusse läb-
bi, et teie annate ommad ihhud ellawaks, püh-
haks ja Zummala melepärralisseks ohwriks, se ol-
go teie moistlik Zummala tenistus. Ja ärge wotke
mitte seinnatse ma- ilma sarnatsed olla: waid
muutke ennast omma mele uendamisse läbbi, et
teie woiksite katsuda, mis Zummala hea ja mele-
pärraline ja täis tahtmine on. Sest ma ütlen
se armo läbbi, mis mul on antud, iggaühhele, kes
teie seast on, et temma ei arwa ennast targemaks,
kui sunnib arwada, waid et iggaüks ennesest ar-
waks nenda, kui kohhus on arwata sedda möda,
kui Zummal iggaühhele usso mooto on jagganud.
Sest otsego meil ühhe ihho sees paljo liikmid on;
agga keikil liikmetel ep olle ühtesuggust tööd: nen-
da on meid paljo üks ihho Kristusse sees: agga
iggaüks ennese kohhal olleme meie teine teise liik-
med. Agga meil on armo anded, mis sedda armo
möda, mis meile on antud, monnesuggused on.

Evangelium esimesel Pühapäeval pä-
rast kolme Runninga Pühha. Luk. 2,
41-52. salmist sadik.

Ja temma wannemad käisid igga aasta Jeru-
salemmas Pasa-pühhiks. Ja kui temma
kohheteistkümnne aastaseks sai, ja nemmad ülles-
läksid Jerusalemma, selle Pasa-pühha komba pä-
rast, ja need päwad täis said, et nemmad jälle
toio pole läksid, siis jäi se poeglaps Jesus Jeru-
salem

salemma, ja Josep ja temma (Kristusse) emma ei teadnud sedda mitte. Algga kui nemmad mõtlefid tedda te-kaiatte seltsis ollewad, tullid nemmad ühhe päwa teed, ja otsisid tedda suggulaste ja tuwadade jures, ja kui nemmad tedda ei leidnud, läksid nemmad taggasi Jerusalemma ja otsisid tedda, ja se sündis kolme päwa pärrast, et nemmad tedda leidsid pühhas koias istmast, kes õppetajatte seas, ja neid kuulmast ja neilt küssimast. Algga keif, kes tedda kuulsid, ehmatasid ärra temma moistusse ja kostmiste pärrast. Ja kui nemmad tedda näggid, ehmatasid nemmad wägga ärra ja temma emma ütles temma wasto: Hoeg, milks sa meile nenda olled teinud? wata, sinno issa ja minna olleme siud diete waewaga otsinud. Ja temma ütles nende wasto: mis se on, et teie mind ollete otsinud? eks teie ei teadnud, et ma ses pean ollema, mis mo Issa pärralt on? ja nemmad ei moistnud sedda sanna, mis ta neile rakis. Ja temma läks nendega alla, ja tuli Naatsaretti, ja kulis nende sanna. Ja temma emma pidas keif needsinna sed sanna ommas süddames. Ja Jesus kaswis tarkusses, ja pitkusses, ja armus Jummal ja inimeste jures.

Epistel teisel Pühhapäwal pärrast kolme
Runninga Pühha. Rom. 12, 6-16.
salmist sadit.

Ehk meil on Prohweti kulutaminne, siis peab se usso moodo järrele ollema; ehk meil on järrele waatmisse ammet, siis olleme meie teine teise liit med ses järrelewaatmisse ammetis; ehk on, kes õppetab, se on teise liite õppetusse sees; ehk on, kes mae

maenitseb, se on teise like maenitsusse sees; kes jagab, se tehko sedda wagga süddamega: kes on üls leroaatja, se olgo ussin; kes maeste ette murrets seb, se tehko sedda rõmoga. Armastus ärge olgo mitte sallalik; hirm olgo teile kurja eesti; hoidke sedda head tagga. Armastage teine teist ellaste kui wennad; teine joudko teise ette auustamissega. Ärge olge laisad ses, mis teie peate teggema. Olge tullised waimus. Pange aega tähhele. Olge rõmsad lotusses, kannatlikud abhastusses, jäge kindlaste palwesje. Mitte need pühhad, kennel pudy on. Püüdke heal meel wõõraid wastowotta. Õnnistage neid, kes teid takkafiusawad: õnnistage ja ärge wanduge mitte. Olge rõmsad rõmsadega, ja nutke nutjattega. Olge ühhemelelised teine teise wasto. Ärge noudke kõrki asjo, kuid heitke ennast allandikkude seltsi.

Evangelium teisel Pühapäawal pärrast
kolme Runninga Pühha. Joan. 2,
1-11. Salmist sadik.

Ja kolmandamal päwal said pulmad Kanas Kalilea maal, ja Jესusse emma olli seal, aga Jesus ja temma Jüngrid ollid ka pulma kututud. Ja kui wina pudus, ütles Jესusse emma temma wasto: neil ep olle wina. Jesus ütles temmale: naene, mis mul on siinoga teggemist? minno tund ep olle weel tulnud. Temma emma ütles teenridele: mis temma teile ial ütleb, sedda tehke. Agga senna ollid pandud kuus kirowist weeriista Juda rahwa puhastamise pärrast, ja iggaühhe sisse läks kaks ehk kolm mõõto. Jესus

sus ütles neile: täitke need kirwised wee = riistad weega, ja nemmad täitsid neid äre tassa. Ja temma ütles neile: wotke nüüd nende seest, ja wige pulma-rahwa-tallitajale, ja nemmad wisid. Agga kui pulma rahwa tallitaja sedda wet mait sis, mis winaks olli sanud, ja ei teadnud mitte, kust se olli: agga ueed teenrid teadsid, kes sedda wet ollid tonud, siis kutsus se pulma-rahwa-tallitaja peigmeest, ja ütles temmale: iggamees annab esüte head wina, ja kui nemmad jo kül sanud, siis lahjemat; siina olled sedda head wina tännini hoidnud. Se olli nende immeteggude hakkatus, mis Jesus teggi Kanas Kalilea-maal, ja näitis omma au ülles, ja temma Jungrid uskusid temma sisse.

Epistel kolmandamal Pühapäwal pärrast kolme Kuninga Pühha. Rom. 12, 17-21. Salmist sadit.

Arge olge enneste melest moistlikkud. Arge makske ühhelegi kurja kurjaga. Moudke häid asjo teikide innimeste nähhes. Kui se woib olla, sus piddage teige innimestega rahho, ni paljo, kui teie polest sunnib. Arge makske isse kurja kätte, armad! waid andke maad Jummal wihhale, sest kirjotud on: minno pärrast on se kätte maksmine, minna tahhan kätte maksta, ütleb Issand. Kui nüüd sinno waenlasel nalg on, siis söda tedda, kui temmal janno on, siis joda tedda. Gest kui sa sedda teed, siis koggud sinna tullisid süssi temma Pea peäle. Arra anna ennast kurjast ärrawoita, kuid woida sinna kurja ärra heaga.

Evangelium kolmandamal Pühapäeval
pärrast kolme Rünninga Pühha. Matt.

8, 1 = 13. salmist sadik.

Agga kui temma (Jesus) mäelt mahha läks,
käis paljo rahvast temma järrel. Ja wata,
üks piddalitõbbine tuli ja kummardas tedda, ja
ütles: Issand, kui sa tahhad, woid sa mind
puhtaks tehha. Ja kui Jesus kät olli firrutanud,
putus temma temmasse, ja ütles: minna tah-
han, sa puhtaks; ja seddamaid sai temma pidda-
litõhbest puhtaks. Ja Jesus ütles temma wasto:
katsu, et sa sedda ühhelegi ei ütles, waid minne,
näita isse ennast Preestrile, ja wi sedda andi, mis
Moses on käsknud, neile tunnistusseks. Agga
kui Jesus Kapernaumma sisse läks, tuli üks sõd-
dapealik temma jure, pallus tedda ja ütles: Iss-
sand, minno sullane on alwatud koddos maas sus-
tes wallus. Ja Jesus ütles temma wasto; min-
na tahhan tulla ja tedda terweks tehha. Ja se
sõddapealik kostis ja ütles: Issand, minna ep-
olle mitte wäärt, et sa minno kattukse alla tulleb,
waid ütles agga üks sanna, siis saab minno sulla-
ne terweks. Gest minna ollen ka linnimenne wäl-
litsusse al, ja minno al on sda mehhi, ja minna
ütlen ühhe wasto: minne, siis lähhäb temma, ja
teise wasto: tulle, siis tulleb temma, ja omma
sullase wasto: te sedda, siis teeb temma. Agga
kui Jesus sedda kulis, immetelles temma ja ütles
nende wasto, kes järrelkäisid: tõest, minna üt-
len teile, ei Israelistele polle minna ni suurt usko-
leidnud. Agga minna ütlen teile: mitto tullewad
hommiko ja õhto poolt, ja istuwad laudas Abra-
ami ja Isaki ja Jakobiga taewa rikis, agga tun-

ningrigi lapsed lükkatakse wälja teige süggama-
ma pimmedusse sisse, seal pead ollema ulluminne
ja hammaste kirristamine. Ja Jesus ütles sõa-
pealiko wasto: Minne, ja sulle sündko nenda,
kui sinna olled usknud. Ja temma sullane sai
terweks selsammal tunnil.

Epistel neljandamal Pühhapäwal pärrast
kolme Kuninga Pühha. Rom. 13,
8 = 10. salmist sadik.

Siis olgo teil ühtegi wõlga ühhegiga, kuid et
teie teine teist armastate, sest kes teist armast-
tab, se on käsko täieste piddanud. Sest se: sinna
ei pea mitte abiello ärravikkuma; sinna ei pea
mitte tapma; sinna ei pea mitte warrastama;
sinna ei pea mitte üllekohto tunnistama; sinna ei
pea mitte himmistama, ja kui weel üks teine käst
on, sedda pannakse sellesinnatse sanna sisse ühte,
se on, selle sees: sinna pead omma liggimesest armast-
tama kui isseemast. Armastus ei te liggimessele
kurja. Siis on nüüd armastus käsko täitmine.

Ewangelium neljandamal Pühhapäwal pärrast
kolme Kuninga Pühha. Matt.
8, 23 = 27. salmist sadik.

Ja kui temma (Jesus) laewa läks, siis käisid
temma Jügrid temma järrel, ja wata, siis
touisis suur laenetamine merre peäl, nenda et se
laew laenedega katteti, agga temma maggas. Ja
temma Jügrid tullid temma jure, ja ärratahid
tedda ütles, ja ütlesid: Isfand aita meid, meie
lähhame hukka. Ja temma ütles nende wasto:
Miks pärrast ollete teie arvad, teie nõdra ussulis-
sed?

sed? Siis tuisis temma ütles, ja ahwardas tuled
ja merd, siis sai se koggone waikeks. Agga innis
messed immetellesid ja ütlesid: Missuggune on se,
et ka tuled ja se merri temma sanna wotwad
tuulda.

Epistel wiendamal Pühhapäwal pärrast
kolme Kuninga Pühha. Koloss.

3, 12-17. salmist sadik.

Sepärrast ehhitage ennast kui Jummalala ärra
wallitsetud, pühhad ja armastud, südda
melikko hallastussega, heldussega, allandussega,
tassandussega, pitka melega: kannatage teine
teisele, ja andke andeks teine teisele, kui kedelgi
on middagi kaebamist teise peäle; kui Kristus
teile ka on andeks annud, nenda tehke ka teie:
Agga keige se peäle ehhitage ennast armastussega,
se on õige tuggew sidde. Ja Jummalala rahho
wallitsego omma woido: anniga teie süddamette
sees, seks ollete teie ka kutsutud ühhe ihho sees, ja
olge tännalikkud. Kristusse sanna ellago rohkes-
te teie sees keige tarkusse sees; õppetage ja ma-
nitsege isse ennast mängi, ja kitusse: lauludega, ja
mu waimolikko lauludega; laulge kauniste Iss-
sandate ommas süddames. Ja keik, mis teie ial
wottate tehha sanna ehk tõga, sedda tehke keik Iss-
sanda Jeesusse nimmel, ja tännage Jummalat ja
Issa temma läbbi.

Evangelium wiendamal Pühhapäwal pä-
rast kolme Kuninga Pühha. Matt. 13,
24-30. salmist sadik.

Ühhe teise tähhendamisse sanna pauni temma
D. 4 (Jesus)

(Jesús) nende ette, ja ütles: Taewariik on ühhe innimesse sarnane, kes head semet omma põllo peäle külvas. Agga kui innimesed magasid, tuli temma waenlane ja külvas umrohhto kett nisso sekka, ja läks ärra. Kui müüd orras kaswis ja wilja kandis, siis nähti ka se umrohhi. Agga maia-issanda sullased tullid temma jure ja ütlesid temmale: Issand, eks sa olle head semet omma põllo peäle külvanud, kust temmale müüd se umrohhi tulleb? Agga temma ütles neile: sedda ou teinud üks inimenne kes waenlane. Siis ütlesid sullased temma wasto: Kas sa siis tahhad et meie peame minnema ja sedda kolkokogguma? Agga temma ütles: Ei mitte, et teie ühtlase sega sedda nisso wälja ei kisku, kui teie sedda umrohhto kolkokogaute. Laske mollemad ühtlase kaswada leikusseks, ja leikusse aial tahhan minna leikajatele öölda: kogguge enne sedda umrohhto, ja siduge sedda wihko sedda ärrapõlletada, agga sedda nisso pange kollo minno aita.

Epistel kuendamal Pühhapäwoal pärrast kolme Kuninga Pähha. 1 Tessal. 5, 1-11.
Ialmist sadik.

Agga, wennad, neist aegust ja tundidest ep olle tarwis teile kirjutada. Sest teie isse teate hästi öiete, et Issanda pääw nenda tulleb kui warras öiel. Sest kui nemmad ütlewad, rahho on, ja polle ühtegi hädda; siis tulleb äffilinne hülkatus nende peäle, nenda kui lopsse waero seile peäle, kes läima peäl ou, ja nemmad ei peäse mitte. Agga teie, wennad, ep olle mitte pimmedusses, et se pääw teid peaks kui warras kinnisama. Teie
Feit

teik ollete walgusse lapsed ja pãrwa lapsed; meie
 ep olle mitte õ egga pimmedusse lapsed. Sepãr-
 rast nüüd, ärge maggagem ka kui need teised,
 waid walwagem ning olgem kassinad. Gest,
 kes maggawad, need maggawad õsel, ja kes joob-
 nuks sawad, need on õsel joobnud. Agga meie,
 kes meie pãrwa lapsed olleme, olgem kassinad, eh-
 hitud usso ja armastusse raudridega, ja raud-
 kũbbaraga, se on, õnnistusse lotussega. Gest
 Jummal ep olle meid seãdnud wiha alla, waid
 et meie peame õnnistust kãtte sama omma Jssan-
 da Jesusse Kristusse lãbbi, kes meie eest on sur-
 nud, et meie, ehk walwame ehk maggame, tem-
 maga õhtlase peame ellama, Sepãrrast waent-
 sege ennast issekestis, ja õppetage teine teist, nen-
 da kui teie ka tete.

Evangelium kuendamal Pũhhapãrwal pãr-
 rast kolme Runninga Pũhha. Mats.

25, 1-13. salmist sadik.

Sis on taewa riik kũmmet neitsi sarwane, kes
 ommad lampid wotsid, ja lãksid wãlja peig-
 mehhe wasto. Agga wiis nende seast ollid moist-
 likud, ja wiis rummalad. Kes rummalad ollid
 need wotsid ommad lampid, agga nemmad ei wot-
 nud mitte õlli ennestega, agga need moistlikud
 wotsid õlli omma astjade sisse õhtlase õuama lam-
 pidega. Agga kui peigmees wibis, said nemmad
 teik unniseks, ja uinusid maggama. Agga kest
 õse kuuldi üks heãl: Wata peigmees tulleb,
 minge wãlja temra wasto. Sis kõusid teik
 need sammad neitsid õlles, ja walmistasid ommad
 lampid. Agga need rummalad õtlefid moistlik-
 kude

Lude wasto: Andke meile teie õllist, sest meie lam-
pid kustumad ärra. Agga need moistikkud kost-
sid ja ütlesid: ei mitte, et teil ja meil mitte ei pu-
du; waid minge enneminne kaupmeeste jure, ja
õstke ennestele. Agga kui nemmad ärraläksid õs-
ma, tulli se peigmees, ja kes walmid õllid, läksid
temmaga pulma, ja üks pandi luffo. Agga wi-
maks tullid ka need teisid neitsid ja ütlesid: Jss-
sand, Jssand, te meile lahti. Agga temma kos-
tis ja ütles: Tõest minna ütten teile, minna ei
tunne teid mitte. Sepärrast walwage, sest teie
ei tea sedda päwa egga, tundi, millal inimesse
Doeg tulleb.

Epistel ühheksamal Pühhapäwal enne Kris-
tusse ülestoumissse Pühha. 1 Kor.

9, 24; 10, = 5. salmist sadik.

Õks teie tea, et, kes woido jookswad, need
jookswad kül teif, agga üks saab jooksmisse
woido, andi. Jookske nenda, et teie sedda kätte sate.
Agga iggäüks, kes woitleb, on teikis asjus kassin-
nemmad on kül sepärrast kassinad, et nemmad
kadduwa kroni sawad, agga meie same hukkamis-
nematta kroui. Sepärrast jooksen minna nüüd
nenda, ei mitte kui teadmatta asja peäle. Ma woit-
len nenda, ei mitte kui se, kes tuult peksab, waid
minna sunnin omma ihho, ja tallitsen sedda, et
minna muile jutlust ei ütles, ja isse ei sa kõlwatus-
maks. Agga minna ei tahha, wenuad, et teil
peab teadmatta ollema, et meie wanuomad teif
on pilwe al olnud, ja on teif merrest läbbikainud,
ja on teif Mosesse peäle ristitud pilwe, ja merre
lees; ja teif on ühhesuggust waimuikko roga sõ-
und,

nud, ja on keik ühhesuggust waimolikke joma
aega jonud, (sest nemmad joid waimolikkust jär
rele tullewast kaljust; agga se kalso olli Kristus.)
Agga se surem hull nende seast ep olnud mitte
Jummalale mele pärrast, sest nemmad on kõrbe
mahalödud.

Evangelium ühhesamal Pühhapäwal enne
Kristuse ülestoumissese Pähha. Matt.
20, 1-16. salmist sadit.

Seest taewa riik on ühhe inimessese sarnane kes
maia issand, kes warra hommiko wäljaläks,
tõteggiaid palkama omma winamäele. Agga kui
temma nende tõteggiatega olli leppinud ühhe tes
wari rahhaga päwa palgaks, siis läkkitas temma
neid omma wina-mäele. Ja temma läks wälja
kolmandamal tunnil, ja näggi teisi turro peäl tõta
seiswad, ja ütles nende wasto: Minge ka teie
wina mäele, ja mis ial õige on, tahhan minna
teile anda; ja nemmad läksid ärra. Ta läks
temma wälja tuendamal ja ühhesamal tunnil,
ja teggi nendasammoti. Agga üheteistkümmemal
tunnil läks temma wälja, ja leidis teisi tõta seis
mast, ja ütles nende wasto: Mis teie siin teige
päwa tõta seifate? Nemmad ütlesid temmale:
Meid ep olle ükski palganud. Temma ütles neile:
Minge teiege wina-mäele, ja mis ial õige on,
peate teie sama. Agga kui õhto sai, ütles se wi
na mäe issand omma üllewaatja wasto: Kutsu
need tõteggiaid, ja anna neile palka, ja halka
wiimsist esimesest sadit. Ja kui need tullid, kes
üheteistkümmemal tunnil ollid palgatud, said nem
mad iggäiks ühhe tenari rahha. Agga kui need
esimese

essimesfed tullid, mõtlefid nemmad, et nemmad piddid ennam sama, ja needsamamad said ka iggaüks ühhe tenari rahha. Agga kui nemmad fedda sanud, murrisefid nemmad se maja issanda wasto ja ütlesfid: Needsunnatsed wiimsed on agga ühhe tunni tööd teinud, ja sinna olled neid meie arvotisses teinud, kes meie päwa koorma ja palawat olleme kannud. Agga temma kostis, ja ütles ühhele nende seast: Sõbber, runna ei te sulle mitte liga, eks sa olle minnoga ühhe tenari rahhaga leppinud? wotta so omma ja minne omma teed; agga minna tahhan sellesunnatse wiimsese anda nenda kui sullegi; ehk eks mul olle lubba minno omмага tehha, mis minna tahhan? ehk ons sinno meel pahha, et minna hea ollen? Nenda sawad need wiimsed essimeseseks, ja need essimesesed wiimseseks; sest paljo on kutsutud, agga pisjut arwawallisetud.

Epistel kahhesamal Pühapääwal enne Kristusse üllestoumitsse Pühha. 2 Kor. II, 19: 12, 9. salmist sadik.

Sest teie sallite rummalaid heal meel, et teie mõistlikud ollete. Sest teie sallite, kui teid kegi sullasiks teeb, kui kegi teie omma arwasdöb, kui kegi palka wottab, kui kegi surusteleb, kui kegi teid wasto silmi lööb. Se teotusse pärrast rāgin minna fedda, kui ollesime meis nõdraks läinud. Agga, mis peäle kegi julge on, (ma rāgin rumma huses) se peäle ollen minna ka julge. Nemmad on Ebreas mehed, minna ka: nemmad on Israeli lapsed, minna ka: nemmad on Abraami suggu, minna ka: nemmad on Kristusse teenrid, (ma rāgin

gin rummalaste) minna ellen üllem: ma ollen en-
 nam waewa näinud, paljo enam hopa sanud,
 enam wangis ja sagedaste surma häddas olnud.
 Juda rahwa käest ollen minna wiiskord sanud
 ühe hobi wähhem kui nelikümmend. Kolmkord
 ollen ma witsadega pekstud, ükskord krowidega
 wisatud, kolmkord on laew käest ärra hukka
 läinud, terve õ ja päwa ollen ma süggawas mer-
 res olnud. Sagedaste on mul teekäimissi olnud,
 ma ollen olnud jöggede peäl mitmes häddas, mit-
 mes häddas mõrtsukatte seas, mitmes häddas
 omma rahwa seas, mitmes häddas pagganatte
 seas, mitmes häddas liinas, mitmes häddas kõr-
 bes, mitmes häddas merre peäl, mitmes häddas
 wallewendade seas. Ed ja waewa sees, sagge-
 daste mitmes walwamisses, nälja ja janno sees,
 sagedaste paastmistes, külmas ja allastusses;
 ilma need asjad mis wäljast on, käib se murre kei-
 lide koggoduste eest hulgal mo peäle. Kes on
 nõdder, ja minna ei peaks nõdraks sama? kedda
 pahhandakse, ja mo südda ei peaks sees põllema?
 Kui peab tütlema, siis tahhan minna neist asjust,
 mis minno nõdrusses on, titelda. Jummal ja
 meie Isfanda Jesusse Kristusse Issa, kes on ig-
 gaweste tidetud, se teab, et ma mitte ei walleta.
 Tamaskusses hoidis Areta kunninga pealik Ta-
 masto rahwa liina, ja tahtis mind kinniwõtta,
 ja mind lasti alnast korwi sees mahha müri mõ-
 da; ja minna peäsesin temma käest. Kiitlemisses-
 ep olle mul kül kasso, siiski tullen minna nägge-
 misses ja Isfanda ilmutamisses üllesrakima.
 Ma tunnen ühe innimesse Kristusse sees nelja-
 teistkümmne aasta eest, kas temma ihho sees olnud,

ei tea minna, ehk kas ta ihhust ärra olnud, ei tea ma mitte, Jummal teab,) seddasamma kisti kolmandamast taewast sadik. Ja ma tunnen seddasamma innimest, kas ta ihhus ehk ihhust ärra olnud, ei tea ma mitte, Jummal teab.) Sedda kisti Paradisi sisse, ja kulis sanno, mis ei woi ülesrääkida, mis innimesel ei sünni rääkida. Sest sammast tahhan minna kitleda; agga isse-ennest ei tahha ma kitleda muido, kui agga omma nõdruste sees. Sest kui minna ka tahhaksin kitleda, ei oke minna sepärrast rummal; sest ma tahhan töt rääkida; agga ma jättan sedda nenda, et ei ükski minnust ei arma enam, kui ta mind näab ollewad, ehk mis ta minnust kuleb. Ja et ma nende üpris suurte ilmutamiste pärrast ei pea surustellema, on mulle lihha sisse wai antud, sadana ingel, et ta mind peab ruskitaga löma, et minna mitte ei surustelle. Sesamma pärrast ollen minna kolmford Issandat pallunud, et se minnust peaks ärralahkuma; agga temma on mulle üttelnud: Sulle saab kül minno armust; sest mo wäggi saab nõdruste sees täit woimust. Sepärrast tahhan ma paljo enam omma nõdruste sees kitleda, et Kristusse wäggi minno ülle woiks warjada.

Ewangelium kahhesamaal Pühhapäwal enne Kristusse ülestoumissesse Pühha.

Luk. 8, 4-15. salmist sadik.

Agga kui paljo rahwast ühhes kous olli, ja keikist linnadest temma jure tötšid, räkis ta tähhendamisse sanna läbbi: üks külwaja läks wälja omma semet külwama, ja kui ta külwasi

kullus

kullus muist tee äre, ja sõtkuti ärra, ja need liis-
 nud mis taewa al, sõid sedda ärra; ja muist kull-
 kus kaljo peäle, ja kui temma toussis, kuivas tem-
 ma ärra, sepärrast et temmal. ep olnud märga:
 ja muist kullus kess ohhakatte sekka, ja need oh-
 hakad toussid ühtlase ülles ja lämmatasid sedda
 ärra. Ja muist kullus hea Ma peäle, ja kui tem-
 ma toussis, kandis temma saakortse wilja. Kui
 ta sedda ütles, hüdis temma: Kes tõrwad on
 kuulda, se kuulgo. Agga temma Züngrid küs-
 sid temmalt ja ütlesid: mis tähhendamisse san-
 na se piddi ollema? agga temma ütles: Teile on
 Zummala rigi sallaja-asjad teäda antud, agga
 teistele tähhendamisse sannade läbbi, et nemmad
 nähhes ei nä, ja kuul'es ei moista. Agga se on
 se tähhendamisse sanna: Se seme on Zummala
 sanna. Agga tee äärtseid on need, kes sedda kuul-
 wad; pärrast tulles kurtat, ja wottab se sanna
 nende süddamest ärra, et nemmad ei pea usma
 egga õnsaks sama. Agga kaljopeälseid on need,
 kes, kui nemmad kuulwad, sedda sanna rõmoga
 wastoworwad, agga neil ep olle mitte juurt, ü-
 rikesseks aiaks uswad nemmad, ja kuusatusse
 aial tagganewad nemmad ärra. Agga mis oh-
 hakatie sekka kullus, needsinnatsed on need, kes
 kuulwad ja lähewad omma tõle, ja neid lämma-
 talse ärra ma ilma murrest, ja rikussesest, ja se-
 sunnatse esto himmudest, ja ei kaäna walmist wilja.
 Agga, mis hea Ma sees on, need on needsinnatsed,
 kes sedda sanna kuulwad, ja kauni ja hea südda-
 me sees piddarwad, ja kandwad wilja kanna-
 tades.

Epistel seitsemel Pühapäeval enne Kristus
 se ülestoumisse Pühha, ehk Paasto
 Pühapäeval. 1 Kor. 13, 1-13.
 Salmist sadit.

Sui ma innimeste ja Inglise keeltega rääin
 agga mul ei olle armastust, siis olleksin minn
 üks wast, mis kummiseb, ja kelloke, mis helliseb.
 Ja kui ma woiksin prohweri wiisil rääida, ja teat
 sin keik sallajad asjad, ja keik tundmist, ja kui mul
 olleks keik se usk, nenda et ma woiksin mäggesid
 assemelt ärratõsta, agga mul polleks armastust,
 siis ei olle minnust ühtegi. Ja kui ma keik omma
 warra ärrajaggaksin, ja kui ma omma ihho ann
 naksin, et tedda ärrapõletakse, ja mul ei olleks
 armastust, siis ei olleks minmul sest ühtegi kasu.
 Armastus on pitkameltlinne, ta näitab omma
 heldust illes, armastus ei olle kadde, armastus ei
 te wallatust, temma ei surustelle. Temma ei näi
 ta ennast kurjaste, temma ei otsi omma kassu,
 temma ei sa wihhaseks, temma ei mõtle kurja peä
 le. Temmal ep olle rõmo üllekohtust, agga tõe
 pärrast on temmal teistega rõdm. Temma sallib
 keik, ta ussub keik, ta lodab keik, temma kannatab
 keik. Armastus ei wässi ial ärra. Agga olgo
 prohweri-kulutamisfed, need lõpwad ärra; olgo
 teled, need jäwad mahha, olgo tundminne se
 lõppeb ärra. Sest pissut on, mis meie tunneme,
 ja pissut on, mis meie prohweri wiisil rääime.
 Agga kui se täis assi tulleb, siis lõppeb se ärra mis
 polikkult on. Kui ma wäeti laps ollin, siis rääk
 sin minna kui wäeti laps, ma ollin tark kui üks
 wäeti laps, ja mul ollid wäetima lapse mõtted:
 agga kui ma mehheks sain, siis jätsin minna mah
 ha.

ha wäetima lapse kumbed. Sest meie näme nüüd
kui ühhes peeglis moistetuses, agga siis pallest
palesse; nüüd tunnen minna pissut, agga siis
saan ma ärratunda, nenda kui minna ka ollen
ärratuntud. Agga nüüd jääb üff, lotus, armastus,
need kolm; agga surem neist on armastus,

Evangelium seitsemel Pühapäeval enne
Kristusse ülestoumissse Pühha, ehk Paasto
Pühapäeval. Luk. 18, 31-43.
salmist sadik.

Agga temma (Jesus) wottis neid kaksteistkümnend
mend ennese jure, ja ütles neile: wata, meie
lähhame ülles Jerusalemma, ja teik peab löppeta
dama, mis prohwetide läbbi on kirjotud inimessesse
Poiast. Sest tedda antakse ärra pagganatte kät-
te, ja tedda naertakse ja teotakse ärra ja temma.
peäle süllitakse, ja kui nemmad tedda sawad piit-
saga peksnud, siis tapwad nemmad tedda ärra,
ja kolmandamal päwal peab temma jälle ülles-
tousma. Agga nemmad ei moistnud sest middagi,
ja sesunnane kõnne olli nende eest warjul, ja nem-
mad ei moistnud mitte, mis ööldi. Agga se sündis,
kui temma Jeriko lüna liggi sai, siis istus üks pim-
me tee äres ja kerjas. Agga kui ta rahwast kulis
mõdaminnewad, kulas temma, mis se piddi olle-
ma. Agga nemmad kulusid temmale: Jesus
Naatsaretist lähhab möda. Siis küssendas tem-
ma wägga ja ütles: Jesus, Tarweti poeg, heida
armo minno peäle! Agga need, kes ees käisid,
sõitlesid tedda, et ta piddi wait ollema: agga tem-
ma küssendas paljo ennam! Tarweti poeg, heida
armo minno peäle! Agga Jesus jäi seisma, ja
käskis

Käs kīs tedda ennese jure tua; agga kui temma liggi sai, kūsšis ta temmalt ja utles: mis sa tahhad, et ma sulle pean teggema; agga temma ütles: Jesand, et ma woiksin jälle nähha. Ja Jesus ütles temmale: et nä jälle, sinno uff on sind aitu nud: ja seddamaid näggi temma jälle ja kās temma järrel Jummalat amustades. Ja keik rahwas, kes sedda näggi, andis Jummalale kitust.

Epistel esimesesl Pühhapäwal Paastus,
2 Kor. 6, 1-10. salmist sadik.

Agga meie, kui abbimehhed, maenit'eme teid ka, et teie Jummalala armo ei pea asjata wasto võtma. Seit temma üt'eb: minna ellen sind armfal aial kuulnud, ja pllen sind õnnistusse päwal aitud. Wata, nüüd on se õige armas aeg, wata, nüüd on se õnnistusse päaw. Meie ei anna ühhegi asja sees ei ühtegi pahhandust, et meie ammet ei sa ärranaertud, waid keikis näitame meie ennast wälja kui Jummalala teurid: sures kannatusses, mitmes willetsusses, mitmes häddas, mitmes ahvastusses, harus, wangis, mässamistes, mitmes töös, mitmes walwamisses, mitmes paastmisses, puhvastusses, tundmisses, pitkas meles, heldusses, pühhas Waimus, armastusses, mis ep olle sallalik, tõe sannas Jummalala wäes, õigusse sõa-ri-stade läbbi parremal ja pahhemal polel. Au ja häbbi läbbi, kurja kõnne ja hea kõnne läbbi, kui efsitajad, ja süiski tõssised: kui tunde matta, ja ommeti kül tutwad: kui need, kes surrewad, ja wata, meie ellame: kui need, kedda kar ristaße, ja kedda ommeti ei surmata: kui kurwas tud, agga ikka rõõmsad: kui waesed, agga kes paljo

paljo rikkaks teggewad, kui need, kenneel middagi ei olle, ja kelle kã õmmeti keik on.

Evangelium esimesesl Pühhapäwal Paasrus. Matt. 4, 1 = 11. salmist sadit.

Süis widi Jesust pühast Waimust kõrbe, et tedda piddi kurratist kiusatama. Ja kui temma nellikümmend päwa ja nellikümmend ööd sai paastnud, süis tulli temmale pärrast nälg kätte. Ja se kiusaja tulli temma jure ja ütles: Kui sa Jummalala Woeg olled, süis ütles, et needsinnadsed kirowid leibuks sawad. Algga temma wastas ja ütles: Kirjotud on: inimenne ei ella mitte ükspäinis leiwast, waid iggauhhest sannast, mis Jummalala suust läbbi kãib. Süis wõttis tedda kurrat ennesega pühha liina, ja panni tedda pühha koiabarja peäle, ja ütles temmale: Kui sa Jummalala Woeg olled, süis kukkuta ennast mahha, fests kirjotud on: temma tahhab ommad inglid sinno pärrast kãskida, ja nemmad peawad sind kätte peäle wõtma, et sinna omma jalga kirowi wasto ei ial pea toukama. Jesus ütles temmale: ta on kirjotud: sinna ei pea Issandat omma Jummalat mitte kiusama. Ja wõttis tedda kurrat ennesega ühhe wägga kõrge mäe peäle, ja näitis temmale kõi ilma kunningrigid ja nende au, ja ütles temmale: sedda keik tahhan minna sulle anda, kui sa mahhahedad ja mind kummardad. Süis ütles Jesus temmale: Taggane sadan, fests kirjotud on: sinna pead Issandat omma Jummalat kummardama, ja tedda ükspäinis tenima. Süis jättis tedda kurrat mahha, ja wata, inglid tullid temma jure ja tenisid tedda.

Epistel teisel Pühhapäwal Paastus. 1 Tes
sal. 4, 1-7. salmist sadit.

Mis muud weel, wennad, kui et meie teid pal-
lume ja maenitseme Issanda Jesusse sees,
nenda kui teie ollete meie kääst saanud sedda, mi-
wisil teie peate ellama, ja Jummalale meie pärrast
ollemale, et teie weel täiemaks sate. Sest teie teas-
te, mis kääsud meie teile olleme annud Issanda
Jesusse läbbi. Sest se on Jummalale tahtminue,
teie pühhitseminne, et teie ennast hoiate hora ellu-
eest, et iggaüks teie seast teaks omma astia hoida
pühhitsemisse ja au sees: ei mitte himmo-tõrwe-
nenda kui pagganadke, kes Jummalale ei tunne;
et ükski ei te üllelohto, egga peita omma wenda
sestinnatse astia sees, sepärrast, et Issand on kätte-
maksia teige nendestinnaste astiade pärrast, nen-
da kui meiegi teile olleme enne ütelnud ning tun-
nistanud. Sest Jummal ep olle meid mitte kutsu-
nud rojusseks, waid pühhitsemisseks.

Ewangelium teisel Pühhapäwal Paastus.
Matt. 15, 21-28. salmist sadit.

Ja Jesus tuli seält ärra, ja läks Tirusse ja
Sidoni rikide pole. Ja wata, üks Kananeas-
ma naene tuli neist raiadest wälja, ja küssendas
ja ütles temmale: Issand Daweti poeg, hallas-
ta minno peäle, minno tüttar waewatakse kurjast
waimust kurjaste. Agga temma ei wastand tem-
male sannagi. Siis astsid temma jüngrid temma
jure, ja pallusid tedda, ja ütlesid: Sada tedda
ärra, sest temma küssendas meid takka. Agga
temma kostis ja ütles: Minna ep olle mitte läle-
litud, kui agga Israeli suggu ärrakaddunud lame-
maste

maste jure. Agga se naene tulli ja kummardas
tedda, ja ütles: Issand aita mind! Agga temma
kostis ja ütles: Se ep olle mitte hea, et laste leib
woetakse ja koerde ette heidetakse. Agga temma
ütles: Jah, Issand, kummatagi sõwad need koe-
rofessed need rasofessed, mis nende isandatte
laua peält mahhalangewad. Siis kostis Jesus
ja ütles temma wasto: Oh naene! siin on uff on
suur, sulle sündko nenda kui sa tahhad. Ja tem-
ma tüttar sai terveks seftsamast tunnist.

Epistel kolmandamal Pühhapäwal Paas-
rus. Exod. 5, 1-9. salmist sadit.

Siis olge nüüd Jummalale järrelkäiad, kui ar-
mad lapsed, ja käige armastusse sees, nenda
kui ka Kristus meid on armastanud, ja on is-
seennast meie eest ärraannud anniks ja ohwriks,
Jummalale maggusaks haisuks; agga horajast
ja teif rojastus ehk ahnus olgo nimmetamatta
teie seas, nenda kui pühhadele sünnib: ja häbbe-
matta tõ ja jölle lõime ehk ualjabeirminne, mis
ei sünni, waid enneminne tännamist olgo teie seas.
Sest sedda teate teie, et ei ühhelegi horapidajal,
egga roppul egga ahnel, kes on wõdra jummalale
tener, ep olle pärrimist Kristusse ja Jummalale ri-
tis. Ükski ärgo petko teid tühja sannadega, sest
nende asjade pärrast tulleb Jummalale wihha san-
nakuulmatta laste peäle, sepärrast ärge sage mit-
te nende selfunehhiks. Sest teie ollite enneminne
pimmedus, agga nüüd ollite teie walgus Issanda
sees: ellage kui walgusse lapsed. Sest Waimo
lasso näitab ennast keigesugguse headusse ja õigus-
se ja tõe sees.

Ewangelium Kolmandamal Pühapäeval
Paastus. Luk. 11, 14-28. Salmist sadit.

Ja temma aias ühhe kurja waimo wälja, ja se
samma olli keleto; agga kui kurri waim sai
wäljaläinud, siis sündis, et se keleto rälis, ja rah-
was panni sedda immeks. Agga monningad new-
de seast ütlesid: Temma aiab kurjad waimud
wälja Peeltsebuli kurja waimude üllema läbbi.
Agga teised kuusafid tedda, ja tüssisid temmalt im-
me-tähte taewast; agga temma moistis nende
mõtted ärra ja ütles nende wasto: Agga kunning-
riik, mis issekeskis ridus on, lähhab hukka; ja se
kõdda, mis teifega ridus on, langeb; agga kui sa-
dan ka isseennesega ridus on, kuis woib temma
kuningriik jada seisma? et teie ütlete, mind
Peeltsebuli läbbi kurjad waimud wäljaaiawad.
Agga kui minna Peeltsebuli läbbi kurjad waimud
wäljaaian, kelle läbbi aiawad teie lapsed neid wäl-
ja? sepärrast peawad nemmad teie kohtomoistjad
ollema; agga kui minna Zummala sõrm- läbbi
kurjad waimud wäljaaian, siis on Zummala riik
teie iure tulnud. Kui se wäggerw sõariistadega
ehhitud söddamees omma kōdda hoiaib, siis on tem-
ma warra rahhul, agga kui üks wäggerwam tedda
temma peäle tulleb, ja tedda ärrawoidab, siis wot-
tab ta ärra keik temma sõariistad, mis peäle ta
lotis, ja jaggab temma saki wälja. Kes minnoga
ei olle, se on minno wasto, ja kes minnoga ei
kōggu, se pillab ärra. Kui rojane waim innimes-
sest on wäljaläinud, siis läib temma kuirwad pai-
gad läbbi ja otsib hingamist, ja kui temma ei leia,
siis ütleb temma: ma tahhan ümberpöörda omma
kotta, kust ma ollex wäljatulnud. Ja kui temma
tulleb,

tulleb, siis leiab ta sedda luaga pühhitud ja ehhitud ollemast, siis lähhäb temma ja wottab ennesega seise teist waimo, kes kurjemad on tedda ennast, ja kui nemmad senna sisse tullerwad, siis ellawad nemmad seal, ja lähhäb selle innimesse waimne luggu pahhemaks kui essimenne. Agga se sündis kui ta sedda räkis, tõstis üks naene rahwa seas omma heält, ja ütles temmale: Snnis on se ihho, mis sind on kannud, ja need rinnud, mis sinna olled immenud. Agga temma ütles: Jah! õn'ad on need, kes Jummalä sanna kuulwad, ja sedda tallele pannerwad.

Epistel neljandamal Pühhapäwal Paastus.

Kalat. 4, 21-31. salmlst sadit.

Üttele mulle, kes teie kässo al tabhate olla, üks teie ei kule sedda kässo? sest kirjotud on, et Abraamil kaks poega olnud, teine ümmardajast ja teine wabbat-naesest. Ja teine sest ümmardajast on lihha polest sündinud, agga teine sest wabbat-naesest tootusse läbvi. Need asjad tähendawad middagi. Sest need kaks naeste-rahwast on need kaks seädust, se teine Sinai mäelt, mis sullasepõlweks sunnitab, se on Agar; sest Agar on Sinai mäggi Arabia maal, ja sunnib selle Jerusalemmaga ühte, mis nüüd on, agga ta orjab omma lastega: agga se Jerusalemm, mis üllewel on, se on se wabbat-naene, mis meie keikide emma on. Sest kirjotud on: Olle rõmus sa siggimatta, kes sinna ei kannä ilmale; tõsta heält ja küssenda wägga, kes sa lapse waewas ei olle, sest sel, kes mehheta on, on palju ennam lapsi kui sel, kennele mees on. Agga wennad, meie olleme nenda kui

Isak, tootusse lapsed. Agga kui sel ajal se, kes libha polest olli sündinud, tedda takkatusas, kes Waimo polest olli sündinud, nenda ka nüüd. Agga, mis ütleb se kirri? lüfka ümmardaja ja temma poega wälja, sest selle ümmardaja poeg ei pea mitte pärrima selle wabbat-naese poiaga. Sepärrast, wennad, ep olle meie mitte ennam ümmardaja waid wabbat-naese lapsed.

Ewangelium neljandamal Pühapäwoal
Paastus. Joh. 6, 1-15. salmist sadik.

Pärrast sedda lüks Jesus ärra ülle Kalilea merre Tiberia liina laudo, ja paljo rahwast kais temma järrel, et nemmad temma immetähhed näggid, mis temma haigedele teggi. Agga Jesus lüks ülles mäe peäle, ja istus sinna omma jüngrittega. Agga se Pasa Juda-rahwa pühha olli liggi. Kui nüüd Jesus ommad silmad ülles töstis ja näggi paljo rahwast ennese jure tulles wad, siis ütles temma Wilippusse wasto: Kust peame meie leibo ostma, et needsinnaatsed sawad süa? (agga sedda ütles temma tedda kuusades, sest ta teadis kül, mis ta pididi teggema.) Wilippus wastas temmale: Leibo kahha saa tenari-rahha eest ei lö mitte neile ette, et iggawiks neist agga pisut wöttaks. Üks temma jüngrittest Andreas Simona Peetrusse wend ütles temmale: Siin on üks poisike, sel on wiis ohrast leiba ja kaks kallolest, agga mis se on ni mitmele? Agga Jesus ütles: saatke need innimesed mahha-istma. Agga seal paikas olli paljo rohto; siis istusid mahha arro järrele liggi wiis tuhbat meest. Agga Jesus wöttis need leiwad, ja tännas ja andis jüngrittele,

le, agga need jüngrid neile, kes maas istid: sel-
 sammal kombel ka neist kallokesist, ni paljo kui
 nemmad tahtsid. Agga kui nende kõhhud täis sa-
 nud, ütles temma omma jüngritele: Korristage
 need üllejänud pallokesed kokko, et ühtegi ei sa
 hukka. Siis korristasid nemmad kokko ja täidsid
 katsteistklümmend korwi täit pallokesi neist wiest
 ohra leiwast, mis ollid üllejänud neist, kes ollid sö-
 nud. Kui nüüd need innimesed se immetähhe
 näggid, mis Jesus teggi, ütlesid nemmad: Sesin-
 nane on tõest se Prohwet, kes ma ilma sisse peab
 tullema. Kui nüüd Jesus moistis, et nemmad
 tahtsid tulla, ja tedda wäggise wotta, et nemmad
 tedda piddid kunningaks tõstma, siis läks ta jälle
 kõrwale mäe peäle ainouksi.

Epistel wiendamal Pühhapäwal Paastus.
 Ebr. 9, 11-15. salmist sadik.

Agga Kristus on tulnud kui tullerwatte hea as-
 jade üllem Preester, ja ühhe surema ja täie-
 ma telgi läbbi, mis ei olle kättega tehtud, se on,
 mis ei olle sedda wiisi ehhitud, ja ei mitte sikkade
 egga wasfikatte werre läbbi, waid omma werre
 läbbi on temma üksford senna pühha paiga sisse
 läinud, ja iggawest ärralunnastamist leidnud.
 Sest kui härgade ja sikkade werri ja lehma tuhk,
 mis nende peäle, kes rojaseks sanud, ripputakse,
 pühhas teeb lihha puhhastuseks: kui paljo en-
 nam Kristusse werri, kes iggawesse Waimo läb-
 bi ennast isse ilma wiggata Jummalale on ohwri-
 nud, puhhastab teie süddame-tunnistust sünniust
 teggudest, sedda ellawat Jummalat tenida. Ja
 sepärrast on temma ue seädusse wahhemees, et
 E s need,

n:ed, kes on kutsutud, iggawesse parrandusse tootust p. d. did sama parrast sedda, kui Kristusse surm sai oluud arralunnastamisseks neist elstus- silt, mis esimesse seadusse al ollid.

Evangelium wiendamal Pühhapäwal
Paastus. Joan. 8, 46-59. salmist
sadiit.

Kes teie seast woib patto minno peäle tõeks tun-
nistada? agga kui minna tõt rāgin, miiskpār-
rast ei ussu teie miud mitte? Kes Jummalast on,
se kuleb Jummalala sannad, separrast ei kule teie
mitte, sest et teie Jummalast ei olle. Siis kostsid
Juda rahwas ja ütlesid temmale: Eks meie diete
ei ütse, et sinna Samaria-meess olled, ja et sul kur-
ri waim on? Jesus kostis: Mul ei olle kurja wai-
mo, waid minna auustan omma Issa, ja teie
testate mind. Agga minna ei otsi mitte omma
au; üks on, kes sedda otsib ja lättema'ksab. Tõest,
tõest minna ütlen teile, kui kegi minno sanna saab
piddanud, se ei pea mitte surma näggema igga-
weste. Siis ütlesid Juda rahwas temma wasto:
Miud olleme meie tunnud, et sinnul kurri waim
on. Abraam on surnud ja prohwetid, ja sinna
ütled: kui kegi minno sanna saab piddanud, se ei
pea mitte surma maitsema iggaweste. Sinnaks
surem olled kui meie issa Abraam, kes on surnud?
ja prohwetid on surnud, kelleks sinna isse-ennast
panned? Jesus kostis: Kui minna isse-ennast
auustan, siis ei olle minno au middagi; minno
Issa on, kes mind auustab, sedda teie ütlete, et
temma teie Jummal on; ja teie ei olle tedda mitte
tunnud; agga minna tunnen tedda, ja kui ma pe-
alstin

afsin üttema, et minna tedda ei tunne, siis olles
 sin minna teie sarnane, üks wallelik; agga minna
 tunnen tedda, ja pean temma fanna. Abraam,
 teie issa, sai wägga rõõmsaks, et temma minno
 päwa piddi näggema, ja temma näggi sedda ja olli
 rõmus. Sepärrast ütlesid Juida rahwas temma
 wasto: Sinna ei olle weel wiiskümme aastat
 wanna, ja olled Abraami näinud? Jeesus ütles
 nende wasto: Töest, töest, minna ütlen teile, enne
 kui Abraam sai, ollen minna. Siis wotsid nems-
 mad kirwa ülles, et nemmad tedda piddid wis-
 tama; agga Jeesus pettis ennast ärra, ja läks kes-
 telt nende wahhelt minnes pühast koirst wälja;
 ja nenda peasis temma ärra.

Epistel kuendamal Pühapäwal Paastus,
 ehk Palmipude Pühapäwal. Wilep.
 2, 5, 11. salmist sadit.

Sest sesammassuggune meel olgo teie sees, mis
 Kristusse Jeesusse sees ka olli, kes kui ta Jum-
 mala näul olli, sedda ei arwad sagiks, et temma
 Jummalaga ühhesuggune olli; waid allandas is-
 seennast ja wöttis sullase näggo ennesele, ja sai in-
 nimeste sarnatseks, ja leiti wäljaspiddisest kombest
 kui innimenne, ja allandas isseennast, ja sai san-
 narootlikuks surmani, peälegi risti surmani. Se-
 pärrast on ka Jummal tedda wägga üllendanud,
 ja on temmale annud ühhe nimme, mis ülle keige
 nimme on, et Jeesusse nimmel keik nende põlwed
 peawad ennast nikkutama, kes taewas, ja ma
 peäl, ja maal on, ja keikide keel peab üllestunnis-
 tama, et Jeesus Kristus on se Issand Jummal
 Issa auuks.

Ewangelium kuendamal Pühhapáwal Paas-
tus, eht Palmipude Pühhapáwal, on sesam-
ma, mis leitakse esimesel Kristusel Tul-
lemisse Pühhal. Matt. 21, 1-9.

Salmist sadik.

Ja kui nemmad Jerusalemma liggi said n. t. s.
wata 35. lehhe küljes.

Epistel Surel Neljapäwal. I Kor. 11,
23-32. Salmist sadik.

Sest minna ollen Issandalt sedda sanud, mis
ma teilegi ollen annud, et Issand Jesus, sel
õsel kui tedda ärra anti, leiba wottis ja tannas,
ja murdis ja ütles: wotke, söge, se on minno ihho,
mis teie eest murtakse; sedda tehke minno mälles-
tusseks. Selsammal kombel wottis temma ka kar-
rika pärrast õhto-sõma-aega, ja ütles: sesinnane
karrikas on se uus seadus minno werre sees, sed-
da tehke, ni mittokord kui teie ial sedda jote, minno
mällestusseks. Sest ni mittokord, kui teie ial sed-
da leiba sõte, ja sest karrikast jote, siis kulutage
Issanda surma, senni kui temma tulleb. Sepä-
rast, kes ial sedda leiba sõõb, eht Issanda karrika
seest joob kõlwatumal wiisil, sel on Issanda ihhust
ja werrest süüd. Agga inuimenne katsko isseenn-
nast läbbi, ja nenda sögo temma sest leiwast, ja
jogo se karrika seest. Sest kes kõlwato sõõb ja
joob, se sõõb ja joob isseennesele nuhtlust, sest et
temma ei te wahhet Issanda ihho wahhel. Se-
pärrast on ka paljo nõdraid ja haigid teie seas, ja
paljo maggawad. Sest kui meie isseenneste peä-
le kōhnut moistame, siis ei moisteta mitte meie
peäle kōhnut, Agga kui meie peäle kōhnut moist-
tetakse.

tetaksse, siis antaksse meile Issandast hirmo, et
meid ma-ilmaga ei pea hullamoistetama.

Evangelium surel Neljapäeval on pühha
Evangelisti Joannesse ramarus 13
peatükis, 1-15. salmist sadit.

Agga eune Pasa pühha, kui Jesus teadis —
— kui minna teile ollen teinud. wata 153
lehhe küljes.

Evangelium Surel Redel.

on

Meie Issanda Jesusse Kristusse
Matmisfest,

mis on wiimne tük meie Issanda Jesusse Kris-
tusse kannatamisfest ning surmast. wata
183. lehhe küljes.

Agga kui õhto kätte tulnud — ja pannid
se kirwi pitseriga linnu.

Epistel Kristusse üllestousmisse Pühha
esimesel Päeval. 1 Kor. 5, 6-8.
salmist sadit.

Teie kiiteminne ep olle mitte hea. Eks teie tea,
et pissut happotaignat keik taignat happuks
teeb? Sepärrast pühlike wälja se wanna happo-
taigen, et teie uus taigen woiksite olla, nenda kui
teie hapnematta ollete; sest ka meie Pasa-tal
Kristus on meie rest tappetud. Sepärrast pid-
dagem pühhad, ei mitte wannas happotaignas,
ei kurjusse egga kawwalusse happotaignas, waid
selge mele ja tõe hapnematta taignas.

Evang

Ewangelium Kristusse üllestousmissse Pühha
 esimesel Päwal. Mark. 16, 1-8.
 salmist sadit.

Ja kui se hingamisse-pääw sai mödalainud
 ostis Maria Mahdalena, ja Maria Jakob-
 busse emma, ja Salome kallid rohhud, et nemmad
 piddid tullemä ja tedda woidma. Ja esimesel
 nädala päwal tullid nemmad wägga warra pä-
 wa toustes hana jure ja ütlesid isselestis: Kes
 weretab meile se kirowi hana ukse peält ärra? Ja
 kui nemmad seina waatsid, näggid nemmad, et
 se kirowi olli ärraweretud; sest temma olli wägga
 suur. Ja nemmad läksid hana sisse ja näggid
 ühhe noremehhe parremal polel istwad, sel olli pitk
 walge rie selgas, ja nemmad ehmatasid wägga.
 Agga temma ütles nende wasto: ärge ehmatage,
 teie otsite Jeesust Naatsarettist, kes olli risti podud.
 Temma on üllestousnud, temma ep olle sun, wata
 sedda asset, kuhho nemmad tedda okid pannud.
 Agga minge, üttele temma jüngrittele, Et Jees-
 tussete, et temma teie ele lähhäb Galilea, male,
 seäl sate teie tedda nähha, nenda kui temma teile
 on ütelnud. Ja nemmad läksid ruttuste wälja,
 ja jooksid hana jurest ärra; sest nende peäle olli
 wärristus ja ehmatus tulnud, ja ei ütelnud üh-
 helegi ühtegi, sest nemmad kartsid.

Epistel Kristusse üllestousmissse Pühha
 teisel Päwal. Apost. Tegga. Kam.
 10, 34-43. salmist sadit.

Agga Petrus teggi omma su lahti ja ütles;
 Müüd moistan minna iöeste, et Jummal ei
 pea suggu, mis suggusest suggust innimenne on,
 waid

waid keige rahwa seast en se, kes tedda kardab ja
 bigust teeb, armast temma melest. Se on se sanna,
 mis ta Israeli lastele wa läkkitanud, ja on laste-
 nud rahho kulumada Jeesuse Kristusse läbbi; se
 samma on keikide Jesaid. Teie teate sedda asja,
 mis on sündinud keikse Juida-ma läbbi, ja on hak-
 tanud Kalilea-maalt pärrast sedda ristmist, mis
 Joannes kulumas, Jeesusest, kes on Maatsarettist,
 kuida Jummal tedda on woidnud pühha Waimo
 ja wäega, kes on möda maad käinud, ja head tei-
 nud, ja terwist saatnud keikile, kelle peäle kurrat
 olli woimust sanud, sest Jummal olli temmaga.
 Ja meie olleme keige nende asjade tunnistajad,
 mis ta on teinud Juida-rahwa-maal ja Jerusa-
 lemmas, kedda nemmad on tapnud, kui nemmad
 tedda pu külge said pomud. Tedda on Jummal
 üllesärratanud kolmandamal päwal, ja on tedda
 lastnud ilmsiks sada ei mitte keige rahwale, waid
 neile tunnistajatele, kedda Jummal enne olli är-
 rawallitsenud, meile, kes meie temmaga olleme
 sönud ja jonud pärrast sedda, kui ta surrust sai
 illestousnud. Ja temma on meid käsknud rah-
 wale kulumada ja tunnistada, et sesamma on se
 Jummalast seatud ellawatte ja surnutte kohto-
 moistja. Sest matsest tunnistawad keik Proh-
 wetid, et temma nimme läbbi keik, kes temma sisse
 uskwad, peawad pattude andeks-andmist sama.

Ewangelium Kristusse üllestousmisse Püh-
 ha teisel Päwal. Luk. 24, 13-35.
 salmist sadik.

Ja wata, kaks nende seast ollid minnemas sel-
 sammal päwal ühte allerwisse, mis Jerusalemi-
 mast

mast liggi kuuskümmend waggo maad olli, selle
 nimmi olli Emaus, ja nemmad rääksid issekeskis
 keikist neist asjust, mis ollid sündinud. Ja se sündis,
 kui nemmad teine teisega jutto aiasid, ja teine tei-
 felt küsisid, siis tuli ka Jesus isse nende jure ja
 käis nendega. Agga nende silmad peti, et nem-
 mad tedda mitte ei tunnud. Ja temma ütles nen-
 de wasto: Mis kõnmed need on, mis teie issekeskis
 kõnnelete käies, ja ollete kurwanõolisised? Agga
 üks, Kleopas nimmi, wastas ja ütles temmale:
 Sinnaiks üksi kui moõbras ellad Jerusalemmas,
 ja ei olle teada sanud, mis neil päiwil seälsammast
 on sündinud; ja temma ütles neile: mis siis?
 Agga nemmad ütlesid temmale: Sedda, Jesussest
 Naatsaretist, kes olli Prohwet wäggen teggedust
 ja sannast Zummala ja keige rahwa ees, kuida
 meie üllemad preestrid ja wannemad tedda on sur-
 ma lohto alla ärraanud, ja tedda risti lõnud.
 Agga meie loottime, et ta piddi sesamma ollema,
 kes Israeli rahwast piddi ärralunnastama, ja
 peäle se keik on tänna kolmas päaw, kui se on sün-
 dinud. Agga ka monningad naesed meie seast on
 meid ärrachmatanud, kes warra hommiko haua
 jures ollid olnud, ja kui nemmad temma ihho ei
 leidnud, tullid nemmad ja ütlesid, ennast ka inglide
 nãõ näinud, kes ütlewad, tedda ellawad. Ja
 monningad meie seast läksid haua jure, ja leidsid
 nenda, kui need naesed ka ütelnud; agga tedda
 ennast ei näinud nemmad mitte. Ja temma ütles
 nende wasto: Oh! teie rummalad ja süddamest
 pitkaldased sedda keik uskuda, mis prohwetid on
 rãbinud! Eks Kristus sedda piddand kannatama,
 ja omma au sisse minnema! Ja temma hakkab
 Mooses

Mosessest ja keikist prohvetidest, ja selletas neile ärra keige kirjade sees sedda, mis temmast olli kirjotud. Ja nemmad said se allewi liggi, kuhho nemmad laskid. Ja temma teggi ennast emale minnema. Ja nemmad pallusid tedda wäggise ja ütlesid: Jä meie jure, sest õhto joub, ja pääw werib; ja temma lask sisse nende jure jäma. Ja se sündis, kui ta nendega laudas istus, wottis temma leiba, õnnistas ja murdis ja andis neile; siis pääsid nende silmad lahti, ja nemmad tundsid tedda, ja temma laddus nende cest ärra. Ja nemmad ütlesid teine teise wasto: Eks meie südda meie sees ei põl lend, kui ta meiega rakis tee peäl, ja kui ta meile kirjad ärraselletas? Ja nemmad tousid selsammal tunnil ülles, ja laskid taggasi Jerusalemma, ja leidid need üksteistkummend, ja neid kes nende jures ollid, kous ollemast, kes ütlesid: Jesand on tõeste ülestousnud ja ennast Simonale näitnud. Ja nemmad rääksid sedda ülles, mis tee peäl olli sündinud, ja kuida nemmad tedda leiwa-murdmist sest ollid tunnud.

Epistel Kristusse ülestousmisse Pähha kolmandamal Päwal. Apost. Teg. Kam. 13, 26-32. salmist saidit.

Mehhed, wennad, Abraami suggu lapsed, ja kes teie seast Jummalat kartwad, teile on sesinnatse õnnistusse sanna lakkitud. Sest kes Jerusalemmas ellawad, ja nende üllemad, et nemmad seddasinnast Jesust ei tunnud, siis on nemmad nende Prohvetide sannad, mis igga hingamisse päwal loetakse, tedda hukkamoistes tõeks teinud. Ja kui nemmad ühtegi surma süüd ei leidnud,

pallusid nemmad Pilatust, et tedda piddi árrahut
 kotama. Agga kui nemmad keif said löppetanud,
 mis temmast olli kirjotud, wotsid nemmad tedda
 pu pealt mahha, ja pannid tedda hauda. Agga
 Jummal on tedda üllesárratanud surrust, kes o
 nähtud mitto páwa neist, kes temmaga ollid láinud
 Kalilea-maalt Jerusalemma, kes on temma tun
 nistajad rahwa ees. Ja meie kúlutame teile sedda
 tootust, mis meie wannemille on sanud, et Jum
 mal sedda-meile, nende lastele, on táieste töel
 temud, kui temma Jesust sai üllesárratanud.

Ewangelium Kristusse üllestoumissse Püh
 ha kolmandamal Páwal. Luk. 24,
 36-47. salmist sadit.

Agga kui nemmad sedda rááksid, seisís Jesus
 isse keif nende wahhel, ja ütles neile: Rahho
 olgo teile! Agga nemmad kóhkusid ja kartsid, ja
 mõtlesid ennast waimo nággewad. Ja temma üt
 les neile: Miks teie ollete ni wágga árraehma
 tand? Ja mikspárrást toustawad uisuggused mõtle
 missed teie süddamette seest? Et wadage mo káed
 ja mo jallad, sest et minna sesamma ollen, kátske
 mind káttega ja wadage, sest waimul ep olle mitte
 lihha ja luid, nenda kui teie náte mul ollewad. Ja
 kui ta sedda sai úttelnud, náitis temma neile om
 mad káed ja jallad. Agga kui nemmad rómo párr
 rast weel ei usfnud, ja immeks pannid, siis ütles
 ta nende wasto: Kas teil on siin middagi süa?
 Ja nemmad pannid temma ette tükki kúpsitud
 kalla ja kerje-met. Ja temma wottis ja söi nende
 ees. Agga temma ütles nende wasto: Need on
 need kóaned, mis ma teile rááksin, kui minna alles
 teie

teie jures ollin: Sest leit peab tõeks sama, mis Moosesse ka so: õppetussesse ja Prohvetide ja lau-
lo raiatusse minnuft on kirjutud. Siis teggi tem-
ma nende moistust lahki, et nemmad kirjad moist-
sid. Ja temma ütles neile: Nenda on kirjutud,
ja nenda piddi Kristus kannatama, ja ülestous-
ma surruft kolmandamal päwal ja temma nim-
mel piddi kulutama meleparrandamist ja patuide
andeks- andmist keige rahwa seas, ja algama Jeru-
salemast.

Epistel esimesel Pühhapäwal parrast Kris-
tusse ülestousmisse Pühha. 1 Joan.

5, 4-12. salmist sadik.

Sest leit, mis Jummalast on sündinud, woidab
ma- ilma ärra, ja meie usk, se on se woimus,
mis ma- ilma on ärrawoimud. Kes muudo on, kes
ma- ilma ärrawoidab, kui agga se, kes ussub, et
Jesús Jummalaga Poeg on. Se on sesamma, kes
tulleb wee ja werre läbbi, Jesús se Kristus, ei mit-
te weega ükspäinis, kuid wee ja werrega. Ja
Waim on, kes tunnistab, et waim on tõdde-
Sest kolm on, kes tunnistawad taewas, Issa,
Sanna, ja pühha Waim, ja need kolm on üks.
Ja kolm on, kes tunnistawad Ma peal, Waim,
ja wessi, ja werri, ja need kolm on ühheks tunnis-
tusseks. Kui meie innimeste tunnistust wastowot-
tame, siis on Jummalaga tunnistus surem, sest se
on Jummalaga tunnistus, mis temma on tunnista-
nud, ommast Poiaft. Kes ussub Jummalaga Poia-
sisse, sel on tunnistus ennese sees. Kes ei ussi
Jummalat, se on tedda wallelikku^s teinud, sest
temma ei olle mitte usknud sedda tunnistust, mis

Jummal on tunnistanud ommast Poiaft. Ja se on se tunnistus, et Jummal meile on iggawest ello annud, ja sesamma ello on temma Poia sees. Kellel se Poeg on, sellel on ello, kellel Jummal Poega ei olle, sellel ei olle sedda ello mitte.

Ewangelium esimesel Pühhapäwal pärrast Kristusje üllestroustmise Pühha.

Joan. 20, 19-31. salmist sadik.

Sui nüüd õhto aeg olli selsammal esimesesl naddala päwal, ja uksed lukkus ollid seäl, kus jüngrid ühheskous ollid kartusse pärrast Judas rahwa eest, siis tulli Jesus ja seisis kesk nende wahel, ja ütles neile: Rahho olgo teile! Ja kui ta sedda sai ütelnud, näitis temma neile ommad käed ja külje; siis said need Jüngrid rõõmsaks, kui nemmad Issandat näggid. Siis ütles Jesus neile jälle: Rahho olgo teile! nenda kui Issa mind on läkitanud, nenda läkitan minna teid ka. Ja kui ta sedda sai ütelnud, puhhus ta nende peäle, ja ütles neile: Worke pühha Waimo. Kellele teie ial pattud andeks annate, neile on need andeks antud: Kellele teie ial pattud kinnitate, neile on need kinnitud. Ugga Tomas üks neist kahhestest kümnest, kedda nimmetakse kašikküks, ei olnud mitte nendega, kui Jesus tulnud. Siis ütlesid need teisid jüngrid temmale: Meie olleme Issandat näinud. Ugga temma ütles neile: Ei ma ussu mitte, kui minna ei nä temma kätte sees naelte asset, ja ei panne omma sõrme naelte asseme sisse, ja ei pane omma kät temma külje sisse. Ja kahheksa päwa pärrast ollid need Jüngrid jälle seälsammaks ja Tomas nendega. Siis tulleb Jesus, kui uksed

lukkus

lukkus ollid, ja seisid kesi nende wahhel, ja ütles:
 Rahho olgo teile! pärrast ütles temma Tomale:
 Pista omma sõrme seie, ja wata minno käed, ja
 anna omma kät seie, ja panne minno külje sisse,
 ja ärra olle uskumatta, waid usklik. Ja Tomas
 wastas ja ütles temmale: Minno Issand, ja
 minno Jummal! Jeesus ütles temmale: Tomas,
 sa olled usknuud, sest et sa mind olled näinud; õn-
 sad on need, kes ei nä, ja süiski uskivad. Agga
 Jeesus on kül muud paljo immetähte teinud omma
 jüngritte ees, mis ep olle ülleskirjotud seimnatsse
 ramato sisse; agga needseimnatsed on kirjotud, et
 teie peate uskma et Jeesus on Kristus Jummal
 Poeg, ja et teie peate uskma ja ello sama temma
 nimme sees.

Epistel teisel Pühapäawal pärrast Kris-
 tusse ülestoumissse Pühha. 1 Peetr.
 2, 21 = 25. salmist sadik.

Sest seks ollete teie kutsitud, sest ka Kristus on
 teie eest kannatanud, ja teile tähte jätnud, et
 teie peate temma jälgede sees käima, kes ei olle
 patto teinud, ja kelle suust polle pettust leitud, kes
 ei sõimandwasto, kui tedda sõimati, kes ei ähwar-
 dand, kui ta kannatas; waid andis selle hõleks,
 kes õiete kõhnut moistab. Kes meie pattud isse
 on kannud ommas ihhus ülles pu peale, et meie
 piddime pattust ärra sama ja õigussele ellama,
 kelle wermede läbbi teie ollete terweks sanud. Sest
 teie ollite kui ekstiad lambad, aggo müüd ollete teie
 sõõrdud omma hinge karjatse ja üllewaatja pole.

Ewangelium teisel Pühhapäwal pärrast
Kristusse ülestousmisse Pühha. Joan.
10, 11:16. salmist sadik.

Minna ollen se hea karjane, se hea karjane iäts
tab omma ello lammaste eest. Algga se pal-
galinne, kes ei olle karjane, kelle ommad need lam-
bad ei olle, näab hunti tulleswad ja jättab lambad
mahha ja pöggeneb, ja hunt wottab neid kinni,
ja pillab need lambad laiale. Algga palgalinne
pöggeneb, sest et temma on palgalinne, ja temma
ei holi lammastest mitte. Minna olle se hea kar-
jane ja tunnen ommad, ja minno ommad tund-
wad mind, nenda kui mind Issa tunneb ja minna
tunnen sedda Issa, ja jättan omma ello lammaste
te eest. Ja minnul on weel teised lambad, need ei
olle mitte sestjinnatsest laudast, ja neid pean min-
na ka seie toma, ja nemmad kuulwad minno hea-
le, ja peab üks karri ja üks karjane ollema.

Epistel kolmandamal Pühhapäwal pärrast
Kristusse ülestousmisse Pühha. 1 Peetr.
2, 11:20. salmist sadik.

Armad, minna maenitsen teid kui maialissed ja
wodrad, et teie ennast hoiate lihhalikko him-
mude eest, mis hinge wasto-söddiwad, ja et teie
head ello peate pagganatte seas, et nemmad se eest,
mis nemmad teist kui kurjateggiatsest pahha rägi-
wad, wottaksid teie hea teggude pärrast, mis nemi-
mad teist näwad, Jummalat auustada katsmiss-
se päwal. Sepärrast heitte ennast keikide innis-
meste seadmisse alla Issanda pärrast, olgo kuni-
ninga kui üllema alla; ellik pealikude kui nende
alla, kes temmast on läkitud, kurjateggiattele kü-
nuht-

nahklusseks, agga heateggiattele kitusseks. Sest nenda on Jummalatahtminne, et teie head tehhes moismatta innimeste rummalust kinnisullute; kui wabbad, ja ei mitte otsego olleks teil se wat batus kurjusse kattedeks, waid kui Jummalatahtlased. Auustage keiki, armastage wende, kartke Jummalat, auustage kuningast. Teie sullased, krussege keige kartussega omma issandatte sanna, ei mitte ukspainis heade sanna, kes jarrele andwad, waid ka nende tiggedatte sanna. Sest se on arm, kui kegi suudame, tunnistusse parrast Jummalatahtlase keik kurwastust heaks wottab, ja ulekohhut kannatab. Sest mis kitus on se, kui teid su parrast peksetakse, ja teie nenda kannatlikud olette: Agga kui teie head tehhes ja kurja nahhes kannatate, se on arm Jummalatahtlase.

Evangelium kolmandamal Puhhapawal parrast Kristusse ulestousmisse Puhha.

Joan. 16, 16-23. salmist sadik.

Urrikesse aia parrast, siis ei na teie mind mitte, ja ta urrikesse aia parrast, siis na teie mind, sest minna lahhan Jssatahtlase jure. Siis utlesid monningad temma Jungrittest isseseks: Mis se on, mis temma meile utleb: Urrikesse aia parrast, siis ei na teie mind mitte, ja ta urrikesse aia parrast, siis na teie mind, ja et minna Jssatahtlase jure lahhen? Separast utlesid nemmad: Mis se on, mis temma utleb: Urrikesse aia parrast? Meie ei tea mitte mis temma ragib. Siis moistis Jesus, et nemmad temmalt tahtsid kussida, ja utles nende wasto: Sedda kussite teie isseseks, et minna ollen uttelnud: Urrikesse aia parrast, siis ei na teie mind mitte,

mitte, ja ta ürvikesse aia parrast, siis näte teie mind. Tõest, tõest, minna ütlen teile, teie peate nutma ja ulluma, agga ma, ilin on rõmus. Teid peab kurvastama, agga teie kurvastus peab rõmuks minnema. Ühhel naesel, kui temma lapse ilmale toob, on kurvastust, sest temma tund on tulnud, agga kui temma saab lapse sanud ei mõtle temma ennam abhastusse peäle se rõmo parrast, et inimenne ilmale on sündinud. Ja teil on külm müüd ka murret, agga minna tahhan teid jälle nähha, ja teie südda peab rõmus ollema, ja ükski ei pea teie rõmo teist ärrawõtma. Ja selsammal päwal ei küssi teie mult middagi.

Epistel neljandamal Pühapäwal parrast
Kristuse üllestoumissse Pühha. Jak. 1,
16, 21, salmist sadik.

Sirge efsige mitte, mo armsad wennad. Keik hea andminne, ja keik täis and on üllewelt ja tulleb mahha walguste Issast, kelle jures ei olle muutmist egga wahhetamisse warjo. Temma on meid sunnitamaud omma tahtmisse järrele tõe sanna labbi, et meie piddime kui üks esimeenne suggu ollema temma lomade seast. Separrast, minno armsad wennad, olgo igga inimenne nobbe kuulma, pikkalinne räkima, pikkalinne wiuhale: Sest inimmesse wiuha ei te mitte, mis Jummalala ees õige on. Separrast heitke enneest ärra keik rojust ja kurjust, mis wägga paljo on, ja wõtke tassase melega wasto sedda sanna, mis teie sisse on istunud, ja woib teie hinged õnsaks tehha.

Evangelium neljandamal Pühhapäwal pärrast
Kristusse ülestousmisse Pühha.

Joan. 16, 5-15. salmist ladit.

Agga nüüd lähben minna selle jure, kes mind
on läkitanud, ja üksti teie seast ei küssi mult:
kuhho sa lähhad? waid et minna teile sedda olen
ütteinud, on teie südda täis kurwastust saanud.
Agga minna ütlen teile sedda töt: Se tulleb teile
heaks, et minna ärralähhan, sest kui minna ärra ei
lähha, siis ei tulle tõestiq mitte teie jure; Agga
kui minna saan ärralainud, tahhan minna tedda
teie jure läkitada. Ja kui sesamma saab tulnud,
annab temma ma-ilmale märko patto pärrast, ja
õigusse pärrast, ja kõhto pärrast. Patto pärrast,
et nemmad ei ussu minno sisse: Agga õigusse
pärrast, et minna Issa jure lähhan, ja teie mind
ennam ei nä: Ja kõhto pärrast, et sesinnatse ma-
ilma würsti peäle kõhbut on moistetud. Minnul
on teile weel paljo ütlemist, agga teie ei woi sed-
da nüüd mitte kanda. Agga kui temma, se tõe
Waim, tulleb, se juhatab teid keige tõe sisse, sest
temma ei rägä mitte isseennesest, waid mis temma
tuleb, sedda rägib temma, ja tullewad asjad kuu-
tab temma teile. Sesamma auustab mind, sest
minno ommast wottab temma ja kulutab teile.
Keif se, mis Issal on, se on minno, sepärrast olen
minna ütteinud, et temma peab minno ommast
wotma ja teile kulutama.

Epistel wiendamal Pühhapäwal pärrast
Kristusse ülestousmisse Pühha. 1. sal.

1, 22-27. salmist ladit.

Agga olge sanna teggiad, ja ei mitte ükspäinis

Kuuljad, et teie wallemõtlemissse läbbi ennast ei petta. Sest kui kegi on sanna kuulja, ja ei mitte teggia, se on selle mehhe sarnane, kes omma ihhos likko paltet peeglis katsub. Sest ta on ennast katsunud ja ärralainud, ja seddamaid ärraunnustanud, misfuggune temma olli. Agga kes wabba dusse täie käsjo sisse kummardades watab, ja selle jure jääb, sesinnane ei olle mitte unustans kuulja, waid tes teggia, sesinnane on wast õnnis omma teggemissse sees. Kui kegi teie seast arwab Jumma mala tenia ollewad, ja ei tallitse mitte omma keelt, waid pettab omma süddant, selle Jumma la tenistus on tühhine. Üks puhhas ja laimatta tenistus Jumma ja Issa ees on se: Waeste laste ja lefnaeste järrele kulama nende willetsusses, ja isseennast ilmariggata ma ilmast pidama.

Evangelium wiendamal Pühhapäwal pärast Kristusse üllestousmissse Pühha.

Joan. 16, 23-30. Salmist sadik.

Sdest, tõest minna ütlen teile: Mis teie ial Issa salt pallute minno nimmel, sedda annab temma teile. Tännini ep olle teie middagi pallunud minno nimmel: Palluge, siis peate teie wõtma, et teie rõõm woiks täis olla. Sedda ollen minna teile tähhendamissse-sannadega rākinud, agga se tund tulleb, et minna tähhendamissse-sannadega ennam teile ei rāgi, waid kulutan teile julgeste ommast Issast. Selsammal päwal peate teie palluma minno nimmel, ja minna ei ütlen teile mitte, et minna tahhan Issa teie eest palluda, sest Issa isse armastab teid, sest et teie mind ollete armastanud,

nud, ja usknud, et minna Jummalast ollen wäljalainud. Minna ollen Issast wäljalainud, ja tulnud ma- ilma sisse, ta jättan minna ma- ilma mahha, ja lähhen Issa jure. Siis ütlesid temma jüngerid temma wasto: Wata, nüüd rägid sinna julgeste, ja ei ütle ühttegi tähhendamisse = sanna. Müüd teame meie, et sinna keik asjad tead, ja sul ep olle tartwis, et sinnult kegi küsüsi. Sest ussume meie, et sinna Jummalast olled wäljalainud.

Epistel Kristus se Taewaminne mis se Pühhal.
Apost. Tegg. ram. I, I = II. salmist sadik.

Esimesse ramato ollen minna kül teinud, Teo wilus, keigest sest mis Jesus hakkas teggema ja õppetama se päwani, millal tedda ülleswoeti, kui ta Apostlidele (kedda ta olli ärrawallitsenud) pühha Waimo läbbi sai kässo annud, kennele temma ka pärrast omma kannatamist isseennast ellawalt olli näitnud mitme tõssise märgiga, ja olli neist nähtud nellikümmend päwa, ja räkis Jummalala rigi asjo. Ja kui ta neudega kokko sai, käs kis temma neid, et nemmad ei piddand Jerusalemmast ärraminne ma, waid Issa tootust ootma mis teie (ütles temma) minnust ollete kuulnud. Sest Joannes on kül weega ristitud, agga teid peab pühha Waimoga ristitama, ei mitte kaua pärrast neidsinnatsid päiwi. Kes nüüd ollid kokkotulnud, küsüsid temmalt ja ütlesid: Issand, kas sinna sefsinnatsiel aial iälle Israelile ülleschitad kuningriiki? Agga temma ütles neile: Teile ei sunni aego egga tundisid teada, mis Issa omma ennese melewalda pannud, waid teie peate pühha Waimo wägge sama, kui ta teie peale saab tulnud.

nud, ja peate minno tunnistajad ollema ni hästi Jerusalemmas, kui ka keigel Juda- ja Samaria maal, ja ma-ilma otsani. Ja kui ta sedda sai ütelnud, tõsteti tedda nende nähhes ülles, ja pilw wottis tedda ülles nende silma eest ärra. Ja kui nemmad üksi filmi taewa pole waatsid, kui temma ärraläks, wata, siis seisid nende jures kaks meest walgis ridis, kes ka ütlesid: Kalilea-ma mehed! mis teie seisate ja watate ülles taewa? sefinnane Jeesus, kes teilt on ülleswoetud taewa, se peab tullema seissammal kombel, kui teie tedda ollete näinud taewa ärraminnewad.

Ewangelium Kristusse Taewaminnemisese Pühhal. Mark. 16, 14-20. Salmist sadik.

Wimaks kui need üksteistkummend laudas istisid, näitis ta ennast, ja jõitles nende uskmata ja kowwa süddant, et nemmad neid es olle uskunud, kes tedda ollid näinud üllestõusnud ollewad. Ja temma ütles neile: Minge keige ma-ilma, ja kullutage armo-õppetust keige lomale. Kes ussub ja tedda ristitakse, se peab õnsaks sama; agga kes ei ussu, tedda peab hukka moistetama. Agga neile, kes uskwad, peawad nisuggused tähhed jures ollema: Miino nimmel peawad nemmad kure waimusid wäljaaiama, usi kelesid räkima, ussa ülles-wotma, ja kui nemmad üht surma jomist peaksid joma, ei pea neile sest ühtegi wigga sama. Haigede peäle peawad nemmad käsfi pannema, siis sawad nemmad parremaks. Ja Jeesand, kui ta nendega sai räkinnud, woeti ülles taewa ja istub Summala parremal polel. Agga nemmad läksid wälja, ja ütlesid jutlust keikis paikus, ja Jeesand

land aitas neid, ja kinnitas se sanna nende im-
me, tähtede läbbi, mis seäl jures sündsüd.

Epistel kuendamal Pühhapäwal pärrast
Kristusse üllestousmisse Pühha.

I Peetr. 4, 7-11. salmist sadik.

Ugga keige asjade ots on liggi saund, sepärrast
olge moislikkud ja wainfad palwettele. Ugga
keige ennamiste piddage issekeskis ühte puhko ar-
mastust: Sest armastus kattab pattude hulka.
Olge issekeskis woõraste wastowotjad, ilma
murrisematta, sedda möda kui iggäuks on armo
andi sanud, uenda aitage teine teist sellega, kui
Jummala monnesarnatse armo head maiapidda-
jad. Kui kegi rägib, kui Jummala sannad räkigo
temma sedda, kui kegi tenib, se tenigo kui sest jounust,
mis Jummal annab, et keikis Jummal saaks
auustud Jesusse Kristusse läbbi, kellel on au ja
wäggi iggaweste iggawessels aiaks, Amen.

Evangelium kuendamal Pühhapäwal pärr-
rast Kristusse üllestousmisse Pühha. Joan.

15, 26 ja 16, peat. 4. salmist sadik.

Ugga kui se trööstia saab tulnud, sedda minna
teile tahhan läkkitada Issast, se tõe Waim,
kes Issast wäljalähhab, sesamma peab minnust
tunnistama, ja teie peate ka tunnistama, sest teie
ollete algmissest minnoga oinud. Sedda ollen min-
na teile räkinnud, et teie ennast ei pahhanda. Ja
nemmad lükkawad teid foggodussest wälja: ka
tulleb se tund, et iggäuks, kes teid tappab, mötleb
ennast Jummalale melehead kui ühhe ohworiga teg-
gewad. Ja sedda wotwad nemmad teile tehha se
pärrast

pärast, et nemmad ei olle tunnud sedda Issa ega mind. Agga sedda ollen ma teile räkinnud, et kui se tund saab tulnud, teie se peäle möttete, et ma teile sedda ollen ütelnud. Agga sedda ep olle minna algmissest teile mitte ütelnud, sest et ma teiega ollin.

Epistel Mellipühhi esimesesl Päwal. Apost. Tegg. rom. 2, 12-13. salmist sadik.

Sa kui Mellipühhi-pääw kätte sai, siis ollid nemmad keik ühhel meel kous. Ja taewast sündis ärkitselt üks kobbiseminne, otsego kange tuul olleks puhunud, ja täitis keik sedda kooda, kus nemmad ihsid. Ja neist nähti kui lõhnutud tulle keled, ja se seis is iggaühhe peäle nende seast. Ja nemmad said keik täis pühha Waimo, ja hakkasid räkima teisi keli, nenda kui se Waim neile andis selgeste üllesräkida. Agga Jerusalemmas ollid Juda-rahwas ellamas Jummalakarlikkud mehhed keigesugguse rahwa seast, mis taewa alon. Kui nüüd sesinnane heäl sündis, siis tulli rahwa-hulk kokko, ja said ommas mõttes seggaseks, sest iggaüks kulis neid omma kele-murde räkivad. Ja nemmad ehmatasid keik ärra, ja pannid imeteks, ja ütlesid teine teise wasto: Wata, eks needsinnatsed keik, kes räkivad, Kalilea-ma mehed ei olle? Kuida siis meie iggaüks kuleme omma kele-murde, mis sees meie olleme sündinud? Olgo meie Parti-rahwas ja Meda- ja Elami-rahwas, ja kes meie ellame Mesopotamia ja Juda ja Kapadokia, Pontusse ja Asia-maal, Brigia ja Damvilia, Egiptusse ja Libia-rikide sees. Kirene laudo, ja Roma-rahwa woõrad, Juda-rahwas

ni hästi kui need, kes Jüda, rahwa usko heitnud, Kreta ja Arabia, rahwas; siis kuleme meie neid rääkivad meie omma keli Jummalal sured asjad. Ja nemmad ehmatasid keik ärra, ja ollid otsesega tahhe peäl, ja ütlesid teine teise wasto: Mis se kül peaks ollema? Agga teised pannid sedda naeruks ja ütlesid: Nemmad on täis magusast wina.

Evangelium Mellipühhi esimesesl Pärwal.
Joan. 14, 23-31. Salmist sadik.

Jesus wastas ja ütles temmale: Kui keigi mind armastab, kül se peab minno saanna, ja minno Issa armastab tedda, ja meie tahhame temma jure tulla, ja ello-asfet temma jure tehha. Kes mind ei armasta, se ei pea minno sanno; ja se saanna, mis teie kulete, ep olle mitte minno, waid selle Issa, kes mind on läkkitanud. Sedda ollen minna teile rääkinud teie jures olles. Agga se töödstia, se pühha Waim, kedda minno Issa tahhab läkkitada minno nimel, sesamma peab teid õppetama keik, ja teie mele tulletama keik, mis minna teile ollen ütelnud. Rahho jättan minna teile, omma rahho annan ma teile, minna ei anna teile mitte uenda, kui ma-ilm annab. Teie südda ärgo ehmatago, egga sago arrats mitte. Teie ollete kuulnud, et ma teile ollen ütelnud: Minna lähhan ärra, ja tullen jälle teie jure. Kui teie mind armastaksite, kül teie olleksite siis rõõmsad, et ma ollen ütelnud: Minna lähhan Issa juure, sest minno Issa on surem mind. Ja nüüd ollen minna teile ütelnud, enne kui se sünnib, et teie ussute, kui se sünnib. Minna ei sa enam paljo teiega rääkida, sest sesinnatse ma-ilmal Wirst ul-

leb, ja ei sa minnuſt übtregi. Aggä et ma-ilma
moistaks, et minna sedda Jſſa armastan, ja
nenda teen, kui Jſſa mind on käſknud: touske
ülles, lätki ſiit ärra.

Epistel Nellipühhi reisel Pääwal. Apost. Teg
gud. rom. 10, 42=48. ſalmiſt ſadiſ.

Ja temma (Jſſus) on meid käſknud rahwale
kulutada ja tunnistada, et ſesamma on ſe
Jummalast ſeätud ellawatte ja ſurnuite kohto
moistja. Seſſinnatſeſt tunnistawad keik Proh
wetid, et temma nimme läbbi keik, kes temma ſiſſe
uſſuwad, peawad pattude andeks-andmiſt sama.
Kui Peetrus need ſannad alles räkis, langes püh
ha Waim keikide peäle, kes sedda ſanna kuulſid;
ja need uſſlikkud ümberleikamiſeſt, ni mitto kui
Peetrusſega ollid tulnud, ehmatasiſid ärra, et ka
pagganatte peäle pühha Waimo and olli walla
tud. Seſt nemmad kuulſid neid wodraid keleſid räk
kiwad, ja Jummatat wägga auuſtawad. Siis
koſtiſ Peetrus: Kas kegi woib wet keelda, et neid
ei peaks riſtitama, kes pühha Waimo on ſanud
nenda kui meiege? Ja temma käſkis neid riſtida
Jſſanda nimmel.

Ewangelium Nellipühhi reisel Pääwal.
Joan. 3, 16=21. ſalmiſt ſadiſ.

Seſt nenda on Jummal ma-ilma armastanud,
et temma omma aino ſündinud Poia on an
nud, et üſſki, kes temma ſiſſe uſſub, ei pea hukka
sama, waid et iggä venne ello temmal peab ollema.
Seſt Jummal ep olle omma Poega mitte lätkita
nud ma-ilma, et temma ma-ilma piddi hukka
moistma,

moistma, waid et ma ilma temma läbbi piddi on-
 faks sama Kes temma sisse ussub, tedda ei mois-
 teta mitte hukka; agga kes ei ussu mitte, jubba se
 on hukkamoiistetud, sest temma ep olle usknu
 Jummalala aino sündinud Poia nimme sisse. Ag-
 ga se on se hukkamoiistminne, et Walgus on tul-
 nud ma ilma sisse, ja iunimesse armastasi
 pimmedust ennam kui sedda Walgust; sest nende
 teud ollid kurjad. Sest iggäiks, kes kurja teeb,
 wiikab sedda walgust, ja ei tulle walgusse jure, et
 temma teggusi ei pea laidetama. Agga, kes töt
 teeb, se tulle walgusse jure, et temma teud wiik-
 sid arwalikkus sada, sest nemmad on Jummalala
 sees tehtud.

Epistel Nellipühhi kolmandamal Päwal.

Apost. Tegg. rom. 8, 14-17. salmist sadik.

Ja kui need Apostlid, kes Jerusalemmas ollid,
 said kuulda, et Samariali Jummalala san-
 na olli wastowotnud, läkkitasid nemmad nende
 jure Peetrust ja Joannest. Kui need senna said,
 pallusid nemmad Jummalat nende eest, et nem-
 mad pühha Waimo piddid sama. (Sest temma
 ei olnud weel ühhegi peäle nende seast langenud,
 waid nemmad ollid agga Issanda Jesusse nim-
 mel ristitud. Siis pannid nemmad käed nende
 peäle, ja nemmad said pühha Waimo.

Evangelium Nellipühhi kolmandamal Pä-
 wal. Joan. 10, 1-10. salmist sadik.

Sest, tdest, minna ütlen teile, kes ei lähhä
 uksest sisse lammaste lauta, waid astub mai-
 alt sisse, se on warras ja röwel. Agga kes uksest
 sisse

sisse lähhäb, se on lammaste karjane. Sellele teeb uksehoidja lahti, ja need lambad kuulwad temma heäle, ja temma kutsub ommad lambad nimme pärrast, ja wiib neid wälja. Ja kui ta ommad lambad saab wäljaaianud, siis käib temma nende eel, ja need lambad käiwad temma järrel, sest nemmad tundwad temma heält. Agga wõbra järrel ei käi nemmad mitte, waid pöggenerwad temma eest, sest nemmad ei tunne wõbraste heält mitte. Se tähhendamisse sanna ütles Jesus neile: Agga nemmad ei moistnud mitte, mis se pididi olla, mis temma neile räkis. Sepärrast ütles Jesus jälle nende wasto: Töest, töest minna ütlen teile: Minna ollen lammaste uks. Keif, kes enne mind on tulnud, need on wargad ja röwolid: agga lambad ei elle neid mitte kuulnud. Minna olen se uks, kui kegi minno läbbi sisse lähhäb, se peab õnsoks sama, ja peab sisse- ja wäljamineema, ja sõmist leidma. Warras ei tulle mu pärrast, kui warrastama ja tapma ja hukkama. Minna olen tuinud, et neil peab ello ja keif rohkeste ollema.

Epistel kolm-aino Jummalala Pühhal.

Rom. 11, 33-36. salmist sadik.

Sh sedda Jummalala rikkusse ja tarkusse ja tundmissesse süggawust! Kuis ärra-arrwamat ta on temma kohtomoisimissed, ja ärramoistmata temma wiisid! sest kes on Jesanda mele tunnud? Ehk kes on temma nouandja olnud? Ehk kes on temmale mid dagi enne-annud, et sedda peaks temmale jälle tassutama? Sest temma seest, ja temma läbbi ja temma sisse on keif asjad; temmale olgo au iggaweste, Amen.

Evans

Evangelium kolm-aino Jummalala Pühhal.

Joan. 3, 1-15. salmist sadit.

Agga üks inimenne olli Bariseride seast, Nikodemus nimmi, Juda-rahwa üliem. See nane tulli Jeesuse jure õsel, ja ütles temmale: Õppetaja, meie teame, et sa oled Jummalast tulnud õppetajaks: Sest ükski ei woi neid immetähtesid teha, mis sinna teed, kui Jummal ei olle temmaga. Jeesus wastas ja ütles temmale: Tõest, tõest, minna ütlen sulle, kui tegi ei sinni üllewelt, ei woi temma mitte Jummalala riki nähha. Nikodemus ütles temma wasto: Kuis woib inimenne sündida, kui ta wanna on? Kas ta woib teistkorda omma emma ihho sisse minna ja sündida? Jeesus wastas, Tõest, tõest minna ütlen sulle, kui tegi ei sinni weest ja Waimust, siis ei woi temma mitte Jummalala rigi sisse sada. Mis libhast sündinud, se on libha, ja mis Waimust sündinud, se on Waim. Arra panne immeks, et ma sulle olen ütelnud: Teie peate üllewelt sündima. Tuul puhhub, kuhho ta tahhab, ja sinna kuled temma heäle, agga sinna ei tea mitte, kust ta tulleb, ja kuhho ta lähhab: Nenda on iggäüks, kes Waimust on sündinud. Nikodemus wastas ja ütles temmale: Kuida se woib sündida? Jeesus wastas ja ütles temmale: Olled sinna Israeli õppetaja, ja ei moista sedda mitte? Tõest, tõest, minna ütlen sulle: Meie rägime, mis meie teame, ja tunnistame, mis meie olleme näinud, ja teie ei wotta meie tunnistust mitte, wasto. Kui minna teile rägim neist asjust, mis ma peäl on, ja teie ei ussu mitte; kuida wottaksite teie uskuda, kui ma teile rägiksin neist asjust, mis üllewel taewas on? Sest

ükski ei olle taewa läinud, kui agga se, kes taewast mahhatulnud, se innimesse Poeg, kes taewas on. Ja nenda kui Moses ühe ussi on kõrbes üllendamud; nenda peab se innimesse Poeg üllendamata, et ükski, kes temma sisse ussub, ei pea hukka sama, waid et temmal iggawenne ello peab ollema.

Epistele simesel Pühapäwal pärrast kolm-
aino Jummal Pühha. I Joan. 4,
16=21. salmist sadit.

Jummal on armastus, ja kes armastusse sisse jääb, se jääb Jummal sisse, ja Jummal temma sisse. Ses on se armastus täieks sanud meie jures, et meil woiks julgust olla kohto päwal, sest otsego temma on, nenda olleme ka meie ses sinu natses ma-ilmas. Kartust ep olle mitte armastusses, waid täis armastus aiab kartust wälja, sest kartusel on wallo; agga kes kardab, se ei olle mitte täieks sanud armastusses. Armastagem tedda, sest ta on meid enne armastanud. Kui kegi ütleb: Ma armastan Jummalat, ja wihkab omma wenda, se on wallelik; sest kes ei armasta omma wenda, kedda ta näab, kuidas se woib Jummalat armastada, kedda temma mitte ei nä? Ja sesinnane kāssofanna on meil temmalt, et se, kes Jummalat armastab, se peab ka omma wenda armastama.

Ewangelium esimesel Pühapäwal pärrast
kolm-aino Jummal Pühha. Luk. 16,
19=31. salmist sadit.

Agga üks rikkas innimenne olli, ja se ehhitas ennast purpuri ja kalli linnase ridega, ja ellas igga

iggapääw rõõmsaste ja sureste. Agga üks wae-
 ne olli Laatsarus nimmi, se olli maas temma wär-
 rawa ees täis paisesid, ja püdis omma kohto täis
 sada neist leima rasokessist, mis rikka laua peält
 mahhalangsid, agga kweradke tullid ja lakrusid
 temma paised. Agga se sindis, et se waene surri,
 ja et tedda inglidest kanti Abraami süllesse: ag-
 ga se rikkas surri ka ja maeti mahha. Ja kui ta
 pürgus sures wallus olli, ja ommad silmad ülles
 tõstis, näggi ta Abraami kaugelt ja Laatsarust
 temma süles. Ja temma hüdis ja ütles: Issa
 Abraam, heida armo mo peäle, ja läkita Laats-
 arust, et ta omma sõrme otsa wette kastaks, ja
 minno keelt jahhutaaks, sest mind waewatakse
 wägga sefinnatse tullelekes. Agga Abraam ütles:
 Poeg, mõtle, et sa omma head põlwe ommas el-
 lus olled kätte sanud, ja nendasammoti Laatsa-
 rus kurja, agga nüüd rõmustakse tedda siin, ja
 sind waewatakse. Ja peäle keik on meie ja teie
 wahhel suur wahhe kinnitud, et need, kes süit taht-
 wad senna teie jure miina, ei woi mitte, egga need,
 kes seäl on, ei sa seält tenna meie jure tulla. Ag-
 ga temma ütles: Ma pallun siis sind, issa, et sa
 tedda läkitaad minno issa kotta, sest mul on wiis
 wenda, et ta neile kinnitaks, et nemmadke ei sa
 seie wallo paika. Abraam ütles temmale: Neil
 on Moses ja prohwetid, kuulgo nemmad neid.
 Agga temma ütles: Ei mitte, issa Abraam, waid
 kui kegi surrust nende jure lähhaks, siis parran-
 daksid nemmad meelt. Agga ta ütles temmale:
 Kui nemmad Mosest ja prohwetid ei kule, egga
 nemmad ialge wottaks nou, kui kegi surrust ül-
 lestoufeks.

Epistel teisel Pühhapäwal pärrast kolm-
aino Jummalala Pühha. 1 Joan. 3,
13 = 18. salmist sadit.

Sfrge pange immels, minno wennad, kui ma-
ilm teid wihkab. Meie teame, et meie surmast
olleme tulnud ello sisse, sest et meie armastame
wennad; kes wenda ei armasta, se jääb surma
sisse. Iggüks, kes omma wenna wihkab, se on
innimesse tapja, ja teie teate, et ei ühhelgi inni-
messe tapjal ep olle iggawest ello ennese sisse jä-
wad. Ses olleme meie sedda Jummalala armast-
tust tunnud, et temma omma ello meie eest on jät-
nud, ja meie peame ka ello wendade eest jätma.
Agga, kel ma- ilma peatoidust on, ja näab om-
mal wennal middagi tarwis ollwad, ja panneb
omma süddame temma eest kinni, kuidas jääb
Jummalala armastus temma sisse? Minno lap-
solessed, ärge armastagem mitte sannaga egga
telega, waid teoga ja tõega.

Ewangelium teisel Pühhapäwal pärrast
kolm-aino Jummalala Pühha. Luk.
14, 16 = 24. salmist sadit.

Uks innimenne teggi sure õhto = sõmaia, ja kuts-
sus paljo, ja lakkitas omma sullast õhto = sõ-
ma- aia tuunil neile, kes ollid kutsitud, ütlemä:
Tulge sest keik on jo walmis. Ja nemmad hakkas-
sid ennast keik ühhest suust wabbandama. Esst-
menne ütles temmale: Minna ollen põldo ostnud,
ja pean wäliaminema ja sedda waatma; ma
pallun sind, wabbanda mind. Ja teine ütles:
Ma ollen wiis pari härgi ostnud, ja lähhan neid
katsma, ma pallun sind, wabbanda mind. Ja
üks

üks teine ütles: Ma ollen naese wotnud, ja separast ei woi minna tulla. Ja se sullane tuli tagasi, ja kulus sedda omma issandale; siis wihastas koia issand, ja ütles omma sullasele: Minne warsti wälja liina laia ulitsatte ja poik, ulitsatte peäle, ja to seie sisse need kes waesed ja wigased ja jallotumad ja piimedad on. Ja se sullane ütles: Issand, se on sündinud nenda kui sa kästsid, agga weel on maad. Ja issand ütles sullase wasto: Minne wälja tede peäle ja aedade äre, ja sada neid sisse tulles, et minno kodda täis saaks. Sest minna ütlen teile, et ükski neist mehibist, kes on kutsutud, ei pea minno õhto-sõmraega maitsma.

Epistel kolmandamal Pühapäawal pärrast kolm-aino Jummal Pühha. 1 Peetr. 5, 6-11. salmist sadik.

Siis allandage ennast nüüd Jummal wägges wa kae alla, et temma teid woiks üllendada digel aial. Heitke keik omma murret temma peäle, sest ta murreteb teie ette. Olge kassinud, walwage, sest teie waenlane, kurrat, kätib ümber kui mõiraja-louker, ja otsib, kedda temma woiks ärraneelda: selle wasto seiske kindlaste uskus, ja teädke, et needsammad kannatamissed täieste sawad teie wendade seltsi kätte, kes ma-ilmast on. Agga se keige armo Jummal, kes meid on kutsunud omma iggawesse au sisse Kristusse Jesusse sees, se parrandago, kinnitago, tehko wahwaks, ja raiago teid tuggewaste, kui teie ürrikeste sate kannatanud. Sellesammale olgo au ja wäggi iggaweste iggawessels aiaks, Amen.

Ewangelium kolmandamal Pühhapäwal
pärast kolmasaino Jumjala Pühha.
Luk. 15, 1-10. Salmist sadik.

Agga keik Tölnericid ja pattused tullid temma
jure tedda kuulma. Ja Wariserid ja kirja-
tundjad nurrisesid ja ütlesid: Gesimane wottab
pattusid wasto ja sööb nendega. Agga temma
rätis neile se tähhendamisse-sanna, ja ütles: Mis
suggune innimenne teie seast on, kennel sadda lam-
mast on, ja kui ta ühhe neist ärrakautab, ees ta
jätta ühheksakümme peäle ühheksa kõrbe, ja ees
ta lähhä selle järrele, mis on ärrakaddunud, kuni
ta sedda leiab? Ja kui ta saab leidnud, siis pan-
neb ta sedda omma ollade peäle rõmoga. Ja kui
ta kojo saab, siis kutsub ta kocko sõbrad ja naab-
red, ja ütleb neile: Olge minnoga rõmsad, sest
ma olen leidnud omma lamba, mis olli ärrakad-
dunud. Minna ütlen teile, et nenda on rõm tae-
was ühhe pattuse pärast, kes meelt parrandab,
ennam kui ühheksakümme peäle ühheksa õige pär-
rast, kellel meleparrandamist ei olle tarwis. Ehk
misuggune naene on, kel kümme trahma-rahha
on, kui ta ühhe trahma-rahha ärrakautab, ees ta
kinnalt ei süta, ja ees ta kooda ei pühhi, ja ees ta
holega ei otsi, senni kui ta sedda leiab. Ja kui ta
saab leidnud, siis kutsub ta kocko sõbrad ja naab-
red, ja ütleb: Olge minnoga rõmsad, sest ma
ollen se trahma-rahha leidnud, mis ma olin ärra-
kautanud. Nenda, ütlen minna teile, on rõm
Jumjala inglide ees ühhe pattuse pärast, kes
meelt parrandab.

Epistel neljandamal Pühapäeval pärast
kolm-aino Jummalala Pühha. Rom.
8, 18-23. salmist sadik.

Sest minna arwan, et sellesinnatse aia kannas-
tamissed ep olle ühtegi wäärt selle au wasto,
mis meile peab ilmutadama. Sest loom otab
pikki filmi Jummalala laste au ilmutumist. Sest
loom on tühja põlwe alla heidetud, ei mitte hea
melega, waid selle pärast, kes tedda on senna alla
heitnud se lotusse peäle, et ka sesamma loom peab
peästetud sama sest kadduwa asja tenistussest
Jummalala laste wabbadussels. Sest meie tea-
me, et keik loom ühtlase äggab, ja ühtlase sures
waewas on tännini. Agga mitte ükspäinis se,
waid ka need isse, kellel Waimo esimesesed an-
nid on, ja meie isse äggame isseennestes ja otame
laste õigust, se on: meie ihho ärrapeästumist.

Evangelium neljandamal Pühapäeval pät-
rast kolm-aino Jummalala Pühha. Luk.
6, 36-42. salmist sadik.

Sepärast olge armolissed, nenda kui teie Jhs
sa armolinne on. Ja ärge moistke kohhut,
siis ei moisteta ka mitte teie peäle kohhut: Ärge
moistke hukka, siis ei moisteta ka teid mitte hukka.
Andke andeks, siis antakse teile andeks: Andke,
siis peab teile antama, üks hea linawautud, ja
kühja peaga ja puistatud moõt peab teie rüppe
antama: Sest sellesamma moõdoga, misga teie
moõdate, peab teile jälle moõdetama. Agga tem-
ma ütles neile tähhendamisse-sanna: Kas pime
me woib pimmedale teed juhhatada? Eks neme-
mad mollemad aufo ei lange? Ei jünger olle mits
te

te üllem kui temma õppetaja; agga iggaüks täi-
 este õppetud peab ollema kui temma õppetaja.
 Agga mis sa sedda pinda nääd, mis so wenna
 filmas on, agga sedda palki, mis so ommas sil-
 mas on, ei panne sa mitte tähhele. Eht kuida
 woid sa omma wennale öölda: Wend, lasse ma
 kissun sedda pinda wälja, mis so filmas on; ja
 isse ei nä sa sedda palki mis so filmas on? On süs-
 na sallalik! kissu essite sedda palki ommast silmast
 wälja, ja siis selletad sinna wäljakistluda sedda
 pinda, mis so wenna filmas on.

Epistel wiendamal Pühhapäwal pärrast
 kolm-aino Jummalä Pühha. I Peetr.
 3, 8 = 15. salmist sadik.

Agga wimaüks olge keit ühhomelelissed, ärda
 melega teiste wasto, wendade armastajad,
 süddamest halledad, lahked. Ärge makske mitte
 kurja kurjaga, eht söimamist söimamisfega, waid
 se wasto õnnistage, sest et teie teate, et teie seks
 ollete kutsitud, et teie õnnistamist peate pärris-
 ma. Sest kes ello tahhab armastada, ja häid
 päiwi nähha, se waigistago omma keelt kurja
 eest, ja ommad mollkad karmwalust räkimast.
 Temma pöörgo ennast kurjast ärra, ja tehko
 head, temma otsigo rahho, ja noudko sedda takka.
 Sest Issanda silmad watawad õigede peäle, ja
 temma kõrwad kuulwad nende pallumist: Agga
 Issanda palle on wasto neid, kes kurja tewad.
 Ja kes on, kes teile peaks kurja teggema, kui teie
 head takkanouate? Ja kui teie ka peaksite kannas-
 tama õigusse pärrast, siis ollete teie õnsad: agga
 ärge kartke nende hirmo, ja ärge ehmatage mitte
 wäg

mägga ärra. Agga pühhitsege Jesandat Jummalat omma süddamette sees.

Evangelium wiendamal Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummalä Pühha. Luk. 5, 1-11. Salmist sadik.

Agga se sündis, kui rahwas temme (Jesusse) jure tungis Jummalä sanna kuulma, ja temma isse seisis Kenetsareti järwe äres, ja näggi laks laewa järwe äres seiswad, agga kallamehshed ollid neist wäljalainud, ja lopputasid note ärra: siis laks temma ühhe laewa peäle, mis Simona pärrast olli, ja pallus tedda, et ta mäelt nattuhest pididi ärrajoudma. Ja temma istus mahha, ja õppetäs rahwast laewa seest. Agga kui ta lõppes räkimast, ütles temma Simona wasto: soua fenna süggawa koha, ja laske ommad nodad sisse ühhe loma katsaks. Ja Simon wastas ja ütles temmale: Õppetaja, meie olleme teige se õ tööd teinud, ja ep olle ühtegi sanud, agga sinno sanna peäle tahhan ma nota sisse lasta. Ja kui nemmad sedda teggid, said nemmad sure hulga kallo; agga nende noot karrisies löhki, ja nemmad tombasid kääga omma seltsimeeste wasto, kes teises laewas ollid, et nemmad pididid tullema, ja neid aitma. Ja nemmad tullid ja täitsid mollemad laewad täide, nenda et nemmad wau sid. Agga kui Simon Peerrus edda näggi, heitis temma Jesusse põlwede ette mahha, ja ütles: Jesand, minne minnust ärra, sest ma ollen üks pattune inimenne. Sest suur ehmatas olli temma peäle tulnud, ja keikide peäle, kes temmaga ollid, se kallasagi pärrast, mis nemmad ühhes ollid sanud

nud. Mendasammoti ka tulli suur ehmatuſ Jakobuſſe ja Joanneſſe Sebedeuſſe ppegade peale kes Simona ſeltsimehbed ollid. Ja Jeſuſ ütles Simona waſto: Arra karda, ſeſt aiast pead ſa innimeſſi püüdma. Ja nemmad aiastid laewad dega mäele, ja jäſtid keik mahha, ja kääjid temma järrel.

Epistel kuendamal Pühapäwal pärrast kolm=aino Jummalala Pühha. Rom. 6, 3=11. ſalmiſt ſadik.

Eh! eſt teie ei tea, et, mitto meid Kristuſſe Jeſuſſe ſiſſe on riſtitud, et meie temma ſurma ſiſſe olleme riſtitud? Siis olleme meie temmaga mahhamaetud riſtimiſſe läbbi ſurma ſiſſe; ja otſego Kristus on üllesärratud ſurnuſt Jeſuſſe läbbi, et meie ka nenda peame udes elluſ kääima. Seſt kui meie temmaga olleme iſtitud temma ſurma ſarnaduſſeſ, ſiis peame meie ka temma ülleſtuſmiſſe ſarnatſed ollema. Et meie ſedda teame, et meie wanna innimenne temmaga on riſtilödüd, et patto ihho peab tühjaſ minnema, et meie mitte ennām patto ei teni; ſeſt kes ſurnud on, ſe on digeſ moiſtetud pattuſt. Agga kui meie Kristuſſega olleme ſurnud, ſiis uſsume meie, et meie ka temmaga peame ellama, ſeſt et meie teame, et Kristus ſurnuſt üllesärratud mitte ennām ei ſurre, ſurn ei walliſe teſſ temma ülle. Seſt, miſ temma on ſurnud, ſedda on ta pattule ſurnud ükſford; agga miſ ta ellab, ſedda ellab temma Jummalale. Nenda arwage ka teie ennāſt pattule kül ſurnud ollewad, agga Jummalale elawad Kristuſſe Jeſuſſe meie Jeſuſſe ſanda ſees.

Evangelium kuendamal Pühhapäwal pärrast kolm-
aino Jummalä Pühha. Matt.
5, 20-26. salmist sadik.

Sest minna (Jesus) ütlen teile: Kui teie õigus
ep olle paljo üllem kui kirjatundjatte ja Wa-
riferide õigus, siis ei sa teie mitte taewa riki. Teie
ollete kuulnud, et wannemille on rätitud: Sinna
ei pea mitte tapma; agga kes ial tappab, on koh-
to wäärt. Agga minna ütlen teile, et iggaüks, kes
omma wenna peäle ilma-asjata wihha kannab,
on kohto wäärt; agga kes ial omma wenna was-
to ütleb: Naka, se on sure kohto wäärt; agga
kes ial ütleb: Sa jölle! se on pörge tulle wäärt.
Sepärrast, kui sinna omma ande altari peäle
tood, ja seäl so mäle tulleb, et sinno wennal mid-
dagi on sinno wasto; siis jätta senna omma an-
de altari ette, ja minne, ja leppi enne omma
wennaga ärra, ja siis tulle ja to omma ande.
Ole pea heamelelinne omma wihha-mehhe was-
to, kunni sinna temmaga tee peäl olled, et se wih-
ha-mees sind ei anna ärra kohtomoištja kätte, ja
kohtomoištja sind ei anna ärra fullase kätte, ja
sind ei wissata wangitorni. Edest, minna ütlen
sulle: sinna ei peäse seält wälja, ennego sinna
ta wiimse tinga saad ärramaksnud.

Epistel seitsemel Pühhapäwal pärrast kolm-
aino Jummalä Pühha. Rom. 6, 19-23.
salmist sadik.

Minna rägiti innimesse kombel teie lihha nõd-
russe pärrast; sest otsego teie ommad liik-
med ollete annud rojastussele ja üllekohutule or-
jaks üllekohutuks: nenda andke nüüd ommad liik-
med

med digusfele orjaks pühhitfusseks. Sest kui teie patta fullased ollite, siis ollite teie digusfest labti. Mis kasso olli teil siis neist asjust, mis parrast teil niid habbi on? Sest nende ots on surm. Aga niid, et teie ollete pattust lahti ja Jummalaga orjaks saanud, on teil omma kasso, et teie pühhaks fate, ja se ots on iggawenne ello. Sest surm on patta pall, agga iggawenne ello on Jummalaga armo and Kristusje Jesusse meie Issanda sees.

Ewangelium seitsemel Pühhapäwal parrast kolm-aino Jummalaga Pühha. Mark. 8, 1-9. salmist jädit.

Meil päiwil, kui wägga paljo rahwast kous olli ja neil ep olnud ühtegi süa, kutsus Jesus omma mad Jüngrid ennese jure ja ütles neile: Mul on wägga halle meel se rahwa peäle, sest nemmad on jo kolm päwa minno jures olnud, ja neil ep olle middagi süa. Ja kui minna neid lassan koiu minna sömatta, siis nõrgurwad nemmad ärra tee peäl, sest monned neist ollid kaugelt tulnud. Ja temma jüngrid wastasid temmale: Kust woib kegi süü kõrbes neid leiwaga täita? Ja temma küsis neilt: Mitto leiba teil on? Ja nemmad ütlesid: Seitse. Ja temma käsks rahwast mahhaistuda Ma peäle, ja wottis need seitse leiba, tännas, murdis ja andis omma jüngrittele, et nemmad piddid ette pannema. Ja nemmad pannid rahwa ette, ja neil olli pissut pallokesi, ja temma õnnistas ja käsks ka neid ettepanna, agga nemmad söid ja nende kõbbud said täis, ja korjasid kokko üllejäänud pallokesi seitse korwi täit. Agga neid kes ollid sönud,

nud, olli liggi nelli tuhhat, ja temma lastis neid minna.

Evangelium, mis Kirriko-seädusse ramato järrel selsinnarsel seitsmel Pühhapäwal pärrast kolm-aino Jummalala Pühha ka käästakse etteluggeda, ja ärraselletada. Matt. 17, 1-9. Salmist sadik.

Ja kae päwa pärrast wottis Jeesus ennesega Peetrust ja Jakobust ja Joannest temma wenda, ja wiis neid ülles ühhe kõrge mäe peäle issepäinis, ja tedda mudeti nende ees, ja temma palle paistis otsego päike, ja temma rided said walgeks otsego walgus. Ja wata, Moses ja Elias näitsid ennast neile, ja kõnnelesid temmaga. Agga Peetrus wastas ja ütles Jeesusele: Is-sand, se on hea, et meie siin olleme, kui sa tahhad, siis tahhame meie seie kolm maia tehha, ühhe sinnule, ja ühhe Mosessele, ja ühhe Eliale. Kui temma alles räkis, wata, siis warjas nende üle üks selge pilw, ja wata üks heäl pilwest ütles: Sesinnane on mo armas Poeg, kes minno mele pärrast on, tedda kuulge. Ja kui jüngrid sedda kuulsid, heitsid nemmad omma silmili mahha ja kartsid wägga. Ja Jeesus tulli nende jure, putus neisse ja ütles: turske ülles ja ärge kartke mitte. Agga kui nemmad ommad silmad ülles-tõstsid, ei näinud nemmad keddagi, kuid Jeesust ükspäinis. Ja kui nemmad mäelt allaläksid, käästis neid Jeesus ja ütles: Teie ei pea sedda näitmist ühhelegi üttema, kummi innimesse Poeg surmast saab üllestoumud.

Epistel kahheksamal Pühhapäwal pärrast
kolm=aino Jummalala Pühha. Rom.
8, 12=17. salmist sadik.

Sepärrast nüüd, wennad, ep olle meil wölgö
libhaga, et meie peaksime libha järrele ellä
ma. Sest kui teie libha järrele wöttate elläda
siis peate teie surrema: agga kui teie Waimo läbi
bi ihho teud wöttate surretada, siis peate teie ellä
ma. Sest ni mitto kui Jummalala Waimo läbbi
jubhatakse, needsinna sed on Jummalala lapsed.
Sest teie ep olle sanud sullase põlwe waimo, et teie
jälle peaksite kartma, waid teie ollete lapse põlwe
Waimo sanud, kelle läbi meie küssendame: Ab
ba, Issa! Sesamma Waim tunnistab meie wai
moga, et meie olleme Jummalala lapsed. Olleme
meie nüüd lapsed, siis olleme meie ka pärriad, ni
hästi Jummalala pärriad, kui Kristussega pärria
ad, kui meie temmaga kannatame, et meie ka
temmaga au sisse sama.

Ewangelium kahheksamal Pühhapäwal
pärrast kolm=aino Jummalala Pühha.
Matt. 7, 15=23. salmist sadik.

Agga hoidke ennast walle=prohwetide eest, kes
teie jure tulleswad lammaste ridis, agga seest
pidi on nemmad kiskiad hundid. Nende wiljast
peate teie neid tundma. Kas wina=marjo noppis
takse kibbowitsust, ehk wigi=marjo ohhakist? Nende
da igga hea pu kannab head wilja, agga pahha
pu kannab pahha wilja. Hea pu ei woi pahha
wilja kanda, egga pahha pu woi head wilja kanda.
Igga pu, mis head wilja ei kannä, raiutakse
mahha ja wissatakse tullesse. Sepärrast nende
wila

wiljast peate teie neid tundma. Ei ja keit, kes minno wasto ütleb: Issand, Issand, taewa riki, waid kes teeb minno Issa tahtmist, kes taewas on. Paljo ütlerwad minno wasto selfammal päwal: Issand, Issand, eks meie olle sinno nimmel prohweiti wisil rākinud, ja sinno nimmel kuriad wainud wälja aianud, ja sinno nimmel paljo wāggewaid teggusid teinud? Ja siis tunnistan minna neile; minna ei olle teid ellades tunnud, tagganege minnuft ärra, kes teie üllekohto tete.

Epistel ühheksamal Pühhapäwal pärrast kolm, aino Jummal Pühha. 1 Kor. 10, 6 = 13. Ialmist sadik.

Agga need asjad on meie ettetāhhendamisfeks sündinud, et meie kurje asjo ei pea himmus tama, nenda kui nemmadke on himmustanud. Arge sage ka mitte wōdra jummal teenriks, nenda kui monningad neist, kui kirjotud on: rahwas istus mahha sōma ja joma, ja tousis ülles māngima. Arge piddagem ka hora=ello, nenda kui monningad neist on hora=ello piddanud, ja langsid ühhel päwal kolmtuhhat kolmatkūmmend. Arge kiusagem ka Kristust, nenda kui monningad neist ka kiusasid, ja neid rikkuti maddudest ärra. Arge nurrisege ka mitte, nenda kui monningad neist nurrisesid ja said hukka ärrarikkuja läbbi. Agga se keif on sündinud neile ettetāhhendamisfeks. Agga se on kirjotud meile maenitusfeks, kelle peale ma ilma ots on tulnud. Sepärrast, kes ennast arwab seiswad, se katsko, et temma ei lange. Teile ei olle weel muud kui innimesse kiusatus kätte tulnud; agga Jummal on ustaw

tes teid ei lasse kiusata ennam kui teie sudate kanda, waid tahhab kiusatussega ka sedda otsa tehha, et teie sudate kanda.

Ewangelium ühheksamal Pühhapäwal pärast kolme aino Jummalaga Pühha. Luk. 16, 1-9. Salmist sadik.

Agga ta ütles ka omma jüngritte wasto: üks inimenne olli rikkas, sel olli maiapidajad ja selle peale olli temma ette kõnne tõstetud, kui peaks ta temma warra ärrahukkama. Ja temma kutsus tedda, ja ütles temmale: kuidas sa sedda sinust kulan? te arwo ommast maiapidamisest, sest sinna ei woi ennam mitte maia piddada. Agga se maiapidaja mõtles isseennese: Mis pean ma teggema? minno Issand wottab maiapidamist minust ärra; kaewada ei suda ma mitte: habbi on mul kerjades. Ma tean, mis ma tahhan tehha, et kui minna maiapidamisest lahti saan, nemmad mind wastowotwad omma koddade sisse. Ja temma kutsus ennese jure iggaühhe omma Issanda wõlglast, ja ütles esimesse wasto: paljuks sul mo Issandaga wõlgo on? ja se ütles: sadda wati ölli. Ja ta ütles temmale: wotta omma ramato, ja istu mahha ja kirjota warsi wiiskümmend. Pärast ütles ta teisele: agga paljuks sul wõlgo on? temma ütles: sadda walka nisso. Ja temma ütles temmale: wotta omma ramato, ja kirjota kahheskümmend. Ja se issand kitis sedda üllekohtust maia piddajat, et ta targaste olli teinud, sest seinnaste ma ilma lapsed on ennam moistlikud, kui walgusse lapsed omma suggu rahwa seas. Ja minne nage

nage ütlen teile: tehke ennestele s'bro üllekohu-
fest Mammnast, et kui teie keikist lahti sare, nem-
mad teid wastowotwad iggaweste maiadesse.

Epistel künnemal Pühhapäwal pärrast
kolm-aino Jummalala Pühha. 1 Kor.
12, 1-11. salmist sadik.

Agga waimoliikkust andist, wennad, ei tabha
minna mitte, et teil peab teadmatta ollema.
Teie teate, et teie ollite pagganad, ja läksite keles-
tumarte woõraste jummalatte jure, nenda kui
teid sadeti. Sepärrast annan ma teile teada, et
ükski, kes Jummalala Waimo läbbi rägib, Jesust
ära ei uea. Ja ükski ei woi Jesust Issandaks
nimmetada, kui agga pühha Waimo läbbi. Kül-
arwo-annid on mitmesuggused, agga sesamma
Waim. Ja ammetid on mitmesuggused, agga
sesamma Issand. Ja teud on mitmesuggused,
agga sesamma Jummal on, kes keik keikide sees
teeb. Agga iggauhhele antakse Waimo walgus-
tamist teiste kassuks. Sest ühhele antakse Wai-
mo läbbi tarkusse sanna, agga teisele tundmisse
sanna sesamma Waimo järrel; agga teisele an-
takse usko sesamma Waimo sees; agga teisele
annid terweks tehha sesamma Waimo sees; agga
teisele wäggewaid teggusid tehha: agga teisele
prohwetikulutamist; agga teisele waimusid ärra-
arwata; agga teisele antakse monnesuggusid ke-
lesid; agga teisele keelte ärraselleramist. Agga
sedda keik teeb se üks ja sesamma Waim, ja jag-
gab iggauhhele omma, nenda kui temma tabhab.

Ewangelium kümnnemal Pühapäeval parrast kolm-aino Jummalal Pühha. Luk.

19, 41-48 salmisi sadit.

Ja kui temma (Jesus) liggi sai ja liina näggi, nuttis ta temma parrast, ja ütles: kui sinna ge teakjad sedda ja weelgi sehinnatsel ommal päwal, mis sinno rahhule tarwis lähhäb! agga nüüd on se sinno silma eest waajule pandud. Eest aeg tulleb sinno peale, et so waenlased sinno ümber walli tewad, ja sinno ümber piirwad, ja sind keitipiddi waewawad; ja nemmad löwad sind mahha ja sinno lapsed sinno sees; ja ei jätta kirwi kirwi peale, separrast et sa ei olle tunnud omma armo-katsumisse aega. Ja temma läks pühha kotta, ja hakkas wäljaaiama neid, kes seal sees müüsid ostsid, ja ütles neile: kirjutud on: minno kooda on palwe kooda, agga teie ollete sedda rõõwoli auguks teinud. Ja temma olli igg-pääw pühhas koias õppetamas. Agga üllemad preestrivid ja kirjatundjad ja rahwa üllemad piüüdsid tedda hukka sata, ja ei leidnud mitte mis nemmad piddid reggema: sest keik rahwas, mis tedda kuulis, hoidsid temma pole.

Epistel ühhetseistkümnnemal Pühapäeval parrast kolm-aino Jummalal Pühha.

1 Kor. 15, 1-10. salmisi sadit.

Agga ma annan teile teada, twennad, sedda armo-õppetust, mis ma teile ollen kulumtud, mis teie ka ollete wastowotnud, mis sees teie ka seisate, mis läbbi teie ka õusaks sate, kui teie sedda nenda peate, mil wiisil minna teile ollen kulumtud; olgo siis, et teie ollete ilma-asjata uskud: Eest

ma

ma ollen keigeessite talle sedda annud, mis minna ka ollen sanud, et Kristus on surnud meie pattude eest kirjade järrele, ja et temma on maetud, ja et ta on ülestõusnud kolmandamal päwal kirjade järrele; ja et ta on nähtud Rewast, parrast kah-
 besteistkümnest. Parrast on temma nähtud en-
 nam kui wiest saast wennast ühhel hobil, kelle seast weel sütsawil surem hulk ellus on, agga monni-
 gad on ka maggama lainud. Parrast on temma
 nähtud Jakobusest, parrast teist Apostlidest.
 Agga wimaks teitide järrel on temma ka minust
 kui ühhest enneegsest nähtud. Eest ma ollen kei-
 gewähhem Apostlide seast, kes ep olle wäär, et
 mind Apostliks hüakse, separrast, et ma Jumma-
 la koggodust ollen tallekaiusanud. Agga Jumma-
 la armust ollen minna, mis ma ollen, ja temma
 arm minno wasto ei olle mitte tühhine olnud,
 waid ma ollen paljo enam tööd teinud kui nems-
 mad teid; agga ei mitte minna, waid Jummal
 arm, mis minnoga on.

Evangelium ühereistkümneal Pühhapä-
 wal parrast kolm-aino Jummal Pühha.

Luk. 18, 9-14. salmist sadit.

Agga ka monnede wasto, kes isse enneste peä-
 le lootsid, et nemmad piddid õiged ollema,
 ja müid põlgfid, ütles Jesus se tähendamisse san-
 na: taks innimest lüksid ütles pühha kotta palwet
 piddama, teine olle üks Bariseer, ja teine üks
 Fölner. Se Bariseer seisit, ja lugges isseenes-
 ses sedda: oh Jummal! minna tännan sind, et
 minna ep olle nenda kui müüd innimesed, risujad,
 üllekohtused, abbielloritjad, egga nenda kui sesin-
 nane

nane Tõlner. Minna paastun kaksford wáddas
las, ma annan kúnnest keikist, mis mul on. Ja
se Tõlner seisis emalt, ja ei tahtnud omma silmige
taewa pole üllestõsta, waid lói omma wasto riu-
do ja ütles; oh Jummal, olle mulle pattusele ara-
molinne! Minna ütlen teile: seinnane láks alla
omma kotta parreminne õigeks moistetud kui teie
ne. Sest iggáiks kes ennest isse üllendab, tedda
allandakse, agga kes ennast isse allandab, tedda
üllendakse.

Epistel kahhereistkúnnemal Pühhapáwal
párrast kolm. aino Jummala Pühha.
2 Kor. 3, 4-9. salmist sadik.

Agga nisuggune lotus on meil Kristusse lábbi
Jummal pole, ei mitte, et meie isseennest
test kolbame middagi arwata kui isseennestest,
waid meie kõlbduš tulleb Jummalast, kes meid kú-
on reinud kõlbawaks ue seáduše teenriks, ei mitte
kirja-táhe, waid Waimo fullasiks. Sest kirja-
táht suretab, agga Waim teeb ellawaks. Ja kui
surma ammet kirja-táhtes, mis kirwide sisse oli
tõllitud, au sees olnud, nenda et Israeli lapsed
ei woinud mitte üksi filmi Mosesse pallet wadata,
temma walle au párrast, mis süski piddi árralõp-
ma: kuis ei peaks paljo ennam Waimo ammet
au sees ollema? sest kui hukkamõistmisse ammet
til au olnud, paljo ennam on üpris surema au sees
õiguse ammet.

Ewangelium kahhereistkúnnemal Pühhapá-
wal párrast kolm. aino Jummala Pühha.
Matt. 7, 31-37. salmist sadik.

Ja kui temma (Jesus) jálle Tirusse ja Sidon
raia

raiadest wäljalaks, tulli temma Kalilea järwe äre
 kess künne liina raiasse. Ja nemmad töid tem
 ma jure ühhe kurdi, kel kidda keel olli, ja pallusid
 tedda, et ta piddi kät temma peäle pannema.
 Ja temma wottis tedda rahwa seast ärra kõrwa
 le, ja pistis ommad sormed temma kõrwo, ja süb
 litas, ja putus temma kelesse ja watis ülles
 taewa, ohkas ja ütles temmale: Ewata: se on:
 sa lahti! Ja seddamaid said temma kõrwad lah
 ti, ja temma kele kōidit peasis lahti, ja ta rākis
 selgeste. Ja temma kelis neid sedda ühhelegi rā
 kimast; agga sedda ennam temma neid kelis, sed
 da ennam kulutasid nemmad sedda. Ja nemmad
 ehmatasid üpres wägga ärra, ja ütlesid: Temma
 on keif hāsti teinud, kurdidke teeb temma kuulma,
 ja keletumad rākima.

Epistel kolmeteistkümneimal Pühhapäwal
 pärrast kolm-aino Jummalala Pühha.

Kalat. 3, 15-22. salmist sadit.

Wennad, minna rāgin innimeste wisil. Ei
 innimessegi wimist seādust põlga ükski ärra,
 kui se kinnitud on, egga panne middagi senna kõr
 wa. Agga nüüd on tootussed Abraamile ja tem
 ma Seemnele rāgitud. Temma ei ütles mitte: ja
 sinno semettele, kui mitmest, waid kui ühhest: ja
 sinno Seemnele, se on Kristus. Agga minna üt
 len sedda: se kās, mis nellisadda peäle kolmküm
 mend aastat pärrast on antud ei te mitte kõlwa
 tumaks sedda seādust, mis Jummalast Kristusse
 peäle on ennekinnitud, et se kās sedda tootust pid
 di tühjak teggema. Sest kui pärrandus kāsust
 olleks, ei se siis olleks ennam tootussest: agga Jum
 mal

mal on sedda Abraamile tootusse läbbi armust annud. Mis tarwis on siis se käst? e on ülleast miste pärrast senna jure antud, (kunni se Seme piddi tullemä, kennele se tootus olli sündinud) ja on seärud Inglise läbbi wahhemehhe kae läbbi. Agga wahhemees ep olle mitte ühhe ainfa wahhemees, agga Jummal on üks. Kas siis käst on Jummalä tootuste wasto? ei olle mitte. Gest kui käst olle's antud, mis woiks ellamaks tehha, siis tulles digus töeste kästust. Agga kirri on teie linnipannud patto alla, et tootus piddi Jeesusse Kristusse ussust antama neile, kes ussumwad.

Ewangelium kolmetsikkümneimal Pühhapäwal pärrast kolm. aino Jummalä Pühha.
Lut. 10: 23, 37. Salmist sadik.

Ja temma (Jesuss) pöris ennast jüngritte pole, ja ütles neile isse, ärranis: Dussad on need silmad, kes näwad mis teie näte. Gest minna ütlen teile, et paljo prohvetid ja kunningad on tahtnud nähha, mis teie näte, ja ei olle sedda mitte näinud, ja kuulda, mis teie kulete, ja ei olle sedda mitte kuulnud. Ja wata üks kästotundja wotkis kätte, kussas tedda ja ütles: Dppetaja, mis pean ma teggema, et ma iggawesse ello pärrin? Agga ta, ütles temmale: mis on kässo ramatusie kirjotud? kuida sa toed? agga temma wastas ja ütles: sinna pead Issandat omma Jummalat armastama teigest ommast süddamest, ja teigest ommast hingest, ja teigest ommast wäest, ja teigest ommast melest, ja omma liggimest kui isse ennast. Agga ta ütles temmale: sinna olled dieet wastanud, te sedda, mis pead sa ellama. Agga

temma tabtis isseennast õigeks panna, ja ütles
 Jesusse wasto: kes siis on mo liggimeene? Agga
 Jesus wastas se fanna peale, ja ütles: üks inni-
 menne läks Jerusalemmast alla Jeriko pole, ja
 sattus rõõwlitte kätte: kui need temma rided said
 ärrarisunud ja pealegi hopa annud, läksid nem-
 mad ärra, ja jättsid tedda pool surnud mahha.
 Agga üks Preester läks koggematta sedda teed
 alla, ja kui ta tedda näggi, läks temma möda, ja
 nendasammoti ka üks Lewit, kui ta fenna paika
 sai, tulli temma ja watis, ja läks möda. Agga üks
 Samaria-meis kais sedda teed, ja tulli temma
 jure; ja kui ta sedda näggi, sai temma südda halle-
 daks. Ja ta tulli temma jure, ja siddus temma
 harwad Pinni, ja wallas õlli ja wina sisse, tõstis
 tedda ka omma ennese weikse selga, ja wiis tedda
 kõrtsi; ja kandis hoolt temma eest. Ja kui ta tei-
 sel päwal ärraläks, wottis ta kaks tenari rahha
 wälja, ja andis kõrtsmikule, ja ütles temmale:
 Täna hoolt temma eest, ja mis sa ial weel peak-
 sid kullutama, sedda tahhan ma taggasi tulle sul-
 le maksta. Sedda sa nüüd neist kolmest arwad
 selle lahema ollewad olnud, kes rõõwlitte kätte
 õlli sattund? Agga temma ütles: Se kes temma
 peale hallastas. Siis ütles Jesus temma wasto:
 Minne, ja te sinna nendasammoti.

Epistel neljateistkümmemal Pühapäwal
 pärrast kolm-aino Jummalala Pühha.

Kalat. 5, 16, 24. salmist sadit.

Agga minna ütlen: Käige Waimus, siis ei te
 teie mitte lihha himmo järrele. Gest lihha
 himmustab Waimo wasto, ja Waim lihha wasto

to, agga needsinnatsed on teine teise wasto, et teie sedda mitte ei te, mis teie ial tahhate. Agga kui teid Waimust juhhatakse, siis ei olle teie mitte kasso al. Agga arwalikkud on lihha teud, mis on neetsinnatsed: abbiellorikminne, horus, rojus, Pimalus, wobra jumjala tenistus, noidus, waen, riud, kadde wihha, wihhastellemised, riidlemised, lahkumised, seggased oppetusfed, kaddedus, tapmised, liigjominne, prassiminne, ja mis nende sarnatsed on, mis minna teile enne ütlen, nenda kui minna ka enne ollen ütelnud, et need kes nisuggust tewad, ei pea mitte Jumjala risti pärrima. Agga Waimo kasso on armastus, rõõm, rahho, pitk meel, heldus, headus, truus, tassandus, kassinus: nisugguste wasto ep olle kass mitte. Agga kes Kristusse pärralt on, need on omma lihha risti lõnud ihhaldamistega ja himmudega.

Ewangelium neljateistkümnemal Pühapä-
wal pärrast kolm-aino Jumjala Pühha.
Lut. 17, 11-19. salmist sadik.

Ja se sündis, kui ta (Jesus) Jerusalemma läks, siis käis temma kes Samaria ja Galileas maalt läbbi, ja kui ta ühhe allewisse sai, siis tuls lid temma wasto kümme piddalitöbbist meest, kes emalt seisid. Ja nemmad tõstsid omma heält ja ütlesid: Jesus oppetaja, heida armo meie peäle! Ja kui ta neid näggi, ütles temma neile: minge ja näitke ennast preestridele. Ja se sündis, kui nemmad ärraläksid, said nemmad puhtaks. Agga üks nende seast, kui ta näggi, et ta olli tero wets sanud, se läks taggasi, ja auustas Jumma-
lat

lat sure heälega; ja heitis temma jalge ette silmili mahha, ja tännas tedda; ja sesamma olli Samaria ma mees. Agga Jesus wastas ja ütles: efs kümme polle puhtaks sanud? agga kus need ühheffa on? efs muud polle leitud, kes ollefsid tagagast tulnud Jummalale au andma, kui agga sesumane woõdra Ma mees? Ja ta ütles temmale: touse ülles ja minne, so usf on sind aitnud.

Epistel wieteistkümneimal Pühhapäwal pärest kolm-aino Jummalala Pühha. Kalat.
5, 25. 6, 10. salmist sadit.

Sui meie Waimus ellame, käigem ka Waimus. Arge olgem tühja au peäle ahned, teine teist ärritades, ja teine teist kaetsedes. Wennad, kui innimenne ka ühhe efsitusse sisse sattuks, siis parandage nisuggust jälle tassase waimoga, kes teie waimolekkud ollete, ja wata hästi isseennese peäle, et sind ka ei kiufata. Kandke teine teise koormad, ja nenda täitke Kristusse käske. Sest kui kegi mõileb, ennast middagi ollewad, kui temma ühkegi ep olle, se pettab ennast omma mõttega. Agga iggaüks näitko omma teggo laimatta ollewad, ja siis on temmal ennesest ükspäinis kütlemist, ja ei mitte teisest. Sest iggaüks peab omma koorma kandma. Agga kedda õppetakse sannaga, se jaggago keif head seliele, kes tedda õppetab. Arge efsige mitte, Jummal ei anna ennast mitte pillada; sest mis innimenne ial külwab, sedda temma ka leikab. Sest kes omma lihha peäle külwab, se leikab lihhasf hullatust; agga kes waimo peäle külwab, se leikab Waimust iggarwest ello. Agga kui meie head teme, siis ärge tüddigem mitte ära,

ra, sest meie peame ommal aial leikama, kui meie jarrele ei anna. Sepärrast nüüd, et meil aega on, tehkem head teikle, agga teigeennamiste neile, kes meiega ühhes uskus on.

Ewangelium wieteistkümneimal Pühapäeval pärrast kolm aino Jummalal Pühha.

Matt. 6, 24-34. Ialmist sadik.

Utski ei woi kahte isandat tenida, sest ehk temma wihlab ühhe, ja armastab teise; ehk hoiab ühhe pole, ja pölgab teist ärra. Teie ei woi mitte Jummalat tenida ja Mammonat. Sepärrast ütlen minna teile: ärge murretsjege mitte omma ello eest, mis teie peate söma ja mis teie peate joma, egga omma ihho eest, mis teie peate selga pannema. Eks eüo eunam olle kui toidus, ja ihho eunam kui rided? Pange tähhele need linnud mis taewa al; sest nemmad ei kühwa egga leika, egga panne folkko aitade sisse, ja teie taewane Issa toitab neid. Eks teie ep olle paljo üllemad kui need? Agga kes on teie seast, kes omma murrega ennese pitkusse jure woib ühhe küünra jatkata? Ja mis murretsjete teie riete pärrast? Pange tähhele need lillikesed, mis wälja peäl, kuidä nemmad kaswarwad, nemmad ei te tööd egga kehra. Agga minna ütlen teile, et Salomonki teige omma au sees ep olle mitte nenda olnud ehitud kui üks neistjinnatsist. Kui nüüd Jummal sedda rohto wälja peäl, mis tanna on, ja homme ahjo wisfatakse, nenda ehitud, eks siis paljo eunani teid, teie nõdra-ustlikud? Sepärrast ei pea teie mitte murretsjema ja ütlemä: mis peame meie söma? Ehk mis peame meie joma? Ehk misga peame meie

meie ennast katma? Sest keik sedda noudmad
pagganad takka; sest teie taewane Issa teab, et
teile sedda keik tarwis läbbäb. Agga noudke es-
site Jummalä riki ja temma digust, siis sedda keik
peab teile pealegi antama. Sepärrast ärge mur-
rusege mitte homse ette, sest kül homne pääw om-
ma eest murret peab. Iggal päwal saab kül om-
mast waerast.

Epistel kueteistkümneimal Pühhapäwal pär-
rast kolm-aino Jummalä Pühha. Ewes.

3, 13: 21. salmist jädik.

Sepärrast pallun minna, et teie mitte ärra ei
tüddi minno willetjüste sees teie pärrast, mis
teie au on. Sepärrast niikutan minna ommad
pölvod meie Issanda Jesusse Kristusse Issa po-
le, kellest keik süggurössa taewas ja Ma peäl
nimmetakse, et temma teile annaks omma au rik-
kuse järrele, wägga kangeks sada temma Wai-
mo läbbi seespöddise innimesse polest, et Kristus
usio läbbi teie süddameste sees woiks ellada, ja et
teie Jummalä armastusse sees juurdunud ja kin-
nitud ollete, et teie woiksite ärramoista keige püh-
hadega, mähherdune se armastusse laius, ja pit-
kus, ja süggawus ja lörgus on, ja tunda Kris-
tusse armastust, mis üllem on kui keik moistus,
et teie keige Jummalä täiussega saaksite täidetud.
Agga sellele, kes ennäm kui rohkeste woib tehha
keik ülle se, mis meie pallume ehk moistame, sed-
da wägge möda, mis meie sees wäggen on; sel-
lesammale olgo au loogodusse Kristusse Jesus-
se sees keige rahwa pölvös iggawesseks aiaks ig-
gaweste, Amen.

Evangelium kueteistkümmemal Pühapä-
 wal pärast kolm-aino Jummalapühha.
 Lut. 7, 11-17. Salmist sadik.

Ja se sündis teisel päeval, et temma (Jesús)
 ühte liina läks, mis hütakse Nainiks, ja
 temmaga läksid paljo temma jüngrid ja paljo
 rahvast. Agga kui ta liggi liina wäärawat sai,
 wata, siis kanti surnud wälja, se olli omma emma
 ainus poeg ja se olli leß, ja paljo liina rahvast
 olli temmaga. Ja kui Jssand tedda näggi, siis
 hallastas temma wägga temma peäle, ja ütles
 temmale; ärra nutta mitte. Ja kui ta liggi sai,
 hakkas temma puserkist finni, agga need kandsid
 seisid. Ja temma ütles: Noormees, ma ütlen sulle;
 touse ülles! ja se surnud touis istma, ja hakkas
 räkima; ja ta andis tedda temma emmale. Agga
 nende keikide peäle tuli hirm, ja auustasid Jum-
 malat, ja ütlesid: Suur prohwet on meie seas
 tounnud, ja Jummal on omma rahvast tulnud
 ratsma. Ja sesinnane kõnne widi temmast laias-
 le keige Juda-ma läbbi, ja keiki paiko seal ümber
 laudo.

Epistel seitsemestkümmemal Pühapäwal
 pärast kolm-aino Jummalapühha.
 Ewes. 4, 1-6. Salmist sadik.

Sepärast maenitsen minna teid, kes minna
 Jssanda pärast wang ollen, et teie nenda
 läite, kui teie kohhus on, se kutsmisse järrele,
 misga teie ollete kutsitud, keige allandusse ja tas-
 sandussega, ja pitkamelega teine teist sallides ar-
 mastusse sees. Ja olge ussinad üht meelt pidas-
 ma wainus rahho-siddeme läbbi. Üks ihho on ja
 üks

üks waim, nenda kui teie ka ollete kutsutud ühhes
 lotusjes teie kutsmissesse polest: üks Issand, üks ust,
 üks ristminne, üks Jummal ja keikide Issa, kes
 on keikide ülle, ja keikide läbbi, ja teie keikide sees.

Ewangelium seitsemeteistkümmemal Pühha-
 päwal pärrast kolm-aino Jummalala Pühha.
 Luk. 14, 1-11. salmist sadik.

Ja se sündis, kui temma (Jesús) ühhel hingas-
 missesse-päwal ühhe Wariseride üllema kotta
 tulli leiba wotma, siis wahtjäd nemmad tedda.
 Ja wata, üks weetöbbine innimenne olli temma
 ees, ja Jesús wastas ja räkis käsijotundjatte ja
 Wariseride wasto, ja ütles: kas hingamisse-pä-
 wal sunnib terweks tehha? Agga nemmad jäid
 wait. Ja temma hakkas temmast linni, ja teggi
 tedda terweks, ja laskis tedda minna. Ja temma
 wastas neile ja ütles: kes on teie seast, kelle esel
 ehk härg kaewo langeb, et ta tedda warsi wälja
 ei tomma hingamisse päwal? Ja nemmad ei
 woinud temmale se peäle mitte wastada. Agga
 ta ütles neile, kes ollid kutsutud, ühhe tähhenda-
 missesse sanna, et temma moistis, kuida nemmad
 wallitsefid üllema paika istuda, ja ütles neile: kui
 sind kellestki pulma on kutsutud, siis ärra istu mit-
 te üllema paika mahha, et ei olle wahhest legi au-
 sam sind temmast kutsutud, ja se, kes sind ja tedda
 on kutsnud, tulleks ja ütleks sulle: anna sellesine
 natsese maad; ja sinna siis peaksid häbbiga allama
 paika istma. Agga kui sinna ollid kutsutud, siis
 minne ja istu allama paika mahha, ja kui se tulleb,
 kes sind on kutsnud, ja ütleks sulle: söbber, minne
 senna illemale; siis on sul au nende ees, kes sinno-
 ga

ga laudas istwad. Gesti iggaüks, kes ennast isse üllendab, tedda peab allandatama, ja kes ennast isse allandab, tedda üllendakse.

Epistel kahheksateistkümnemal Pühapäeval
pärast kolm-aino Jummalala Pühha.
1 Kor. 1, 4-9. salmist sadik.

Minna tännan ikka omma Jummalat teie pärast se Jummalala armo eest, mis teile on antud Kristusse Jesusse sees, et teie temma sees keikist ollete rikkaks saanud keige õppetusse saama ja keige tundmisse sees. Nenda kui Kristusse tunnistus teie sees on kinnitud, nenda et teil ühheste armo-annist ei olle pudo, ja otate meie Issanda Jesusse Kristusse illumist; kes ka teid tahhab kinnitada otsani, et teie laitmatta woiksite olla meie Issanda Jesusse Kristusse päwal. Jummal on ustaw, kelle läbbi teie ollete kutsitud temma Poia meie Issanda Jesusse Kristusse ossasamisests.

Ewangelium kahheksateistkümnemal Pühapäeval pärast kolm-aino Jummalala Pühha. Matt. 22, 34-46. salmist sadik.

Ugga kui Bariserid said kuulda, et temma (Jesus) Sadduseride suud olli kinnisulgnud, siis tullid nemmad ühhel meel kokko. Ja üks nendest seast, kes käsotundja, küssis ja kuusas tedda, ja ütles: Õppetaja, mis saggune on se suur käsotsanna käsus? Ugga Jesus ütles temma wasto: sinna pead Issandat omma Jummalat armastama keigest ommast süddamest, ja keigest ommast hingest ja keigest ommast melest. Gesamma on se esimeene ja suur käsotsanna. Ugga teine on selle

seue jarnane: sinna pead omma liggimest armas-
tama kui isseennast. Neis kahhes kässofannas
on keik se käst ja prohvetid kous. Agga kui Ba-
riferid ühhes kous ollid, küssis neilc Jesus ja üt-
les: mis teie arvate Kristussest, kelle poeg on
temma? Nemmad ütlesid temmale: Tarveti poeg.
Ea ütles nende wasto: kuida siis Tarwet tedda
waimus Issandaks hüab, kui temma ütleb:
Issand on ütelnud mo Issandale: istu minno
parrema pole, kuni ma sinno waenlased saan
pannud sinno jalge alluseks järjeks. Kui nüüd
Tarwet tedda Issandaks hüab, kuida ta siis tem-
ma poeg on? Ja ükski ei woinud temmale sanna
wastada, ja ükski ei julgnud sest päwast temmalt
middagi ennem küsida.

Epistel ühheksareistkümmemal Pühhapäwal
pärrast kolm-aino Jummalala Pühha.

Exes. 4, 22-28. jalmist sadik.

Et teie enneste peält peate ärraheitma endise
ello polest sedda wanna innimest, kedda rikku-
tasse pettusse himmude läbbi; agga et teie peate
üks sama omma mele waimus, ja enneste peäle
wotma sedda uut innimest, kes Jummalala sarnat-
seks on lodud tõssise õigusse ja pühkitsusse sees.
Sepärrast jätke mahha wallet ja räkige töt, ig-
gaüks omma liggimessega, sest et meie olleme tei-
ne teise liikmed. Olge wihased, agga ärge tehke
mitte patto. Ärge laske päwa loja miina omma
wihasstamise ülle, ja ärge andke maad kurratise.
Kes warrastanud on, se ärge warrastago mitte
ennam, waid tehke enneminne tööd, ja saatko kä-
tega head, et temmal olleks sellele jaggada, kennele
tarwis on.

Ewangelium ühheksateistkümneimal Pühha:
pääwal pärrast kolm: aino Jummalala Pühha.

Matt. 9, 1-8. salmist sadik.

Ja temma (Jesús) láks laewa ja láks ülle jär-
we, ja sai omma linna. Ja wata, nemmad
kandsid temma jure ühhe alwatud, kes wõdis
maas õlli. Ja kui Jesús nende usko' nággi, ütles
temma selle alwatud wasto: olle julge minuo
poeg, so pattud on sulle andeks antud. Ja wata,
monningad kirjatuudjatte seast ráák'id isseenes-
ses: sefinnane teotab Jummalat. Agga kui Je-
sus nende mõtted nággi, ütles temma: mikspär-
rast mõtlete teie kurja ommas süddames? Sest
mis on kergem õõlda: pattud on sulle andeks an-
tud, ehk õõlda: touse ülles ja kõnni? Agga et
teie peate teadma, et inimessesse Põial melewald
on pattud ma peal andeks anda, (suis ütleb tem-
ma selle alwatud wasto:) touse ülles, tõsta omma
wodi ülles, ja minne omma kotta. Ja temma
tousis ülles ja láks omma kotta. Agga kui se
rahwas sedda nággi, pannid nemmad sedda im-
meks, ja auustasid Jummalat, kes nisuggust
mele oalda neile inimestele annab.

Epistel kahhekümneimal Pühhapääwal pär-
rast kolm: aino Jummalala Pühha. Ewef.

5, 15-21. salmist sadik.

Sepärrast katske, kuidas teie õiete hásti ellate,
ei mitte kui rummalad, waid kui targad.
Ja piddage aega kalliks, sest need päwad on paha-
had. Sepärrast ärge olge rummalad, waid
moistke, mis JEsanda tahtminne on. Ja ärge
joge ennast táis wina, kusi üks õnneto ello tulleb,
waid

waid sage tais Waimo, ja räkige isselestis laulude ja kitusse luggudega, ja waimulikko lauludega; laulge ja laulge mängides Issandale ommas süddames, ja tännage ikka teige asjade eest Jummalat ja Issa meie Issanda Jesusse Kristusse nimmel. Ja olge allandikkud teine teise wasio Jummalale kartusse sees.

Evangelium kahhekümneimal Pühapäeval pärrast kolm. aino Jummalale Pühha.

Matt. 22, 1-14. Salmist saidik.

Ja Jesus wastas ja räkis neile ta tähhendas nisse, sannade läbbi ja ütles: Täewariik on ühhe innimesse sarnane, kes kunningas, kes omma poiale pulmad teggi, ja temma läkkitas ommad sullased wälja neid kutsutiid pulma kutsema, ja nemmad ei tahtnud mitte tulla. Ta läkkitas temma teisi sullasiid wälja, ja ütles: Üttelge neile kes on kutsutiid: wata omma sõma aia ollen ma walmistanud, mo härjad ja nuumweiksed on tapetud, ja keik on walmis, tulge pulma. Agga nemmad ei hõlind sest, ja läksiid ärra, teine omma põllule, teine agga omma kauba jure. Agga teised wõtsid temma sullased kinni, teotasid ja tapsid neid ärra. Agga kui kunningas sedda kulis, sai temma wihaseks, ja läkkitas ommad sõawäed wälja, ja hukkas needsaimmad tapijad ärra, ja sütas nende linna põllema. Siis ütles temma omma sullaste wasto: pulmad on küi walmis, agga need kes kutsutiid, ep olnud mitte sedda wäärt. Sepärrast minge tee-lahkmide peäle, ja kutsuge pulma ni mitto kui teie ial leiate. Ja needsaimmad sullased läksiid wälja tede peäle, ja koggusiid keik

Kokko, ni mitto kui nemmad leidsid, kurje ja häid, ja pulma kooda sai täis neist, kes laudas istfid. Siis läks kuningas sisse neid vaatma, kes laudas istfid, ja näggi seal ühhe innimesse, kenna pulma-riet ep olnud selgas. Ja ta ütles temma wasto: Göbber, kuidas sinna seie olled sisse tulnud, ja sinnul ep olle pulma-riet? Agga temma ei sanud sannagi suust. Siis ütles kuningas teenride wasto: sidduge temma käd ja jallad kinni, ja wotke tedda, ja heitke tedda keigesüggawa ma pimmedusse sisse, seal on ulluminne ja hamaste firristamine. Sest paljo on neid kutsutud, agga pissut on neid ärrawallitsetud.

Epistel esimesel Pühapäwal kolmattümend pärrast kolm. aino Jummal Pühha.

Exes. 6, 10, 17. salmist sadik.

Mis muud, mo wennad, kui sage wäggewalts ja sanda sees, ja temma kange wäe sees. Wotke euneste peäle keik Jummal sda-riistad, et teie woite seista kurrati kawwalatte noude wasto. Sest meil ep olle mitte woitlemist werre ja libha wasto, waid suurte würsti-rikide ja waldade wasto, sellesinnatse ma- ilma pimmedusse wallita seiatte wasto, waimoli?kude kurjuste wasto taewaste asjade sees. Sepärrast wotke keik Jummal sdariistad kätte, et teie woite wastopanna sel kurjal päwal, ja woite seisma jäda, kui teie keik sate ärrateinud. Sepärrast seiske, ja teie nuded olgo tõega kui wõga ümberpandud, ja ehhitage ennast õigusse raudridega, ja kingad olgo teie jalges, et teie walmis ollete rahho kui rõõmsa sannu me kulutama. Keige eunamiste wotke usso kulpi kätte

tätte, misga teie woite ärrakustutada keif selle
tiggeda kurrati tullised noled. Ja wõtke õnnis-
tusse raudkübarat ja waimo modka, se on
Jummala sanna.

Evangelium esimesel Pühapäwal kol-
matkümmed pärrast kolm-aino Jum-
mala Pühha. Joan. 4, 47, 54.
salmist sadit.

Ja üks kunninga-meis olli, selle poeg olli hai-
ge Kapernaumas. Kui sefannane sai kuul-
nud, et Jesus olli tulnud Juda-maalt Kalilea-
male, läks ta temma jure, ja pallus tedda, et ta
pidi alla tulkema, ja temma poia terweks tegge-
ma, sest ta pidid ärrasurrema. Siis ütles Je-
sus temma wasto: kui teie ei nä immetähtesid
egga immeteggusid, siis ei usju teie mitte. Se
kunninga-meis ütles temmale: Issand tulle alla,
ennego mo poioke surreb. Jesus ütles temmale:
minne sinno poeg ellab. Ja se innimenne uskus
se sanna, mis Jesus temmale ütles, ja läks ärra.
Kui temma jo olli alla tullemas, tullid temma
sullased temma wasto, ja kulutasid, ja ütlesid:
sinno poeg ellab. Siis kulas ta neilt sedda tundi,
millal temma olli parrama's sanud, ja nemmad
ütlesid temmale: eile seitsme tunni aial lahkus
se soetõbbi temmast ärra. Siis moistis se issa,
et se olli sündinud selsammal tunnil, millal Jesus
temmale ütelnud: sinno poeg ellab. Ja temma
uskus, ja keif temma perre. Sefinnatse teise
immetähhe teggi Jesus jälle, kui ta Juda-maalt
tulli Kalilea-male.

Epistel teisel Pühhapäwal kolmarküm-
mend pärrast kolm-aino Jummalala Pühha.

Wilip. 1, 3-11. Salmist sadik.

Ma tännan omma Jummalat ni saggedaste
kui minna teie peäle mõlen, kes minna
iggaford keiges ommas palwes teie keikide eest
rõnoga palwed teen) teie õsalamisest pärrast ar-
mo, õppetusest, esimesest päwanist sadik. Ja
ollen se peäle julge, et se, kes teie sees on alga-
nud sedda head tööd, ka sedda lõppetab Jeesuse
Kristusse päwani, nenda kui se ka minno kõhhus
on sedda teist keikist mõrteida, sepärrast et teie
ollete mo süddames minno wangi põlwes ja mo
kõstmisest armo-õppetuse eest, ja selle kinnita-
misses, sest et teie ka minnoga sest armust õs-
fate. Sest Jummal on mo tunnistaja, kuida
minna teid keik süddamest igatsen Jeesuse Kris-
tuse süddamelilko hallastusega. Ja sedda pal-
lun minna, et teie armastus weel enam ja en-
nam rõhlemaks saaks mõistmisses ja keiges tunde-
misses, et teie wõite läbbi katsuda, mis ühte ei
sünni, et teie õlleksite selged, ja teisi ei pahhanda
Kristusse päwast sadik, täidetud õigusse kasso-
ga, mis Jeesuse Kristusse läbbi tulled Jummalala
auniks ja litusses.

Ewangelium teisel Pühhapäwal kolmarküm-
mend pärrast kolm-aino Jummalala Pühha.
Matt. 18, 23-35. Salmist sadik.

Sepärrast on taewariik ühhe kuninga sarnas-
ne, kes omma fullastega tabtis arro piddas-
da. Uuga kui ta hakkas arwama, todi üks tem-
ma ette, sel õlli temmaga kümme tubhat talenti
wõ go

wólgo. Agga kui temmal ep olnud maksta, käs-
 kis temma Issand müa tedda, ja temma naest
 ja lapsed, ja keik, mis temmal olli, ja maksta.
 Siis heitis se sullane mahha, kummardas tedda
 ja ütles: Issand kannata minnoga, ja ma tah-
 han sulle keik maksta. Siis oli Issand al halle
 meel sesamma sullase peäl, lastis tedda lahti, ja
 se wõlla jättis ta temmale mahha. Agga seiama
 ma sullane läks wälja, ja leidis ühhe ommast
 kasullasist, sel olli temmaga sadda tenari rahha
 wólgo; ja temma wottis tedda kinni, kågistas
 tedda ja ütles: maksa mulle, mis sul wólgo on
 minnoga. Siis heitis se kasullane temma ja ge-
 ette mahha, pallus tedda, ja ütles: kannata
 minnoga, ja ma tahan sulle keik maksta. Agga
 temma ei tahtnud mitte, waid läks ärra, ja hei-
 tis tedda wangitorni, kurni ta omma wólga ärra
 maksis. Agga kui omma kasullased näggid, mis
 sündis, said uemmad wägga kurwaks, ja tullid
 ja öördasid omma Issandale keik, mis oli sün-
 dinud. Siis kutsus temma Issand tedda e. n. e.
 ette, ja ütles temma wasto: sinna tigge sullane,
 keik sedda wólga ollen minna sulle mahhajätnud,
 sest ei sinna mind pallusid; eks siis sinna ka pid-
 dand armo heitma omma kasullase peäle, nenda
 kui minna ka sinno peäle ollen armo heitnud? Ja
 temma Issand sai wihaseks, ja andis tedda ärra
 waewajarte kätte, kurni temma piddi maksma
 keik, mis temmal temmaga wólgo olli. Nenda
 teeb ka minno taewane Issa teile, kui teie igga-
 üks ommast süddamest andeks ei auna omma
 wennale temma eksitussed.

Epistel kolmandamal Pühapäeval kolmas
kümme pärrast kolmasaino Jummal
Pühha. Wilip. 3, 17-21. salmist sadik.

Alige minno järrel, wennad, ja wadage nende
peäle, kes nenda käiwad, kui meie teile määr-
giks olleme. Sest mitto käiwad, kellest ma teile
saggedaste ollen ütelnud, agga nüüd ütlen min-
na ka nuttes, neid Kristusse risti waenlased olles
wad, kelle ots on hukatus, kelle Jummal on se
kõht, ja kelle au on nende häbbi sees, kes ma-
peäle sed asiad nõudwad. Sest meie ellaminne on taes-
was, kusi meie ka otame õnnisteggiat Issandat
Jesust Kristust, kes meie alwa ihho tahhab muta-
et se temma ärraselletud ihho sarnatseks peab sa-
ma sedda wägge mõda, misga temma ka keif asi-
jad woib enne se alla heita.

Ewangelium kolmandamal Pühapäeval
kolmaskümme pärrast kolmasaino Jum-
mala Pühha. Matt. 22, 15-22.
salmist sadik.

Siis läksid Warserid ärra, ja piddasid nou-
ühheskous, kuidas nemmad tedda (Jesust)
temma kõnnest piddid wõrutama, ja läkkitasid
temma juure ommad jüngrid Herodesse seltsiga, ja
ütlesid: Öppetaja, meie teame, et sa tõsine ol-
led, ja õppetad Jummal teed tõe sees, ja ei holi
ühheskli, sest sinna ei pea inimeste surussest luggu-
Sepärrast ütles meile, mis sinna arwad, kas sin-
nib kõhto-rahha Keisrile anda, woi mitte? Agga
kui Jesus nende üggedust moistis, ütles temma:
teie sallalikud, mis teie mind küsate? näitke
mulle üks kõhto-rahha tük; ja nemmad tõid tem-
ma.

ma kätte ühhe tenari = rahha. Ja temma ütles nende wasto: kelle kujo ja peälekirri on se? Nemmad ütlesid temma wasto: Keisri. Siis ütles ta nende wasto: andke siis Keisrile, mis Keisri kohhus, ja Jummalale, mis Jummalale kohhus on. Ja kui nemmad sedda kuulsid, pannid nemmad immeks, ja jätsid tedda mahha ja läksid ärra.

Epistel neljandamal Pühhapäwal kolm-
kümme pärrast kolm-aino Jummalale
Pühha. Koloss. 1, 9 = 14, salmisi sadit.

Sepärrast ka meie sest päwast, kui meie sedda olleme kuulinud, ei jätta meie mitte mahha teie eest palwet teggematta, ja pallumatta, et teid peab täidetama temma tahtmisse tundmissega teie tarkusses ja waimolikkus moistmisses. Et teie nenda woiksite ellada, kui kohhus on Issanda ees teie temma meleheaks, ja wilja kanda teie hea töö sees, ja kaswada Jummalale tundmisses sees, ja teie wäega wäggewaks sada temma au wäggemõda teie kannatusses ja pikkas mees rõõmoga; sedda Issa tännades, kes meid on korbast wälksteinud, et meil pididi olla ollema pühha rahwa pärrandusfest walgusse sees. Kes meid on arstapeastnud pimmedusse woimusfest, ja on meid saatnud omma armsa Poia kunnigriki, teie sees meil on lunnastamine temma werre läbbi, se on pattude andeks = andminne.

Evangelium neljandamal Pühhapäwal kol-
m-kümme pärrast kolm-aino Jummalale
Pühha. Matt. 9, 18 = 26. salmisi sadit.

Kui temma (Jesus) sedda neile räkis, wata siis

tulli üks ülem, ja kummardas tedda ja ütles: minno tüttar on praego ärrasurnud, agga tulle ja panne omma kät temma peäle, siis saab temma ellawaks. Ja JEsus tousis üles, ja kätis temma järrel, ja temma jüngrid. (Ja wata, üks naene, kenneel kalsteistkummend aastat wera retõbbi olnud, tulli temma seljä tahha, ja putus temma koe pallistusse. Sest temma ütles isseenes: saaksin minna agga temma kuesse putuda, siis saan minna terweks. Agga JEsus põrbis ennast ümber, ja näggi tedda, ja ütles: olle julg, tüttar, sinno usk on sind aitnud. Ja se naene sai terweks selsammal tunnil.) Ja kui JEsus selle üllema kotta sai, ja näggi need willepubhuid ja rahwast mäsawad, siis ütles ta nende wasto: tagganeege, sest se neitsikenne polle mitte surnud, waid ta maggab. Ja nemmad naersid tedda. Agga kui rahwast wälja aeti, läks temma sisse ja hakkas temma kätte finni, ja se neitsikenne tousis üles. Ja seinnane kõnne läks laiale keit sedda maad läbbi.

Epistel wiendamal Pühhapäwal kolmas
kummend pärrast kolm, aino Jummal
Pühha. 1 Tess. 4, 13 = 18. Sak
mist sadik.

Agga minna ei tahha, et teil peab teadmatta
ollema, wennad, nende järg, kes maggama
läinud, et teie ei läbha ka nenda kurwaks, kui
need teised, kenneel ep olle lotust. Sest kui meie
uskume, et JEsus on surnud ja ülestõusnud,
nenda tahhab Jummal ka neid, kes JEsusse läb-
bi on läinud maggama, temmaga ettetua. Sest
sedda

sedda ütleme meie teile kui Issanda sanna, et
meie, kes meie ellame ja üllejame Issanda tuls
lemisse aiani, ei pea nende ette jõudma, kes on
maggama läinud. Sest et Issand isse tahhab
mahhatulla taewast sõa küssendamisse, Pea-
Zuugli heäle ja Jummalala passunaga, ja kes Kris
tusse sees furnud, peawad üllestousma esmalt;
pärast peab meid, kes meie ellame ja üllejame,
ühtlase nendega pilwede sees kistama Issanda
wasto taewa alla; ja nenda peame meie iika
Issandaga olleme. Trööstige nüüd teie teist
nendefinnaste sannadega.

Evangelium wiendamal Pühapäwal Kol
mattummend pärast kolm-aino Jummalala
Pühha. Matt 24, 15-28, salmist sadik.

Kui teie nüüd näte sedda hirmsat ärrafantas
misse tööd, mis ööldud on prohweeti Eas
nieli läbbi, mis seal pühhas paikas seisab (kes sed
da loeb, se pango tähhele) siis põggenego need,
kes Zuda-maal on, mäggede peäle. Kes kattuf
se peäl on, ärge tuigo se mitte mahha middagi är
rawõtma ommast koiast; ja kes wäljal on, ärge
mingo se mitte taggasi ommad rided ärrawõtma,
Agga hädda neile, kes kaima peäl on, ja neile
kes immetawad neil päiwil. Agga palluge, et teie
põggeneminne ei juhtu talwel, egga hingamisse
päwal. Sest siis tulleb suur willetus mähhäre
dust ep olle olnud ma-ilma alamissest sjiit sadik,
egga peage mitte tullemä. Ja kui need päwad
ei saaks lühhentud, siis ei peäseks ial ei ükski lih
ha; agga nende pärast, kes ärrawiitsetud, lüh
hendatakse need päwad. Kui siis legi teie wasto
ütled

ütleb: wata, siin on Kristus ehk seäl, ärge usku-
ge mitte. Sest walle = Kristused, ja walle = proh-
wetid sawad üllestousma, ja suri tähta ja immes
teggusid teggema, et nemmad wottaksid efsitada
ka neid kes ärrawallitsetud (kui se woiks sündida.)
Wata minna ollen teile sedda enne-ütlemud. Ses
pärast kui nemmad teile ütlewad: wata, temma
on kõrbes, ärge minge mitte wälja: wata, temma
on kambride sees, ärge uskuge mitte. Sest otsego
wakk touseb hommiko poolt, ja paistab õhto pole,
nenda peab ka inimessse Poia tulleminne ollema.
Sest kus ial raibe on, senna koggurwad kottkad.

**Epistel kuendamal Pühhapäwa! Kolmatküm-
mend pärast kolm-aino Jummalala Püh-
ha. 2 Peetr. 3, 3 = 13. salmist sadik.**

Sa sedda peate teie teige efsite teädma, et wiim-
sil päiwil tullewad pilkjad, kes omma ennest
himmude järrele ellawad, ja ütlewad: kus on
temma tullemisse tootus? sest sest aiast, kui wan-
nemad maggama läinud ilmast ärra, jääb keit-
nenda kui loma algmissest on olnud. Agga meel on
se neil teadmatta, et taewad ennemuiste olnud, ja
ma weest ja wee läbbi ühhes seisnud Jummalala
sanna läbbi. Sepärast on se ma = ilm, mis siis
olli, weega ärraupputud ja hukka läinud. Agga
taewad ja ma, mis nüüd on, on sesamma sanna
läbbi tallele pandud, ja hoitakse tulle tarwis, koh-
to ja jummalakartmatta inimeste hukkatusse
päwani. Agga se üks asfi ärge olgo teile mitte
teadmatta, minno armad, et üks päaw JSanda-
jures on kui tuhhat aastat, ja tuhhat aastat kui
üks päaw. JSand ei wiwita mitte tootust,
(nenda

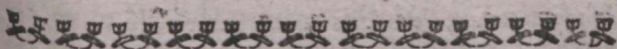
(nenda kui monningad sedda wiwitusseks pannes wad,) waid temma on pirkamelega meie wasto, ja ei tahha mitte, et monned peawad hulkaminema, waid et keif peawad mele = parrandamist kätte sama. Agga J. Sandapääw tulleb kui waras õse, millal taewad rakkumiselega peawad mõdaminnema, ja ilmalikkud asjad ärrapõllema ja lõpma, ja ma ja need teud, mis seal sees on, peawad ärrapõllema. Et nüüd se keif peab ärralõpma, missuggused teie siis peate õllema keiges pühhas ellus ja Jummalakartuses, õtes ja tõttades Jummalat tullemisse päwa pole, millal taewad tulle läbbi peawad ärralõpma, ja ilmalikkud asjad ärrapõllema, ja ärrasullama? Agga meie õtame ued taewad ja uut maad temma tootusse järrele, kus õigus sees ellab.

Evangelium kuendamal Pühhapäwal Kolmakümminend pärrast kolm-aino Jummalat Pühha. Matt. 25, 31-46. Salmist sadik.

Agga kui innimesse Poeg tulleb omma au sees, ja keif pühhad inglid temmaga, siis istub ta omma au = järje peäl. Ja siis peab keif rahwast temma ette koggutama, ja ta lahutab neid ühest ärra, nenda kui karjane lambad ärralahutab sikkudest, ja temma paneb lambad omma parrema kääle, agga sikkud pahhema kääle seisma. Siis wõttab õõlda Kuningas neile, kes temma parremal kael on: Tulge tenna, minna Jõsa õnnistud, pärrige sedda Kuningriiki, mis teile on walmistud ma- ilma asutamiseest. Eest mul on nälg õlnud, ja teie õllete mulle süa annud: mul on janno õlnud, ja teie õllete mind jotnud: minna

minna ollen woõras olnud, ja teie ollete mind
 korristanud: minna ollen allasti olnud, ja teie ol-
 lete mind katnud: ma ollen haige olnud, ja teie
 ollete tulnud mind katsma: ma ollen wangis ol-
 nud, ja teie ollete mo jure tulnud. Siis wõtwad
 need kes õiged, temmale wastada: Jssand, millal
 olleme meie näinud sul näha ollewad, ja olleme
 sind sõõtnud, ehk sul janno ollewad, ja olleme sind
 jootnud? Millal olleme meie sind näinud woõra
 ollewad, ja olleme sind korristanud? ehk allasti
 ja olleme sind katnud? Millal olleme meie sind
 näinud haige ollewad, ehk wangis, ja olleme so
 jure tulnud? Siis wastab Kuningas, ja ütleb
 neile: tõest, minna ütlen teile, mis teie ial ollete
 teinud ühhele nendesinnaste mo wähhematte wend-
 dade seast, sedda ollete teie mulle teinud. Siis
 wõttab temma ka õõlda neile, kes pahhemal läl-
 on: minge ärra minnust, teie ärranetud, igga
 wesse tullesse, mis walmistud on kurratile ja
 temma inglidele; sest mul on nälg olnud, ja teie
 ep olle mulle süa ännud: mul on janno olnud, ja
 teie ep olle mind jootnud: minna ollen woõras
 olnud, ja teie ep olle mind mitte korristanud:
 ma ollen allasti olnud, ja teie ep olle mind katnud:
 minna ollen haige ja wang olnud, ja teie polle tul-
 nud mind katsma. Siis wõtwad ka need sammad
 temmale õõlda: Jssand millal olleme meie näi-
 nud näha ehk janno sul ollewad, ehk woõra, ehk
 allasti, ehk haige ehk sind wangis ollewad, ja ep
 olle sind mitte teinud? Siis wõttab temma neile
 wastada ja õõlda: tõest minna ütlen teile: mis
 teie ep olle ial teinud ühhele nendesinnaste wähh-
 hematte seast, sedda ep olle teie mullegi teinud.

Ja needsiinnatsed lähäwad iggawesse wallusse, agga need, kes õiged, iggawesse ellusse.

Epistel Maria Puhhastamisse ehk Riiinla Pääwal. Malak. 3, 1-4. salmist sadik.

Wata, ma läkkitan omma ingli, ja teinma peab mo palle eel teed walmistama; ja pea tuleb omma templi jure se Issand, kedda teie otsite, ja se seädusse Ingel, kedda teie tahhate: Wata, ta tulleb, ütleb wäggede Jehowa, agga kes kannatab temma tullemisse päwa, ja kes jääb seisema, kui ta ilmub? Sest temma on kui sullataja tulli, ja nenda kui wannutajatte seep. Ja temma istub kui se kes sullatab ja puhhastab hõbbedat: Temma puhhastab Lewi lapsed, ja sullatab neid kui külda ja kui hõbbedat. Siis towad nemmad Jehowale roa ohwri õigusses, siis on Juda ja Jerusalemma roa ohwer Jehowa melest magus, kui ennemuiste ja ammust aiaft.

Evangelium Maria Puhhastamisse ehk Riiinla Pääwal. Luk. 2, 22-32. salmist sadik.

Ja kui nende puhhastamisse päwad Mosesse kässo õppetusse järrele täis said, siis wiisid nemmad kedda Jerusalemma, et nemmad kedda piddid Issanda ette seädma. (Nenda kui Issanda kässo õppetussesse on kirjotud: igga poeg laps, kes emma essimenne laps on, peab Issandale puhhaks hütama.) Ja et nemmad piddid ohwri andma sedda möda, kui Issanda kässo õppetussesse on õöldud: üks paar turteltuikessi, ehk

faks tuide poega. Ja wata üks innime olli Jerusalemmas, Simeon nimmi, se innimenne olli õige ja jummalakartlik ja otis Israeli rõmo, ja pühha Waim olli temma peäl. Ja temma olli sauna sanud pühhas Waimust, et ta ei piddand mitte surma näggema, enne kui ta piddi Jesu da Kristust nähha sama. Ja temma tulli waimo läbbi pühha kotta. Ja kui need wannemad sedda lapsokest Jesust sena töid, et nemmad temma pärrast piddid kässo õppetusse kombe järrele tegema: siis wottis temma isse tedda omma sülesse, ja ütles Jummalat, ja ütles: Jesu, nüüd lassed sinna omma sullast rahhus ärramitna omma sauna järrel. Sest mo silmad on sinno õnnistust näinud, mis sinna olled walmistanud keige rahwa nähhes walgusseks, pagganad walgustama ja omma Israeli rahwa auuks.

Epistel Maria Rulutamisse ehk Paast
 Maria Päwal. Jesaia 7, 10 = 15.
 salmist sadik.

Ja Jehowa wottis weel Ahasi wasto räkida ja ütles: küssi enne teie üks immetäht Jehowa omma Jummalat käest, küssi sedda süggawast ehk kõrgest üllewelt. Kui Ahas ütles: ei ma tahha mitte küsida, egga Jehowat küsada: siis ütles Jesaia: Et kuulge. Taweti süggu! ons se weel pisut teie melest, et teie innimestele waewa tete, et teie ka ma Jummalale waewa tete? Sepärast tahhab Jesu isse teile immetähhe anda: Wata üks neitsit saab kaima peäle, ja toob Poia ilma, ja peab temmale pannema se nimme J M M A N U E L; woid ja met peab ta sõma! kuni

kunni ta moistab kurja põlgada ja head wallitse
seda.

Evangelium Maria Kulutamisest ehk Paast-
Maria Põxwal. Luk. 1, 26, 38. salnust
sadi.

Agga kuendamal kuul läkkitati ingel Kabriel
Jummalast Kalilea male, ühte linnna Naat-
saret nimmi, ühhe neitsi jure, kes olli kihlatud
ühhe mehhele, Josep nimmi, kes Saweti suggu,
ja selle neitsi nimmi olli Maria. Ja se ingel tuli
temma jure, ja ütles: Terre, kes sa olled armo
sanud, Jesand olgo sinnoga, sinna õnnistud
naeste seas. Agga kui ta tedda nähha sai, eh-
matas ta temma sanna parrast wägga ärra, ja
mõtles mähhardune terretaminne se piddi olle-
ma? Ja se ingel ütles temma wasto: ärra kar-
da. Maria, sest sinna olled armo leidnud Jum-
mala jurest. Ja wata, sa pead kaima peäle sa-
ma, ja Poia ilmale toma, ja sinna pead tem-
male nimme pannema JESUS. Sesinnane
peab suur ollema, ja Keigeförgema Poiaks hü-
tama; Ja Jesand Jummal tahhab temmale
anda temma isia Saweti aujärke. Ja temma
peab kui kuningas wallitsema Jakob'i suggu ülle
iggaweste, ja temma kuningrigil ei pea otša ol-
lema. Agga Maria ütles ingli wasto: Kuida
se peab sündima? sest et ma mehhest ei tea. Ja
se ingel wastas ja ütles temmale: Pühha waim
peab so peäle tulles, ja Keigeförgema wäggi
so ülle wariama, separrast peab ka se pühha,
mis sinust peab sündima, Jummal Poiaks
hütama. Ja wata, Elisabet sinno suggulane
K sesamma

sesamma on ta ühhe poiaga káima peál omma wanná ea sees, ja se on temmale kues ku, kedda böldi siggimatta ollewad, sest Jummalá jures ei olle ühtegi asja woimatta. Agga Maria ütles: Wata, siin on Issanda ümmardaja; mulle sündko so sanna järrele. Ja se ingel láks temmalalt árra.

Epistel Joannesse Kristia eht Jani Páwoal.
Jesaia 40, 1-5. salmist sadik.

Trööstige, trööstige minuo rahwast, ütles teie Jummal, rákige Jerusalemma mele párrast ja kulutage temmale, et temma suur waem otsa sanud, et ta üllekohhus on leppitud, et ta Jehowa káest on sanud kahheworra keige omma patude sees. Süüdja heál on: Walmistage kórbes Jehowa te, tehke laggeda Ma peál maan, te tassafeks meie Jummalale. Keik orgusid peab üllendatama, ja keik mággesid ja máekinko peab üllendatama, ja mis mátklik on, peab tassafeks sama, ja mis ohhakaist umne on, peab silledaks maaks sama. Süis ilmub Jehowa au, ja keik lihha nááb ühtlase, et Jehowa sü on rákinud.

Evangelium Joannesse Kristia eht Jani Páwoal. Luk. 1, 57-80. salmist sadik.

Agga Elisabeti aeg sai táis, et ta píddi maháhasama, ja temma tódi poia ilmale. Ja temma naabred ja suggulased kuulsid, et Issand omma hallastust olli sureks teinud temma wasto, ja ollid rõõmsad temmaga. Ja se sündis, et

nemo

nemmad tullid kahheksamal päwal sedda lapio
 fest ümberleikama; ja nemmad nimmetasid tedda
 temma issa nimme peäle Sakaria's. Agga tem
 ma emma wastas ja ütles: Ei mitte, waid tem
 ma nimmi peab Joannes ollema. Ja nemmad
 ütlesid temma wasto: So sugguwõssa sees polle
 ükski, kel sesinnane nimmi on. Agga nemmad
 näitsid kääga temma issa pole, kuida temma tah
 tis, et tedda piddi nimmetama? Ja ta küsis
 ühhe lauakesse, ja kirjotas ja ütles: Joannes on
 temma nimmi; ja nemmad keik pannid sedda im
 meks. Agga seddamaid peasis temma su ja tem
 ma keel lahti, ja ta räkis ja kitis Jummalat.
 Ja kartus tulli keikide peäle, kes nende ümber
 laudo ellasid, ja keik need asjad räkiti ärra keige
 Juda mäggise Ma sees. Ja keik, kes sedda kuul
 sid, pannid sedda omma süddamesse, ja ütlesid:
 mis peab sest lapsest sama? ja Issanda käsfi olli
 temmaga. Ja Sakarias temma issa sai täis
 pühha waimo, räkis prohwetil wiisil ja ütles:
 Kidetud olgo Issand Israeli Jummal, et ta
 on tulnud katsma, ja ärralunnastamist saatnud
 omma rahwale; ja on meile ärratanud õnnis
 tusse sarwe, omma sullase Tarweti suggust, (nen
 da kui temma on räkinnud omma pühha prohwe
 tide su läbbi kes ma ilma algmisest on olnud.)
 Et ta meid piddi ärrapeästma meie waenlaste
 käest, ja keikide käest, kes meid wihtawad; ja
 meie wannematte peäle hallastama, ja omma
 pühha seädust mele tulletama se wande järrele,
 mis ta on wandunud meie issa Abraamile, meile
 anda, et meie, kes omma waenlaste käest ärra
 peästetud, ilma kartmalen tedda piddime tenima

pühhitsusjes ja õigussjes temma ees keige õmma
ello aia. Ja sinna lapsõke, sind peab Keige kõr-
gema prohvetiks hütama; sest sa pead Issanda
palle eel kätima, ja temma teed walmistama, õn-
nistusse tundmist andma temma rahwale nende
pattude andesandmisse sees; meie Jummal
süddamelikko hallastusse läbbi, misga meid on
tulnud katsma. Se, kes touseb kõrgest; ja paistma
neile, kes istwad pimmedussjes ja surma warjus,
ja meie jallad õiete rahho tee peäle seädma. Nõ-
ga se lapsõke kaswis, ja sai kangeks Waimus,
ja olli kõrbes selle päwani, kui temma ennast
Issraeli rahwale piddi näitma.

Epistel Maria Katsmaminnemisse ehk Sei-
na Maria Päwal. Rom. 12, 9-16.
salmist sadik.

Urmastus ärgo olgo mitte sallalik —
— kuid heitke ennast allandiktude
seltsi. Wata 50 lehhe külges.

Ewangelium Maria Katsmaminnemisse
ehk Seina: Maria Päwal. Luk. 1, 39-56.
salmist sadik.

Nõga neil päiwil wottis Maria kätte, ja läks
ruttoga senna mäggise male Juda liina.
Ja temma tuli Sakaria kotta, ja terretas Eli-
sabeti. Ja se sündis, kui Elisabet Maria terretas
tamist kulis, et laps temma ihhus hüppas. Ja
Elisabet sai täis pühha Waimo, ja küssendas
sure heälega ja ütles; Õnnistud olled sinna naeste
seas, ja õnnistud on sinno ihho suggu, ja kust se
mulle sünnib, et minno Issanda emma minno
jure

jure tulleb? sest wata, kui sinno terretamisfe heäl minno kõrwo sai, siis hüppas lapsote sure rõmo pärrast minno ihhus. Ja õnnis on se, kes on usknud, sest peab tõeks sama, mis temmale Jesanda käest on nõeldud. Ja Maria ütles: Minno hing auustab wägga Jesandat, ja mo waim on wägga rõmus Jummalala minno õnnis-
teggia pärrast. Sest temma on waatnud omma ümmardaja allandusse peäle; sest wata, sest aiaft kiitwad mind õnsaks keige põlwe rahwas. Sest mulle on sari asjo teinud se wägger, ja selle nimmi pühha on. Ja temma hallastus kestab põlwest põlweni nende üle, kes tedda kartwad. Temma on omma käewarrega suurt wägge ülesnäitnud, temma on laiale pillanud neid, kes surelised on omma süddame melest. Temma on mahhatoukanud wäggeraid au- ja- ja- gede peält, ja allandikud üllendanud. Kennel nälg on, neid on temma täitnud hea andidega, ja rikkaid tühjalt ärrasaatnud. Temma on was-
torotnud omma sullase Israeli, et ta piddi omma hallastust mele tulletama iggaweste, uen-
da kui temma on rākinud meie wannematte was-
to, Abraamile ja temma suggule. Ugga Maria jäi temma jure liggi kolm kuud, ja läks pärrast taggasi omma kotta.

Epistel Mihkli Päwwal. Joan: Ilmutamisfe
ram: 12, 7-12. salmist sadik.

Ja sõdda tousis taewas: Mikael, ja temma
inglid sõddisid lendwa mao waste, ja se
len.

lendaw maddo söddis ja temma inglid, ja nemmad ei saand woimust, ja nende asset ei leitud mitte ennam taewast. Ja se suur lendwad maddo heideti wälja, se wanna maddo, kedda hütakse kurratiks ja sadanaks, kes keik ilma-maad ärraeksitab, tedda heideti Ma peäle, ja temma inglid heideti mahha temmaga. Ja minna kuulsin sure heäle, se ütles taewas: nüüd on õnnistus ja wäggi, ja kunningriik meie Jummal, ja meiwald temma Kristusse pärralt sanud. Gest et mahha-heidetud on meie wendade peäle kaebaja, kes nende peäle kaebab meie Jummal ees ööd ja päwad. Ja needsammad on tedda ärrawoitnud Talle werre pärrast, ja omma tunnistusse sanna pärrast, ja ei olle omma ello mitte armastand surmani. Sepärrast olge wägga rõõmsad, taewad, ja teie, kes nende sees ellate.

Ewangelium Mihkli Päwwal. Matt. 18,
1-11. salmist sadik.

Selsammal tunnil tullid jüngrid Jesusse jure ja ütlesid: Kes on kül se surem taewariik? Ja Jesus kutsus ühhe lapsokesse ennese jure, ja panni sedda seisma nende keskele, ja ütles: Tõest minna ütlen teile: kui teie ei põra ümber, ja ei sa kui lapsokessed, siis ei sa teie mitte taewariiki. Kes nüüd isseennast allandab kui sesünane lapsokse, se on se surem taewariik. Ja kui kegi ühhe nisugguse lapsokesse minno nimmel wastowottab, se wottab mind wasto. Agga kes pahhandab ühhe keistsinnatsist pissokessist, kes minno sisse ustrwad, sel on parrem, et weski-kirwi temma kaela peaks podama ja tedda ärranppuradama
süg

Jüggawama merre kohta. Hädda ma-ilmale pahhanduste pärrast! sest pahhandused peawad tulles; agga hädda selle innimessele, kelle läbbi pahhandus tulleb. Uigga kui sinno käsfi ehk sinno jalg sind pahhandab, siis raiu neid ärra ja heida ennesest ärra: parrem on sul, et sinna jallota ehk wiggane ello sisse lähäd, kui et sul kaks kät ehk kaks jalga on, ja sind iggarwesse tullesse heidetakse. Ja kui sinno silm sind pahhandab, kissu tedda wälja, ja wiska ennesest ärra: parrem on sul et sinna übbe silmaga ello sisse lähäd, kui et sul kaks silma on, ja sind põrgo tullesse heldetakse. Katske, et teie mitte üht neistsunnatstist pissokessist ärra ei põlga; sest minna ütlen teile, et nende inglid taewas allati näwad minno Issa palge kes taewas on. Sest innimesse Poeg on tulnud õnsaks teggema, mis on ärrakaddunud.

Meie Isanda Jesuse
Kristuse

Kannamine

ja

Surm,

Nelja Evangelisti Ramatust
kõikpandud.

I.

Agga hapnematta leibade Pühha tulli liggi
mis hütakse Pasa-pühaks, sest kahhe pä-
wa pärrast olli Pasa- ja hapnematta leibade
päwad; siis ütles Jesus omma jüngritte wasto:
Teie teate, et kahhe päwa pärrast Pasa-pühha
on, ja innimesse Poeg antakse ärra, et tedda
peab risti podama. Siis tullid kocko üllemad
preestrid ja kirjatundjad ja rahwa wannemad
selle üllema preestri kotta, kedda hūti Kairwaks,
piddasid nou ja otsisid, kuidas nemmad Jesust
kawwalussega piddid kinniwotma ja ärratapma.
Agga nemmad ütlesid: Ei mitte pühhade aial,
et mäesamine rahwa seas ei touse; sest nem-
mad kartsid rahwast.

Agga

Agga enne Pasa-pühha, kui JEsus teadis, et temma tund olli tulnud, et ta siit ma-ilmast pidi de ärraminne JEsu jure, otsego temma olli armastanud ommaksid, kes ma-ilmast ollid, nenda on ta neid armastanud otsani. Ja kui temma Petanias olli piddalitõbbise Simona koias, siis tulli temma jure üks naene, sel olli üks alabastri-riist selge ja wägga kalli nardi-salwiga, ja ta murdis se alabastri-riista katki, ja wallas sedda temma pähha, kui temma lauldas istus. Agga kui temma jüngrid sedda näggid, sai nende meel pahhaks ja ütlesid: Mis tarwis on sesinnane hukkaminne? Sest seddasinnast salwi olleks woinud ärraminna paljo enam kui kolme saa tenari rahha eest, ja waestele anda, ja nemmad said kurjaks ta peäle. Agga kui JEsus sedda moisis, ütles ta nende wasto: Jätke tedda rahhule, mis teie selle naesele waewa tete? Temma on head tööd mulle teinud. Sest waesed on ikka teie jures, ja kui teie tahhate, woite teie neile head tehha: agga mind ei olle teil mitte ikka. Temma on teinud, mis ta on woinud. Et ta sedda salwi minno ihho peäle on wallanud, sega on ta enne joudnud mo ihho woida marmissaks. Ewest minna ütlen teile: Kus ial sesinnane armosõppetus kulutakse keiges ma-ilmast, seal peab ka räkutama temma mälestusseks, mis sesinnane on teinud.

Ja kui õhto-sõmaaeg weel kã olli (kui kurrat is olli Jüda Simona poia Jskarioti siiddamesse anud, et ta tedda piddi ärraandma) ja JEsus teadis, et JEsu keik temma kätte olli annud, ja

et temma Zummalast olli tulnud, ja Zummala jure läks; siis tousis temma õhto-sõmaaiast ütle, ja panni ommad rided mahha, ja wottis ühhe rätikõ ja siddus ennese ümber; pärrast woallas temma wet ühhe pokki sisse, ja hakkas jüngritte jallad pessema ja se rätikõga kuiratama, mis temma ümber olli seutud: Siis tulleb temma Simona Peetrusse jure, ja temma ütleb temma wasto: Jesand, sinna's minno jallad pessed? Jesus wastas ja ütles temma wasto: Mis minna teen, sedda ei tea sinna nüüd mitte, agga pärrast sedda pead sa teada sama. Peetrus ütleb temma wasto: Ellades ei pea sa minno jalgo pessema. Jesus wastas temmale: Kui minna sind ei pesse, siis ep olle sul ossa minnoga. Simon Peetrus ütleb temma wasto: Jesand, ei mitte üks päinis minno jalgo, waid ka käsõ ja pead. Jesus ütleb temmale: Kes pestud on, sellel ep olle tarwis muud kui jalgo pesta, sest ta on ülleültse puhhas; ja teie ollete puhtad, agga mitte keik. Sest temma teadis, kes tedda pididi ärraandma; Sepärrast ütles temma: Teie ep olle keik puhtad. Kui temma nüüd nende jallad sai pesnud ja ommad rided wotnud, siis istus temma jälle mahha ja ütles nende wasto: Kas teie teate, mis minna teile ollen teinud? Teie hüate mind: Öppetaja ja Jesand, ja ütlete öiete, sest minna ollen se. Kui nüüd minna se Jesand ja Öppetaja teie jallad ollen pesnud, siis peate teie ka teine teise jallad pessema; sest ühhe öppetusse märki ollen ma teile annud, et ka teie nenda teie, kui minna teile ollen teinud. Tõest, tõest minna ütlen teile: Sullane ep olle mitte

mitte surem kui temma isсанд, egga Kášt surem
 kui se, kes tedda on lákkitanud. Kui teie sedda
 teate, õnsad ollete teie, kui teie sedda tete. Min-
 na ep ütle teist keikist; ma tean, kedda ma ollen
 árravallitsenud, waid sepárrast, et kirri piddi
 tóeks sama: Kes minnoga leiba sööb, se tóstab
 omma kanda minno wasto ülles. Sest aiast üt-
 len minna teile, eune kui se sünnib, et, kui se
 saab sündinud, teie usute, et minna se ollen.
 Edest, tóest minna ütlen teile: Kes wastowottab,
 kui minna keddagi lákkitan, se wóttab mind
 wasto; agga kes mind wastowottab, se wottab
 tedda wasto, kes mind on lákkitanud. Kui Jē-
 sus sedda sai úttelnud, sai temma seggaseks wai-
 mus, ja tunnistas ja ütles: Edest, tóest minna
 ütlen teile, et üks teie seast mind árraannab.
 Siis waatsid jüngrid teine teise filmi, ja ollid
 kahhe wabhel, kennest ta piddi rákima. Agga
 Jēsusse fulles olli maas laudas üks temma jüng-
 ritrest, kedda Jēsus armastas. Selle pole
 niid lóí Simon Peetrus peaga, et temma piddi
 kulama, kes se kúl piddi ollema, kellest temma
 rákis. Agga sēsinnane lastis ennast Jēsusse
 rinna peäle ja ütles temma wasto: Jēsand,
 kes se on? Jēsus wastas: Se on sēsamma, kel-
 lele minna sedda pallokest sissekastan ja annan;
 ja temma kastis sedda pallokest sisse, ja andis
 sedda Judale Simona poiale Jfariotile; ja se
 pallokesse járrele láks sadan temma sisse. Siis
 ütles Jēsus temmale: Mis sa teed, sedda te us-
 sinaste. Agga sedda ei moistnud üksli neist,
 kes laudas maas istusid, mišpárrast temma
 sedda temmale ütles: Sest monued mõtlesid, et
 Juda

Juda läes kukkur olli, et Jesus temmale piddi ütlemä: Osta mis meil tarwis on Pühhišk; ehk, et temma waestele middagi piddi andma. Kui temma nüüd sedda pallokest sai wõtnud, läks temma seddamaid wälja, agga õ olli.

Agga sadanas olli läinud Juda sisse, kedda lianimmega hütakse Iskariotiks, kes nende tabheteistkümmne arrust olli. Ja temma läks ärra ja räkis üllematte preestride ja sõapealikkudega sedda, kui temma tedda piddi nende kätte ärraandma, ja ütles: Mis teie tabhate mulle anda, siis tabhan ma tedda teie kätte ärraanda? Agga kui nemmad sedda kuulsid, said nemmad rõõmsaks ja pakkusid ja leppisid teine teisega, temmale kolmkümmend hõbbetükki anda, Ja temma wõttas, ja sest aiast otsis temma pärrast aega, et ta tedda neile woiks ärraanda ilma tüllita.

Kui ta nüüd sedda wisi olli wäljaläinud, ütles Jesus: Nüüd on innimesse Poeg auustud, ja Jummal on temma sees auustud: ons Jummal temma sees auustud, siis auustab tedda ka Jummal isjenneses, ja auustab tedda pea. Eapso kesked, minna ollen weel ürrikeseks aiaks teie jures; käl teie otsite mind, ja otsigo minna Juhdarahwa wasto ollen ütelnud: Kubho ma lähän, senna ei woi teie mitte tulla, nenda ütlen minna nüüd teile ka. Uut kässo, sanna annat minna teile, et teie teine teist peate armastama nenda kui minna teid ollen armastanud, et teie ka teine teist peate armastama: Sest ammast tundwad teie, et teie minno jüngrid ollete, kui teie

teil armastus on isfikeskes. Simon Peetrus ütleb temma wasto: Jesand, kuhho sa lähhad? Jesus wastas temmale: Kuhho minna lähhan, ei woi sa nüüd mitte minno järrel káia, agga párrast pead sa mo järrel káima. Peetrus ütleb temma wasto: Jesand, miks ma nüüd ei woi sinno järrel káia? ma tahhan omma ello sinno párrast jätta. Jesus wastas temmale: Tahhad sinna omma ello minno párrast jätta? tdest, tdest minna ütlen sulle: Kus ei laula mitte enne, kui sinna mind jo kolmkorda saad árrasalganud.

II. P. Káime.

Agga hapnematta leibade páárw tulli, ja esis messel páwal, kui nemmad Pasa-talle tapsid, tullid jüngrid Jesusse jure ja ütlesid temmale: Kus sa tahhad, et meie peame minnema ja walmistama, et sa Pasa-talle woid süa? Ja temma lákkitas kaks ommast jüngrittest, Peetrust ja Joannest, ja ütles: Minge ja walmistage meie Pasa-talle, et meie sedda woime süa. Agga nemmad ütlesid temmale: Kus sa tahhad, et meie sedda peame walmistama? Ta ütles neile: Minge liina, ja wata kui teie liina sisse tullete, siis tulleb teie wasto üks innimenne, se kannab ühhe wee kruusi, káige temma järrel, ja seál koias, kuhho temma sisse lähhad, üttelge selle koia is sandale: Oppetaja ütleb: mo aeg on liggi, ma tahhan sinno jures Pasa-talle walmistada ja süa omma jüngrittega: kus on se woóráste tubba, kus ma se Pasa-talle omma jüngrittega woin süa? Ja sesamma náitab teile ühhe sure ehbitud toa üllewel, mis walmis on; seál walmistage meie.

Ja temma jüngrid teggid nerda, kui Jesus neid olli käskinud, läksid ärra ja said liina ja leidsid nenda, kui temma neile olli ütelnud; ja nemmad walmistasid Pasa-talle.

Agga kui õhto sai, tulli temma nende kahhetiskümnega. Ja kui se tund tulli, istus temma mahha, ja need kaksteiskümmend Apostlit temmaga. Ja temma ütles nende wasto: Minna ollen süddamest iggatsenud se Pasa-talle teiega süa, enne kui ma kannatan: sest minna üllen teile, et ma sest mitte ennam ei sõ, kuni keik saab sündinud Jummalal riis. Ja kui ta karrikast sai wõtnud, tannas temma ja ütles: Wotke se, ja jaggage ennestele; sest ma ütlen teile, et minna ei jo mitte sest wina-pu wiljast, kuni Jummalal riik saab tulnud.

Ja kui nemmad laudas istsid ja sõid, ütles Jesus: Tõest minna ütlen teile, üks teie feast, kes minnoga sõõb, annab mind ärra. Ja nemmad said wägga kurwaks, ja hakkasid iggäüks nende feast järrestiklo ütlemas temma wasto: Jesand minnaks se ollen? ja teine jälle: Minnaks se ollen: Agga temma wastas ja ütles neile: Üks neist kahhetiskümnest, kes minnoga kät waagnasse pistab, se annab mind ärra. Kül innimesse Poeg lähhab ärra nenda, kui temmast on kirjotud; agga hädda selle innimessele, kelle läbbi innimesse Poeg ärraantakse; hea olleks temmale, kui se innimenne ei olleks sündinud. Siis kostis Judas, kes tedda ärraandis: Minnaks se ollen, Rabbi? Temma ütles temma wasto: Oled, jah!

Agga

Agga kui nemmad sõid, wõttis JEsus leiba, tännas ja õnnistas, murdis ja andis omma jüngeritele ja ütles: Wõtke, söge, se on minno ihho, mis teie eest antakse, sedda tehke minno mällestusseks. Selsammal kombel wõttis temma ka se karrika pärrast sedda, kui nemmad said õhrust sõnud, tännas ja andis neile ja ütles: Joge teie seält seest, sesinnane karrikas on se uus seädus minno werre sees, mis teie eest ärrawallatakse; ja nemmad jõid teie seält seest. Ja temma ütles neile: Se on minno werri, se ue seädusse werri, mis mitte eest ärrawallatakse pattude andeks-andmisseks: sedda tehke, ni mitto kord, kui teie ial sedda jore, minno mällestusseks. Agga tõest minna ütlen teile, et minna ei wõtta mitte sest aiast sestinnastest winapu wiljast jua sest pärrast sadik, kui minna sedda uut teiega joot Jummalaga omma JEsu rikis.

Siiski wata, minno ärraandia kääsi on minnoga lauldas. Ja innimesse Poeg lähhab kül, nenda kui on seätud: siiski hädda selle innimessele, kelle läbbi tedda ärraantakse. Ja nemmad hakkasid teine teise kääst küssitellemaga, kes se kül nende seast pididi ollema, kes sedda pididi teggema. Agga nende seas tõusis ka riid, kes neist pididi suremaks arwatama? Agga temma ütles neile: Pagganatte kunningad wallitsewad nende ülle, ja kes nende peäle woimust wotwad, neid hütakse armolikkuks isfandaks; agga teie mitte nenda, waid se surem teie seast olgo kui norem, ja se ülem kui se kes tenib; sest kes on surem, se, kes

laudas istub, woi se, kes tenib? eks se kes laudas istub? agga minna ollen kesi teie seas, nenda kui se, kes tenib. Agga teie ollete need, kes minno jure jänud minno kiusatusse sees; ja minna sean teile se kunningrigi, nenda kui minno Issa sedda mulle on seadnud, et teie peate söma ja joma minno laudas mo kunningrifis, ja istma aujärke peäl ja kahheteistkümmne Israeli suguarro peäle kohhut moistina. Agga Issand ütles: Simon, Simon, wata sadanas on teid wägga püüdnuud sõaluda kui nisso: agga minna ollen sinno eest pallunuud, et sinno ust ei pea ärralõpma; ja kui sa pärrast saad ümberpöörnuud, siis kinnita ommad wennad. Agga ta ütles temmale: Issand ma ollen walmis, sinnoga ni hästi wangi kui surma minnema. Agga temma ütles: Minna ütlen sulle, Petrus: Kuf ei laula mitte tanna enne, kui sinna kolmkord saad ärrasalgannud, et sa mind ei tunne.

Ja temma ütles nende wasto: Kui ma teid ollen läkitanud kukrota ja paunata ja kingata, ons teil middagi waia olnud? agga nemmad ütlesid: Ei ühtegi. Siis ütles temma neile: Agga nüüd, kel kukkur on, se wotko sedda, nenda samu moti ka pauna, ja kennele ep olle, se mügo ärra omma kabe, ja ostko modka: Sest minna ütlen teile, et se weel minnule peab sündima, mis kirjutud on: Temma on ka üllekohtuste sekka arwatud; sest ka sel, mis minnust on kirjutud, on ots. Agga nemmad ütlesid: Issand, ennä! siin on laks modka; agga temma ütles neile: Kuf on.

III.

Kui Jeesus sedda sai rāfinud ja nemmad fitus-
se-laulo said laulnud, läks temma wälja omma
jüngrittega, ja läks omma wiisi järrel ülle Ridro-
ni jõe õlli-māele, agga temma jüngrid kaisid ka
temma järrel. Siis ütles Jeesus neile: Selsin-
natsel õsel wāttate teie keif eunast miinust pah-
handada, sest kirjotud on: Ma tahhan sedda kar-
jast lüa, ja karja lambaid peab laiale pillutama.
Agga pärrast kui ma saan üllestousnud, tahhan
ma teie ele miina Kalilea male. Agga Peetrus
kõstis ja ütles temmale: Ehk ka keif peaksid en-
nast sinnust pahhandama, ei tahha minna eunast
polegi pahhandada. Ja Jeesus ütles temma
wasto: Tõest miina ütlen sulle, tänna selsinat-
sel õsel, enne kui kuul saab kaksford laulnud, sal-
gad sa mind kolmford ärra. Agga Peetrus üt-
les weel enniam pealegi temma wasto: Ehk ma
ka siinoga peaksin surrema, ei tahha ma sind
mitte ärrasallata; ja nendasamnoti ütlesid ka
keif jüngrid.

Siis tulli Jeesus nendega ühhe moisa, mis hü-
takse Ketsemaneks, kus üks aed olli, senna sisse
läks temma ja temma jüngrid. Agga Judas,
kes tedda ärraandis, teadis ka sedda paika, sest
et Jeesus saggedaste senna omma jüngrittega olli
kõllotulnud. Ja kui temma senna paika sai,
ütles temma omma jüngritte wasto: Palluge
Summalat, et teie liusatusse sisse ei sa: istke seie
mahha, kuuni ma saan senna läinud ja luggenud.
Ja ta wõttis ennesega Peetrust ja Jakobust ja

Joannest, need kaks Sebedeusse poega, ja hak-
 kas kurbaks sama, wägga wärrisema ja hirs-
 must abhastust tundma. Siis ütles ta neile:
 Minno hing on wägga kurb surmani, jäge seie
 ja walwage minnoga.

Ja temma isse lahkus neist ärra, läks pissut
 emale ni kaugele, kui kinnwiga weib süsta, ja
 heitis Ma peale põlweli ja omma silmili mahha ja
 lugges, et kui se woiks olla, se tund temmast
 piddi möda minnema, ja ütles: Abba, minno
 Jssa! sinna woid keik tehha, kui se weib olla,
 kui sinna tahhaksid sedda karrikas minnust ärra-
 wotta, siis minno sesinnane karrikas minnust mö-
 da, ja wotta tedda minnust ärra, agga ommeti
 ärgo sündko mitte nenda, kui minna tahhan, woid
 kui sinna tahhad. Ja temma tuli jüngritte jure
 ja leidis neid maggamast, ja ütles Peetrussele:
 Simon, maggad sa? eks sa ei suda ühte tundi
 walwada? nendaks teie ei suda ühte tundi min-
 noga walwada? walwage ja luggege, et teie
 kuusatusse sisse ei sa; waim on kül walmis, ag-
 ga lihha on nõdder.

Ja läks temma teistkorda ärra ja lugges ja
 ütles seddasamma asja: Minno Jssa; kui ses-
 innane karrikas ei woi minnust möda minna,
 müido kui et ma sedda joon, siis sündko sinno
 tahtminne. Ja temma tuli taggasi ja leidis
 neid ta maggamast, sest nende silmad ollid ras-
 ked unnest, ja nemmad ei teadnud mitte, mis
 nemmad temmale piddid wastama. Ja temma
 jättis neid ja läks ta ärra, lugges kolmatkorda
 ja

ja ütles needfammad sannad. Agga üks ingel näitis ennast temmale taewast, ja kinnitas tedda. Ja kui ta surmaga olli woitlemas, pallus temma Jummalat kangeminne: agga temma higgi olli kui werre-pisfarad, need langsid Ma peale. Ja temma tousis ülles Jummalat pallumast, ja tulli kolmat puhko omma jüngritte jure, ja leidis neid maggamast kurbdusse pärrast; ja temma ütles neile: Mis teie maggate? maggoge pärrast ja hingage; aeg on mööda, touske ülles ja palluge Jummalat, et teie kiusatusse sisse ei sa, wata se tund on jondnud, ja innimesse Poeg antakse ärra pattuste kätte; touske ülles, laski ärra, se on liggi tulnud, kes mind ärraannab.

Kui nüüd Judas ennese jure olli wotnud se wäehulga ja monningad üllematte preestrive ja Wariseride sullasist, siis seddamaid kui temma JEsus alles räkis, tulleb senua Judas, üks neist kahhesteiškümmest, ja temmaga paljo rahwast lähtide, lampide, sõariistade, mõskade ja miadega üllemist preestrift ja kirjatundiattest ja rahwa wannemist laskitud, ja kais nende ees. Kui nüüd JEsus teadis keif, mis temma peale piddi tulles, läks temma wälja ja ütles nende wasto: Redda teie otsite? Nemmad wastasid temmale: JEsust Naatsarettist. JEsus ütles neile: Minna ollen se. Agga Judas, kes tedda ärraandis, seisis ka nende jures. Kui temma nüüd neile ütles: minna ollen se; siis läksid nemmad taggasi ja langsid mahha. Siis küsis temma neilt ta: Redda teie otsite? agga nemmad ütlesid: JEsust Naatsarettist. JEsus was-

tas: Ma ollen teie ütteinud, et minna se ollen; kui teie niid mind otsite, siis laske needsinna ärraminna. Et se fanna piddi tõeks sama, mis ta olli ütteinud: Minna ep olle keddagi ärra autanud neist, mis sa mulle olled annud. Agga se kes tedda ärraandis, olli neile tähte annud ja ütteinud: Kellele ma suud annan, se on sesamina, tedda wõtke kinni ja wiige julgeste ärra. Ja kui ta senna sai, tulli ta warssi Jesuse jure temmale suud andma, ja ütles: Rabbi, terre Rabbi! ja audis temmale suud. Agga Jesus ütles temmale: Göbber, mißpärast olled sinna siin? Judas, annad sinna suandmissega innimesse Poia ärra? Siis tullid nemmad temma jure, piffid käded temma külge ja wotfid tedda kinni.

Agga kui need, kes temma ümber ollid, nägid, mis piddi sundima, ütlesid nemmad temmale: Jesand, kas meie peame moõgaga sekka löma? Ja wata üks neist, kes seäl Jesussega ollid, Simon Peetrus, kel moõk olli, sirtutas omma kät ja tombas omma moõka wälja, ja wi üllema preestri sullast ja raius temma parrema kõrwa ärra; agga selle sullase nimmi olli Malcus. Agga Jesus wastas ja ütles: Tärke siit sadik; ja Peetrusse wasto: Wista omma moõk temma tuppe, sest keik kes moõka wotwad, need sawad moõga läbbi hukka. Woi, mõtled sinna, et minna praego ei woiks omma Jesa palluda, et ta mulle seie sadaks ennam kui kaksteiskümend legioni inglid? agga kuida peaksid kirjad tõeks sama? eks minna sedda karrikast pea joma, mis mulle Jesa on annud? sest se peab nenda

nenda sündima. Ja temma putus temma Mal-
fusse kõrwasse, ja teggi tedda terweks.

Agga selsammal tunnil wastas ja ütles JEsus
üllematte preestride ja pühha koia peäliskude ja
wannematte wasto, kes temma peäle tullid;
Teie ollete wäljalainud otsego rõdoli peäle, mod-
kade ja nuia dega mind kinniwotma: et ma kül igga-
päaw teie jures ollen olnud ja istnud pühhas koias
õppetamas, ei olle teie minno külge käsfi pistnud
egga kinni wotnud; agga se on teie tund ja pün-
medusse woimus, se on keik sündinud, et proh-
wetide kirjad piddid tõeks sama. Agga wäehulk
ja üllem pealik ja Juda rahwa sullased wotsid
JEsust kinni ja siddusid tedda. Siis jättsid tedda
keik jüngrid mahha ja põggenesid ärra.

Ja üks poismees käis temma järrel, sel olli
kallis linnane rie selgas palja ihho peäle, ja pois-
mehhed wotsid tedda kinni; agga temma jättis
sedda kallist linnast riet mahha, ja põggenes al-
lasti nende läest ärra.

IV.

Agga need kes JEsust ollid kinniwotnud, wisid
tedda essite Anna jure; sest se olli Kaima ai, kes
sel aastal üllem preester olli. Agga Kaimas olli
se, kes Juda rahwale nou annud, et se piddi heaks
tullemä, et üht innimest rahwa eest piddi hukkata-
ma. Seält saatsid nemmad tedda üllemä preestri
Kaima kotta, kuhho keik üllemad preestrid ja
wannemad ja kirjatundiad ollid kolko tulnud.

Agga Simon Peetrus kais kangelst Jesuse järrele üllema preestri koiašt sadik, ja üks teine jünger temmaga; agga se jünger olli üllema preestriga tuttam ja läks Jesusega üllema preestri kotta. Agga Peetrus seišis wäljas ukse ees; siis läks se teine jünger, kes üllema preestriga tuttam olli, wälja ja räkis uksehoidiaga, ja wiis Peetrust sisse, ja temma läks sisse. Sepärrast ütles se tüdruk se uksehoidia pärrast Peetruse wasto: Eks sinagi olle sellesinnatse innimesse jüngeritšest? Temma ütles: Ei olle mitte. Agga need sullas sed ja teenrid seišid ja ollid sütte-tuld teinud, et kilm olli, ja sojendasid ennast. Agga kui nemmad kess oue tuld üllesteggid ja ühbes mahha istid, siis istus Peetrus keskele nende sekka ja sojendas ennast tulle äres, et temma sedda otja pidid nähha sama. Agga üllem preester küesis Jesusest temma jüngeritte ja temma õppetusse pärrast. Jesus kostis temmale: Minna ollen julgeste räkinnud selle ma-ilmale, ma ollen ikka õppetamud koggodusse ja pühhas koias, kuhho keikist paistust Juda-rahwas kolko tulleb ja fallaja ep olle minna ühtegi räkinnud; mis sa mult küsid? Küsi neilt kes kuulnud, mis ma neile ollen räkinnud; wota need teadmud, mis ma ollen räkinnud. Agga kui ta sedda fai ütelnud, löi üks neist teenridest, kes seäl jures seišid, Jesust leppiga, ja ütles: Mendaks sa üllema preestrile wastad? Jesus kostis temmale: Kui ma kurjaste ollen räkinnud, siis tunnista sedda kurja ollewad; agga kui ma hästi ollen räkinnud, mis sa mind lööd? (Agga Annas olli tedda läkkitanud linniseutud üllema preestri Kaiwa jure.)

Agga üllemad preestrid ja wannemad ja keif se suur lohhus ottsid walle-tunnistust JEsusse wasto, kuid a nemmad tedda pidid surma saatma, ja ei leidnud ühtegi; ja et küil paljo tunnistusenehhi etre tullid, ei leidnud nemmad middagi; sest paljo tunnistasid wallet temma peäle, ja nende tunnistused ei olnud ühhesuggused. Agga wimalts tuäid kaks walle-tunnistus-meest etre, wot sid kätte ja tunnistasid wallet temma peäle ja ütlesid: Meie olleme kuulnud tedda ütewad: Minna woin ja tahhan se Jummalala templi, mis kätlega on tehtud, mahhakiskuda, ja kolme päwaga teist üllesehitada, mis ep olle mitte kättega tehtud. Ja nendagi ei olnud nende tunnistus ühhesuggune.

Ja üllem preester tousis ülles ja astus keskele, ja küsis JEsuselt ja ütles temma wasto: Et sa middagi ei wasta? mis tunnistawad need sinu natsed sinu wasto? Agga JEsus jäi wait ja ei wastand middagi. Ta küsis se üllem preester temmalt ja ütles temmale: Minna waänutan sind ellawa Jummalala jures, et sinna meile ütled, kas sa olled Kristus Jummalala Poeg? Sinnaks olled se Kristus selle lidetud Jummalala Poeg? Ja JEsus ütles temmale: Jah minna ollen; ommeti ütlen minna teile: Sest aiast peate teie näggema innimesse Poia istwad Jummalala wäe parremal polel, ja tullewad taewa pilwede peäl. Siis kätistas üllem preester ommad rided lõhki ja ütles: Temma on Jummalat teotanud, mis meil enam tunnistus-mehhi tarwis on? wata nüüd ollete teie temma Jummalala teotamist kuulnud;

mis teie arvate? Agga neminad keif moistsid kōhbut, et ta pididi surma wāart ollema, wastasid ja ütlesid: Temma on surma wāart.

Süis hakkasid monningad temma filmi sullitama, ja temma filmad kinnikatma, ja temma kõrwa äre löma, ja temmale ütles: Moista meise kui prohvet, Kristus, kes se on, kes sind löi? ja sullased löid tedda keppidega.

Agga kui Peetrus wäljas seäl al oue peäl istus, tulli üks üllema preestri tüdrukkuist, ja kui ta näggi Peetrust tulle äres istwad ja ennast sojendawad, tulli ta temma jure, watis üksi filmi temma peäle ja ütles temma wasto: Ja sinnagi ollid Naatsaretti Jesusega Kalilea-maalt. Agga temma salgas tedda keikide ees ärra ja ütles: Naene, minna ei tunne tedda, ei ma moista egga tea, mis sa rāgid.

Ja temma läks wälja ette oue, ja kūt laulis. Agga kui temma wārrawa pole ärralāks, näggi tedda üks teine ja ütles neile, kes seäl ollid: Gesinnanegi olli se Naatsaretti Jesusega. Ja se üllema preestri tüdruk näggi tedda jälle, ja hakkas ütles neile, kes seäl jures seisid: Gesinnane on üks nende seast. Ja ürrikesse aia pārrast näggi tedda üks teine mees ja ütles: Sinnagi olled nende seast. Agga Simon Peetrus seisid ja sojendas ennast; süis ütlesid neminad temma wasto: Et se sinna ka olle temma jūngritte seast? Agga temma salgas ta ühhe wandega ja ütles: Jūnimenne, minna ei olle mitte, ma ei tunne sedda inimeist.

Ja ürrikesse aia pärrast liggi ühhe tunni aega wahhel finnitass sedda üks teine ja ütles: Tõe polest sesimmanegi olli temmaga; sest temma on Kalilea ma mees. Siis tullid temma jure need, kes seäl seisid ja ütlesid jälle Peetrussele: Tõest sinuagi olled nende seltsist, sest sinna olled Kalilea ma mees, ja sinno keelgi tunnistas sind ülles, et sinno keel murde on sedda wiisi. Siis ütles üks teist üllema preestri sullasist, kes selle suggulane olli, kelle kõrwa Peetrus olli ärraraiunud: Eks minna sind temmaga näinud aedas? Agga Peetrus ütles: Innimenne, ei ma moista, mis sa räägid. Siis hakkas temma ennast wägga ärraneema ja wanduma: Ei ma tunne sedda inimest, kellest teie räägite. Menda salgas Peetrus ta ärra, ja seddamaid, kui temma alles rääkis, laulis kui teist korda. Ja Jesusand pöris ennast ümber ja watis Peetrusse poäle, ja Peetrusse mele tuli Jesusanda sanna, kui ta temma wasto olli ütelnud: Enne kui kui kaksford saab laulnud, salgad sa mind kolmford ärra. Ja Peetrus läks wälja, kattis omimad silmad kinni, ja nuttis kibbedaste.

Agga need mehed, kes Jesust kinnipiddasid, näersid ja pekfid tedda; ja nemmad katsid temma silmad kinni, ja löid temma wasto filmi ja küsidsid temmalt ja ütlesid: Moista kui prohwet, kes se on, kes sind löi? Ja paljo muid asjo rääksid nemmad temma wasto ja teotasid.

Agga warri warra hommiko, kui walge sai, tullid üllemad preestrid rahwa wannemattega ja kirjaturundjattega, ja keel se saur kohhus kokko, ja

piddasid nou JEsusse wasto, et nemmad tedda
 pididid surma saatma, ja wisid tedda ülles omnia
 sure kohto ette ja ütlesid: Ollid sinna se Kristus?
 ütles meile; agga temma ütles neile: Kui ma teile
 peaksin ütlesma, ei teie ussu polegi; agga kui min-
 na ta peaksin küssima, siis teie ei wasta mulle
 polegi, ja ei lasse mind mitte lahri. Sest aiast
 peab inimessse Poeg istuma Jummalata wäe par-
 remal polel. Agga nemmad ütlesid keik: Ollid
 sinna siis Jummalata Poeg? Agga temma ütles
 nende wasto: Teie ütlete, sest minna ollen se.
 Agga nemmad ütlesid: Mis meil ennam tunnis-
 tust tarwis on? Sest meie olleme isse temma
 fuust kinnud.

V.

Ja keik se rahwa hulk wotfid kätte ja sidusid
 JEsust kinni, ja wisid tedda Kairwa jurest kohto-
 kotta, ja andsid tedda Ma-wallitseja Pontiusse
 Pilatusse kätte; agga se olli warra.

Kui Judas näggi, kes tedda olli ärraannud
 et ta olli hukkamoiestetud, siis kahhetes temma
 sedda, ja tõi need kolummünd hõbbetükki jälle
 ükema preestride ja wannematte kätte ja ütles:
 Minna ollen patto teinud, et ma ollen wagga
 werd ärraannud. Agga nemmad ütlesid: Mis
 meil sega teggemist! Katsu sinna isse. Ja temma
 heitis need hõbbetükid mahha sinna templisse,
 ja läks kōrwale, ja ärraminnes poos ta ennast
 ütles. Agga ükemat preestrid wotfid need hõb-
 betükid ja ütlesid: Reid ei sunni mitti ohwri-
 kireto panna, sest se on werre-hind. Agga nem-
 mad

mad piddasid nou, ja ofsid nende eest ühhe pottiseppa põllo matmissse paigaks woõrastele: se parrast hütakse se põld werre-põlluks tanna pãwani. Siis on tõeks sanud mis õõldud on proh weti Jeremia lãbbi, kes ütles: Ja nemmad on wõtnud Israeli laste kãest kolmkõmmend hõbbe tükki, selle hinda, kedda ni kalliks armati, kedda monned Israeli lastest ni kalliks armasid; ja on neid annud ühhe pottiseppa põllo eest, nenda kui Jesand mind on kãsknud.

Agga Juda-rahwas ei lãinud isse mitte kõhto kotta, et nemmad ei saaks rojaseks, waid et nemmad piddid Pasa-talle sõma. Siis lãks Pilatus nende jure walja ja ütles; Mis teil on kaebamist selle innimesse peale? Nemmad kõstsid ja ütlesid temma wasto: Kui ep olleks sefinnane mitte kure jateggia, siis ei olleks meie kedda sulle arraannud. Siis ütles Pilatus neile: Wõtke teie kedda ja moistke omma kãssõ-õppetusse järrel temma peale kõhhut. Siis ütlesid Juda-rahwas temma wasto: Meil ep olle lubba keddagi arratappa. Et Jesusse fanna piddi tõeks sama, mis ta olli ütelnud, kui ta tãhhendas, misuggust surma temma piddi surrema.

Agga nemmad, se rahwa hull, hakkasid temma peale kaebama ja ütlesid: Kedda olleme meie leidnud, et ta rahwasõ arrapõrab, ja kelab Keisrile kõhto-rahha andmast, ja ütles ennast Kristusse ühhe kunninga ollewad.

Siis lãks Pilatus jälle kõhto-kotta ja kutsus
Jesust

Jesust. Agga Jesus seisib Ma-wallitseja ees, ja Ma-wallitseja Pilatus küsib temmalt ja ütles: Olled sa Juda-rahwa kuningas? Agga Jesus vastas ja ütles temmale: Räägid sinna sedda issiennesest, woi on sulle teised sedda miinust üttelnud? Pilatus vastas: Ollen minna Juda-mees? sinno omma rahwas ja üllemad preestrid on sind mulle ärraannud; mis sa olled teinud? **Jesus kostis:** Minno kuningriik ep olle mitte sefstinnatsest ma-ilmast; olleks mo kuningriik sefstinnatsest ma-ilmast, küll mo teenrid tapletsid, et mind Juda-rahwa kätte ei saaks ärraantud; agga nüüd ep olle mo kuningriid mitte siit. **Siis ütles Pilatus temma wasto:** Olled sinna siis ommeti kuningas? **Jesus kostis:** Jah ollen, sest minna ollen kuningas, ma ollen seks sündinud, ja seks ilmale tulnud, et ma tõele pean tunnistust andma; iggäuks kes tõe seest on, se kuleb minno heäle. **Pilatus ütles temmale:** Mis on tõdde? Ja kui ta sedda sai üttelnud, läks temma jälle wälja Juda-rahwa jure, ja ütles üllematte preestride ja rahwa wasto: Minna ei leia ühtegi siüd sest innimessest. Ja üllemad preestrid kaebasid paljo temma peäle; agga kui temma peäle neist ja rahwa wannemist kaebati, siis ei kostnud temma ühtegi. **Siis ütles Pilatus temma wasto!** Eks sa kule, kui paljo nemmad siino wasto tunnistawad? Agga Pilatus küsib temmalt jälle ja ütles: Eks sa middagi ei wasta? wata kui paljo nemmad sinno wasto tunnistawad. Agga Jesus ei wastand enam ühtegi ei übbe ainsa fanna peäle, nenda et Pilatus sedda wägga inni eks panni.

Agga nemmad aiasid peäle ja ütlesid: Temma annab rahwale pahha nou, ja õppetab keik mõsda Juda=maad, ja on algand Kalilea=maalt siit sadik. Agga kui Pilatus Kalilea=maad kulis, kuisis temma, kas se inuimenne Kalilea=ma mees piddi oliema? Ja kui temma teada sai, et ta Herodesse wallitsus'ie alt olli, lakkitas temma tedda Herodesse jure, kes neilge päiwil Jerusalemmas olli. Agga Herodes sai wägga rõõmsaks, kui ta JEsust nähha sai, sest ta olleks tedda hea melega is ammogi näinud, sepärast et ta olli paljo temmast kuulnud, ja temma lotis ühhe immetähhe nähha sada, mis temmast piddi tehtama. Kül ta kuisis temmalt mitme sannaga, agga temma ei wastand temmale ühtegi. Agga üllemad preestrid ja kirjatundjad seisid, ja kaebasid wägga waljuste temma peäle. Agga kui Herodes omma sõamees'ega tedda es olli mikski pannud ja naerud, siis panni temma ühhe walge ride temma ümber, ja lakkitas tedda jälle Pilatusse jure. Ja sel päwal said Pilatus ja Herodes teine teisega sõbraks; sest enne ollid nemmad teine teise peäle wihhased olnud.

Agga Pühhi's olli Ma=wallitsejal se wiis, rahwale ühhe wangi lahti lasta, tedda nemmad ial lahti pallusid. Agga siis olli neil üks kulus wang, tedda huti Parabaks, se olli kinnipandud mäsajattega, kes mäsamissee sees ollid ühhe ärratapnud. Ja rahwas küssendas ja hakkas pallama, et ta piddi teggema nenda kui ta ikka neile olli teinud. Agga Pilatus kutsus need üllemad preestrid ja üllemad ja södda rahwast kollo. Kur
nem

nemmad nüüd ühhes kous ollid, ütles Pilatus nende wasto; Teie ollete sedda innimest minno jure tonud otsego rahwa ärrapõbrjat: ja wata ma ollen tedda teie ees kulanud, ja minna ep olle fest innimesfest ühtegi süüd leidnud, mis teie temma peäle kaebate: egga Herodeski; fest ma olen teid temma jure läkkitanud, ja wata, polle ühtegi temmale tehtud, mis surma wäärt on. Agga teil on se wiis, et minna ühhe teile lahti lasseu Pasa-pühhal; sepärrast tahhan ma tedda faristada ja lahti lasta. (sest ta piddi neile pühhiß ühhe lahti lassema.) Kumba teie nüüd tahhate, et ma teile pean lahti, lassema, Parrabast, woi Jesust, tedda hütakse Kristusseks? tahhate teie, et ma teile se Juda-rahwa kunnunga pean lahti lassema? Sest temma teadis, et üllemad preestrid tedda kaddedusse pärrast ollid ärraannud. Agga kui temma kotho-järje peäl istus, läkkitas temma naene temma jure ja lasseis õylda; Argo olgo sulle ühtegi teggemißt sesunnatse Digega, sest minna olen tänna unnes paljo kannatanud temma pärrast. Agga üllemad preestrid ja wannemad melitastid rahwast, et nemmad Parrabast piddid lahti palluma ja JEsust hukka saama: ja kihhutasid rahwast, et temma enneminne Parrabast neile piddi lahti lassema. Siis kostis Ma wallitseja ja ütles nende wasto: Kumba teie tahhate neist, et ma teile pean lahti lassema? Agga keil se hull kissendas wägga ja ütles: Hukka tedda ärra, ja lasse meile Parrabast lahti, kes olli ühhe imässa misse, mis liünas olli sündinud, ja tapmisse pärrast wangi-torni heidetud. Siis hüdis Pilatus ta nende wasto, ja tahtis JEsust lahti lasta.

Siis

Siis küssendasid nemmad ta keik ja ütlesid: Ei mitte tedda, waid Barrabast. Agga Barrabas olli rõwel. Siis wastas Pilatus ja ütles neile jälle: Mis teie siis tahhate, et ma pean teggema selle JEsussega, tedda hütakse Kristusseks, ja tedda teie ütlete Juda-rahwa kuningaga ollewad? Agga nemmad küssendasid ta, karjusid wasto ja ütlesid keik: Sago ta risti podud! Iõ tedda risti. Agga Pilatus ütles kolmat puhko neude wasto: Mis seinnane siis kurja teiuud? ma polle temmast ühtegi surma süüd leidnud, sepärrast tahhan ma tedda larristada ja lahti lasta: agga nemmad küssendasid weel ennam: Iõ tedda risti! ja aiasid peäle sure küssendamissega ja pallusid, et tedda pididi risti lödama. Ja nende ja üllematte preestride küssendaminne wottis woinnust.

Siis wöttis nüüd Pilatus JEsust ja pekssis teda piisfaga. Ja need sõamehhed punnused ühhe kroni kibbowitsust, ja pannid sedda temma pähhä, ja pannid ühhe purpuri mantli temma ümber ja ütlesid: Terre, Juda-rahwa kuningas! ja löid tedda keppidega. Siis läks Pilatus jälle wälja ja ütles nende wasto: Wata ma toon tedda teile wälja, et teie tunnete, et ma temmast ühtegi süüd ei leia. Siis läks JEsus wälja ja kandis se kibbowitsa-kroni ja purpuri mantli; ja Pilatus ütles nende wasto: Ennä innimesi! Kui nüüd üllemad preestrid ja teenrid tedda näggid, küssendasid nemmad ja ütlesid: Po risti! po risti! Pilatus ütles nende wasto: Wotke teie tedda ja poge tedda risti, sest minna ei leia süüd temmast. Juda-rahwas kostsid temmale: Meil on käs, ja
meie

meie kässo järrele peab temma surrema, sest ta on isseennast Jummalä Voiaks teinud. Kui niid Pilatus sedda sanna kulis, kartis temma weel ennam, ja läks jälle kohto kotta, ja ütles JEsusse wasto: Kus sinna olled? agga JEsus ei annud temmale wastust. Siis ütles Pilatus JEsusse wasto: Eks sa rägi minnoga? eks sa ei tea, et mul meelwald on sind risti puä, ja meelwald on sind lahti lasta? JEsus kostis: Sinnul ep olleks ühtegi meelwalda minno ülle, kui se sinnule ei oleks antud üllewelt: sepärrast on sellel, kes mind sulle on ärraannud, surem pat. Sest aiast otis Pilatus tedda tahti lasta: agga Juda-rahwas Eissendasid ja ütlesid: Kui sa sedda innast lahti lassed, siis ep olle sinna Keisri söbber mitte, sest iggäüks, kes isseennast kunningaks teeb, se on Keisri wastane. Kui niid Pilatus sedda sanna kulis, wiis temma JEsust wälja, ja istus mahha kohto-järje peäle senna paika, mis hütakse krowi-pörmanduks, agga Ebrea kele Kabbataks. Agga se olli Pasa-pühha walmistamisepääw liggi kuendamal tunnil; ja temma ütles Judarahwa wasto: Ennä teie kunningast! Agga uemmad Eissendasid: Wi ärra, wi ärra! po tedda risti! Pilatus ütles neile: Kas minna pean teie kunningast risti poma? üllemaid preestrid wastid: Meil ep olle kunningast, kui Keiser.

VI.

Agga kui Pilatus näggi, et temma ei woid ühtegi parrata, waid et weel ennam lärä sundis, wottis temma wet ja pessi kässe rahwa nähhes ja ütles: Ma ollen ilma süta sellesinnatse
Dige

Dige werrest; kül teie sate nähha! Siis wastas
 keik rahwas ja ütles: Temma werri olgo meie
 peäle ja meie laste peäle.

Agga Pilatus tahtis rahwa mele pärrast tehha,
 ja moistis kohhut, et nende palwe järrele piddi
 sundima, ja laskis neile Parrabast lahti, sedda,
 kes ühhe mässamisse ja tapmissse pärrast olli
 wangi-torni heidetud, Tedda nemmad lahti pal-
 lusiid: agga Jesust, Tedda ta piitsaga lasnud
 peksta, andis ta, nenda kui nemmad tahtsiid,
 nende kätte, et tedda piddi lödama.

Siis wotsiid Ma-wallitseja sõamehhed Jesust
 ennesega, ja wiisid tedda ärra senna kotta, mis on
 kohtopakk, ja kutsusid keik sedda wäe-hulka, ja
 koggusid temma jure keik omma seltsi kookko; ja
 wotsiid temma rided seljast ärra, ja pannid tem-
 ma ümber purpuri-mantli, ja punnusid fronti
 kibbowitsust ja pannid sedda temma ümber pea,
 ja andsiid pilliroo temma parrema kätte, ja heitsid
 temma eite põlwele mahha, naersid tedda ja hak-
 kasiid tedda terretama, ja ütlesid: Terre Juda
 rahwa kunningas! Ja nemmad wotsiid sedda
 pilliroo, ja löid sega temma pähhä, ja süllitasid
 temma peäle, ja heitsid põlwele mahha ja kum-
 mardasiid tedda.

Ja kui nemmad tedda said naernud, wotsiid
 nemmad se purpuri-mantli temma seljast ärra, ja
 pannid temma omma rided temma selga, ja wi-
 sid tedda wälja, et nemmad tedda piddid risti
 lömä.

Ja JEsus kandis omma risti ja läks wälja. Agga kui nemmad wäljaläksid ja tedda ärrawisid, leidsid nemmad ja said kätte ühhe Kireni - linna mehhe, kes möda läks, Simon nimmi, kes wäljalt tulli, Aleksandri ja Kuthwi issa, sedda sundsid nemmad wäggise ja pannid risti temma peäle, et ta sedda JEsuse järrele piddi kandma.

Agga temma järrel käis suur hull rahwast ja naesi, kes ka kaebasid ja tedde nutsid. Agga JEsus pöris ennast ümber nende poleja ütles: Jerusalemma tütre, ärge nutke mind, waid nutke ishiennast ja ommad lapsed; sest wata need pärowad tullerwad, millal ööldakse: õnsad on need, kes siggimatta, ja need ihhud, mis ilmale ei kannud, ja need nissad, mis ep olle immetanud. Siis hakkawad nemmad ütlesma mäggedele; Langege meie peäle; ja mäekinkude wasto: Kätte meid! Sest kui sedda torele pu'e tehakse, mis siis kuirwale peab sundima? Agga temmaga widi faks teist kurjateggiat wälja ärrahukkata.

Ja nemmad wiisid tedda senna paika, mis hütkse Ebreä keele Kolgataks, se on ärraselletud pea - lae asse. Ja kui nemmad senna said, andsid nemmad temmale jua wina mirriga ja ädikast sappiga seggatud, ja kui ta sai maitstnud, ei tahtnud ta mitte jua, ja ei wotuud. Seal possid nemmad tedda risti, ja temmaga faks kurjateggiat, teist parrema, teist pahhema pole, agga JEsust keskele. Agga JEsus ütles:

JEsu! anna neile andeks, sest nemmad ei tea mitte, mis nemmad tewad.

Agga

Agga Pilatus kirjotas ka ühhe peäle-kirja, ja panni sedda risti külge; agga se olli kirjotud: **JESUS NAATSARETTIST, JUDA-RAHWA KUNNINGAS!** Sedda peälekirja nüüd lugesid paljo JUDA-RAHWAST, sest se paik olli liggi linna, kus **JESUS** risti podi; ja se olli kirjotud **EBREA, KREKA, ja LADINA-KELE.** Siis ütlesid JUDA-RAHWA üllemad preestrid Pilatusse wasto: **Arra kirjota mitte: JUDA-RAHWA KUNNINGAS; waid et temma ütles nud: Minna ollen JUDA-RAHWA KUNNINGAS. Pilatus kostis: Mis ma kirjotanud, ollen ma kirjotanud.**

Kui nüüd need sõamehhed **JESUS**st ollid risti postnud, wotsid nemmad temma rided ja jaggasid neid, ja teggid neii ossa, igga sõamehhele ühhe ossa ja sedda kuba; agga se kuub olli õmblematta üllemest ülleüdes koutud. Siis ütlesid nemmad teine teise wasto: ärge kiskugem sedda mitte lõhki, waid heitkem liisko selle parrast, kelle parrast se peab ollema. Ja nemmad heitsid liisko, mis iggäüks piddi sama, et se kirri piddi tõeks sama, mis on nõldud prohwetil läbbi: nemmad on minno rided issekeskes jagganud, ja minno kue parrast liisko heitnud. Sedda teggid nüüd need sõamehhed, ja istsid ja hoidsid tedda seal. Agga se olli kolmas tund, kui nemmad tedda risti löid.

Ja rahwas seisis seal waatmas, ja üllemadke irwitasi tedda nendega ja ütlesid: muid on ta aitnud, aitko temma isse ennast, kui ta on se Kristus, Jummalala ärrawallitsetud. Agga ka sõamehhedke naersid tedda, ja läksid temma jure

ja wiisid temmale ädikast ja ütlesid: Kui sinna ol-
 led Juda-rahwa kuningas, siis aita issi ennast.
 Sest üks pealekirri olli ka ülle temma pea tem-
 ma surma süüst kirjotud, Kreka-, Laddina- ja
 Ebrae-kele tähtedega: Gesinnane on **Jesus**,
 se Juda-rahwa Kuningas.

Süis podi temmaga üks rõõwolit risti, teine
 parrema ja teine pahhema pole. Süis sai se kirri
 tveks, mis ütleb: Ja temma on üllekohuste
 sekka arwoatud.

Agga **Jesuse** risti jures seisfis temma emma,
 ja temma emma ödde Maria Kleopa naene, ja
 Maria Mahdalena. Kui nüüd **Jesus** omma em-
 ma näggi, ja se jüngri seäl jures seiswad, kedda
 temma armastas, ütleb ta omma emma wasto:

Naene! wata se on sinno poeg.

Pärrast ütleb temma selle jüngri wasto:

Wata se on sinno emma.

Ja sestammast tunnist wottis se jünger tedda
 omma kotta.

Agga need kes möda läksid, teotasid tedda,
 wangutasid ommad Pead ja ütlesid: Woi! sinna
 kes sa Jummalä templi mahhatisud, ja kolmel
 päwal üllesehitad! aita issi ennast; olled sinna
 Jummalä Poeg, süis astu risti peält mahha.
 Agga nendasammoti naersid tedda ka üllemad
 preestrid issikeskes kirjatundjatte ja wannematte-
 ga ja ütlesid: Muid on temma aituud, issiennast
 ei woi temma mitte aidata; kui temma se Kris-
 tus.

tus Israeli Kuningas on, siis astko temma nüüd risti peält mahha, et meie nâme, siis tabhame meie tedda uskuda: Temma on Jummal peäle lootnud, se peäsiko tedda nüüd, kui ta temma mele parrast on; sest temma on ütelnud: Minna ollen Jummal Noeg! Mendasammoti teotasid tedda ka need rõõvlid, kes temmaga ollid risti podud.

Agga üks neist kurjateggiaist, kes ollid ülles podud teotas tedda ja ütles: Kui sa olled Kristus, siis aita ishiennast ja meid. Agga se teine kostis ja sõitles tedda ja ütles: üks sinnagi ei karda Jummalat, sest et sinna sêssammast hukatusses olled: ja meie kül õigusse polest; sest meie same kätte, mis meie tõ wäart on; agga sêsinane ep olle ühtegi pahha teinud. Sa temma ütles JEsusse wasto: JEsand, mõtle minno peäle, kui sa omma kuningriiki tuled. Sa JEsus ütles temmale:

Tõest minna ütlen sulle, tänna pead sa minnoga Paradisis ollema.

Agga liggi kuendamal tunnil siis sai pimmedus leit üle se ma ühheksamast tunnist sadik, ja päike läks pimmedaks; ja ühheksamal tunnil küssendas JEsus sure healega ja ütles:

Eli, Eli, lamma sabahyani? se on ärra selletud:

Minno Jummal! minno Jummal! miks sa mind olled mahhajatnud?

Agga monningad neist, kes seäl jures seisid,

kui nemmad sedda kuulsid, ütlesid: wata temma kutsus Eliast.

Pärast kui Jesus teadis, et jo keli oli lõppetud, et kirvi pidid tõeks sama, ütles temma:

Mul on janno!

Agga seal seisis üks asti täis ädikast: ja wassi jookkis üks nende seast, wõttis kásna, tältis sedda ädikaga, pistis sedda isopi-pilliroo otsa, ja pani ni sedda temma su ette ja jötis tedda ja ütles: Dotke, same nähha, kas Elias tulleb tedda mahhamotma. Ja teised ütlesid: Ota, saad nähha, kas Elias tulleb, airma tedda. Kui nüüd Jesus sedda ädikast sai wotnud, ütles temma.

Se on lõppetud.

Ja se tek teigepühhama paiga ees templis kárrises keskelt lõhki. Agga Jesus küssendas jälle sure healega ja ütles:

Jssa, sinno kátte annan ma omma waimo.

Ja kui ta sedda sai ütelnud, nõrgutas ta pead ja heitis hinge.

VII.

Ja wata, se ettepidud tek, mis templis teigepühhama ees, kárrises lõhki lahheks üllemast otsast allamast sadil: ja ma wárrises, ja kársud lõhksid lõhki; ja hauad láksid lahti, ja tonsid ülles paljo nende pühhade ihhusid, kes olid magganud, ja pärast temma üllestoustmist tulid nemmad haudadest wálja ja láksid pühha liina, ja náitsid ennast mitmele.

Agga

Agga kui se pealik, kes temma kohhal seisis, ja need kes temmaga ollid ja JEsust holdsid, näggid sedda ma-wärrisemist, ja mis sündis, ja et ta nenda küssendades hinge heitis, kartsid nemmad wägga, auustasid Zummalat ja ütlesid: tõest sesinnane innimenne olli õige ja Zummalat Poeg. Ja keik rahwas, mis süna tulli, sedda waatma, kui nemmad näggid mis sündis, löid nemmad omma wasto rindo ja läksid taggasi.

Agga keik temma tutwad seisid kaugelst; agga seal olli ka paljo neid naesi kaugelst waatmas, kes JEsusse järrel ollid käinud Kalilea-maal ja tedda teinud, kelle seas ka olli Maria Mahdalena ja Maria weike Jakobusse ja Josesse emma ja Salome Sebedeusse poegade emma, kes ka ollid temma järrel käinud ja tedda teinud, kui ta Kalilea-maal olli, ja paljo muid naesi, kes temmaga ühtlase ollid ülestainud Jerusalemma.

Agga Juda-rahwas, et need lehhad hingamisse päwal risti peäle ei piddand jama, sest et walmistamisse pääw olli, (sest se hingamisse-pääw olli suur) pallusid nemmad Pilatust, et nende säre-luud piddid murtama ja neid mahhawoetama. Siis tullid need sõamehhed ja murdsid selle essimesse säre-luud ja selle teise, kes temmaga olli risti podud. Agga kui nemmad JEsusse jure tullid, ja näggid tedda jo surnud ollewad, ei murdnud nemmad temma säre-luud mitte; waid üks neist sõamehhist pistis oddaga temma külge, ja eddamaid tulli werri ja wessi wälja. Ja kes sedda on näinud, se on sedda tunnistanud, ja

temma tunnistus on tõssine, ja se teab, et ta rägib, mis tõssi on, et teie peate uskma. Sest se on sundinud, et kirri pididi tõeks sama. Temmale ei pea luudki karki murtama; ja ta ütleb teine kirri: Nemmad peawad näggema, kelle sisse nemmad on pistnud.

Evangelium surel Redel.

Ja wata pärrast sedda kui jo õhto kätte tulnud, (et se walmistamisse pääw olli, se on pühade laupäw) siis tulli üks rikkas mees Arimatiast, Juda rahwa linnast, Josep nimmi, kes aus rae isand olli, üks hea ja dige mees, (se ei olnud mitte nendega ühhes nous, egga kiitnud nende tõdd) kes tõssige Jummalal riki ka otis ja JEsusse jünger ka olli, agga sallasa karnusse pärrast Juda rahwa eest, se julges ja läks Pilatusse jure ja pallus ennesele JEsusse ihho. et ta sedda pididi sama mahhawotta. Agga Pilatus panni immeks, et ta jo olli ärrasurnud, ja kutsus se pealikko ennese jure ja küsis temmalt, kas ta jo olli ärrasurnud. Ja kui temma sedda pealikult teada sai, siis andis temma Josepile se ihho, ja kaskis sedda temmale anda. Siis tulli temma ja ostis kallist linnast riet ja wottis JEsusse ihho mahha.

Siis tulli ka Nikodemus (kes enne õsel JEsusse jure olli tulnud) ja tõi seggatud mirri ja aloellegi sadda naela. Siis wottis nemmad JEsusse ihho ja mahksid sedda puhta kalli linnaste riette kasse kalliste rohtudega, nenda kui Juda rahwal se wiis on mahhamatta. Agga seal pailas, kus ta olli ristil lödud olli üks aed, ja aedas üks uus haud,

haud, ja Josep panni tedda sennasamma enuese ude hauda, mis ta olli lastnud raiuda kaljo sisse, kuhho ep olnud üksti ial pandud. Siina panniid nemmad siis Jesust Juda-rahwa walmistamisse päwa pärrast, sest et haud liggi olli. Ja temma, Josep, weretas ühhe jure kiwwi haua ukse ette ja läks ärra. Ja se olli walmistamisse päaw, ja se hingamisse päaw tulli peäle.

Agga need naesed, kes temmaga ollid Kalileamaalt tulnud, käisid ta järrel. Agga seal ollid Maria Mahdalena ja se teine Maria Josefse emma istumas haua kohhal, ja waatsid sedda hauda, ja kuhho ja kuida temma ihho siina pandi. Agga nemmad läksid taggasi, ja walmistasid kallid rohhud ja saltwi, ja sel hingamisse-päawal seisid nemmad rahhul kasso järrel.

Agga teisel päwal mis tulleb walmistamisse päwa järrele, tullid üllemad preestrid ja Warise rid kokko Pilatusse jure ja ütlesid: Issand, meie mele on tulnud, et temma, se pettis, ütles, kui ta alles ellus olli: minna tousel kolme päwa pärrast ülles. Sepärrast kassi sedda hauda hästi hoida kolmandama päwani, et temma iungrid õsel ei tulle, ja tedda ärra ei warrasta ja ei ütles rahwa wasto: temma on surrust üllestounud. Siis on wiimne pettus pahhem kui esimenne. Agga Pilatus ütles nende wasto: hoidjad on teil, minge ja hoidke hästi, nenda kui teie tunnete. Ja nemmad läksid ärra, ja hoidsid hästi sedda hauda hoidjattega, ja panniid se kiwwi pitseriga kinni.

Meie JEsanda JEsusse Kristusse
 Üllestousminne,
 Meia Ewangelisti Kamatus
 Kõtkopandud.

Ja kui se hingamisse-pääw sai möda Idinud, Jostis Maria Mahdalena ja Maria Jakobusse emma ja Salome kallid rohhud, et nemmad piddid tullemä ja tedda woidma. Ja essi messel näddala päwal wägga warra, kui alles pimme oli ja walge hakkas sama, läksid nemmad sedda hauda waatma, ja tullid puhte päwä toustes hana jure, ja wisid ueed kallid rohhud, mis nemmad ollid walmistanud, ja monningad ollid nendega.

Ja wata, suur ma-wärriseminne sündis, sest JEsanda ingel tuli taewast mahha, läks senna jure ja weretas se kirwi ukse eest ärra, ja istus senna peäle. Ja temma näggo olli otsego walt, ja temma rided walged kui lummi. Agga hiemo pärrast temma eest wärrisesid need hoidjad ja said otsego furnuks.

Agga need naesed senna minnes ütlesid isfikes: Kes weretab meile se kirwi hana ukse peält ärra? Ja kui nemmad senna waatsid, näggid nemmad, et se kirwi olli ärraweretud, sest temma olli wägga suur.

Agga Maria Mahdalena, kui ta näab, et se
 kirwi

Kirwi hana eest olli ärrawoetud; siis jookseb temma ja tulleb Simona Peetrusse ja se teise jüngri jure, kedda JEsus armastas, ja ütleb neile; nemmad on JEsandat hana seest ärrawotnud, ja meie ei tea, kuhho nemmad tedda on winud.

Need teised naesed leidsid Kirwi hana peält ärraweretud ollemast, ja kui nemmad sisse läksid, ei leidnud nemmad JEsanda JEsusse ihho mitte. Ja se sündis, kui monningad neist naesist wäljas hana jures sepärrast kahhe wähhel ollid, wata, siis seisid kaks meest nende kõrwas hiilgawa riettega. Agga kui nemmad wägga kartsid ja ommad silmad mahha löid, siis ütlesid nemmad nende wasto: mis teie sedda ellawat surnude jures otsite? ei ta polle siin, waid ta on üllestousnud: tulle tage mele, kuida temma teile on rääkinud, kui ta alles Kalilea maal olli, üteldes: sedda innimesse poega peab ärraantama pattuste innimesse te kätte ja risti lödama, ja kolmandamal päwal jälle üllestousma. Ja temma saanud tullid nende mele. Ja nemmad läksid hana jurest taggasi, ja kulutasid sedda keil neile ühheteistkümmenele ja keikile teistele. Agga Maria Mahdalena, (kes jenne hana jurest olli ärrajoosnud) ja Joanna ja Maria Jakobusse emma, ja muud naesed nendega ollid need, kes sedda Apostlilede rääksid, ja nende kõnne olli nende melest otsego tühhi jut, ja nemmad ei usknud neid mitte.

Ja need teised naesed, kes alles hana sisse ollid jätud, näggid ühhe nore mehhe parramal polel istwad, sell olli pitt walge rie selgas, ja nemmad ehk
mata:

matasid wägga. Agga se ingel kostis ja ütles nende naestele: ärge ehmatage ja ärge kartke teie mitte, sest ma tean, et teie otsite Jesust Naatsaretist, kes risti olli lödud; tedda ep olle siin, sest ta on ülestousnud, nenda kui ta on ütelnud: tulge tenna, wadage se asse, kuhho nemmad tedda ollid pannud, ja kus Jesand on magganud. Agga minge ussinaste ärra, ja üttelge temma jüngrittele ja Peetrussele, et temma surrust on ülestousnud, ja wata, temma lähhäb teie eie Kalilea-male, seäl sate teie tedda nähha, nenda kui temma teile on ütelnud; wata minna ollen teile sedda ütelnud. Ja nemmad läksid ruttuste wälja ja jooksid hana jurest ärra Kartusse ja sure römoga, sest nende peäle olli wärristus ja ehmatus tulnud, ja nemmad jooksid, sedda temma jüngrittele ku'utama, agga tee peäl ei ütelnud nemmad ühhelegi ühtegi, sest nemmad kartsid.

Agga Peetrus wöttis Maria Mahdalena ja esimeste naeste jutto peäle kätte ja läks wälja ja se teine jünger Joannes, ja tullid hana jure. Agga need mollemad jooksid ühtlaste, ja se teine jünger jooksis ele ussinaminne kui Peetrus ja tuli enne hana jure. Ja temma nääd kummarkülle need surno-linnad seäl ollewad, agga temma ei läinud mitte sisse. Siis tulleb Simon Peetrus, kes temma järrel läis, ja kui ta kummarkülle sisse watis ja hana sisse läks, nääd ta need surno-linnad üksi maas ollewad, ja et se higgi-rättik, mis temma pea peäl olli, mitte ep olnud surno linnadega maas, waid issepäinis mässitud ühte paika. Siis läks nääd ta se teine jünger sisse, kes enne olli

olli tulnud hana jure, ja näggi ja uskus; sest
 nemmad ei moistitud weel mitte sedda kirja, et
 temma piddi surnuust üllestoussma. Siis läksid
 need jüngrid ärra ommade jure jälle, ja Peetrus
 panni sedda isfienneses immeks, mis olli sündinud.

Agga JEsus, kui temma warra olli üllestouss-
 nud esimesesl nädäda päwal, näiris ta ennast
 esite Maria Mahdalenale, kellest temma seitse
 kirja waimo olli wäljaaianud. Sest Maria,
 kes teistkorda hana jure olli wäljalainud, seisis
 hana jures wäljas ja nuttis; kui ta niüüd nuttis,
 watis temma kummarkulle hana sisse, ja näab
 kaks inglit walge riettega istwad, teist pea ja teist
 jalge otsas, kus JEsusse ihho olli magganud; ja
 nemmad ütlewad temmale: Naene, mis sa nuttad?
 temma ütleb neile: nemmad on minno JEsan-
 dat ärrawinud, ja minna ei tea, kuhho nemmad
 tedda on pannud. Ja kui ta sedda sai ütelnud
 põris temma ennast ümber ja näab JEsus seis-
 wad, ja ei teädnud, et se JEsus ohi. JEsus ütleb
 temmale: naene, mis sa nuttad? kedda sa otsid?
 Temma mõt'es, et se piddi kärner ollema, ja üt-
 les temmale: JEsand, kui sinna tedda olled ärra-
 rakannud, siis ütle mulle, kuhho sa tedda olled
 pannud, ja ma tahhan tedda ärrawõtta. JEsus
 ütles temmole: Maria! Temma põris ennast
 ümber ja ütleb temmale: Kabbuni, se on Sp-
 petaja! JEsus ütles temmale: ärra putu min-
 nusse, sest ma polle weel ülleslainud omma Jssa
 jure; agga minne mo wendade jure ja ütle neile:
 minna lähhan ülles omma Jssa ja teie Jssa ju-
 re, ja omma Jummalala ja teie Jummalala jure.

Agga kui need teised naesed, kes esimest korda
 haua juures tullemas olid, ärralaksid temma jüngr
 rittele sedda mis ingel neile olli ütelnud, kuluta
 ma, wata, siis tuli JEsus nende wasto ja ütles:
 terre! agga nemmad rullid temma jure ja hakkas
 sid temma jalge ümber, ja kummardasid tedda.
 Siis ütles JEsus neile: Ärge kartke mitte, minge,
 kulutage minno wendadele, et nemmad Kalilea
 male lähkawat, ja seal sawad nemmad mind
 nähha. Agga kui nemmad ärralaksid, wata, siis
 tullid monned sest wahhiht liina ja kulutasid ülle
 ma preestridele leik, mis olli sündinud. Ja nem
 mad tullid wannemattega kokko, ja piddasid isse
 keskes nou, ja andsid neile s'dameestele rahha kül
 ja ütlesid: Üttelge, et temma jüngrid õse tulnud
 ja tedda ärrawarrastanud, kui meie maggamine.
 Ja kui Ma wallitseja sedda saab kuulda, tahhame
 meie tedda melitada ja sata, et teie peate ilma
 murreta ollema. Agga nemmad wotsid sedda
 rahha ja teggid nenda, kui neid õppet; ja se kõnne
 sai kuulsaks Juida rahwa juures tänapärawani.

Se peäle tulleb Maria Mahdalena ja kulutab
 jüngrittele, kes temmaga olid olnud, kes leinasid
 ja nutsid, et ta olli JEsandat näinud, ja et ta
 temmale sedda olli ütelnud. Ja need, kui nem
 mad kuulsid, et ta ellas, ja temmast olli nähtud,
 ei usknud nemmad mitte.

Agga pärast kui kaks neist kõndisid, näitis
 JEsus ennast teisel näul, kui nemmad (ennego
 Maria Mahdalena sai taggasi tulnud) male laksid.
 Sest wata, kaks nende seast olid minnemas sel
 sammal

sammal päral ühte allerwisfe, mis Jerusalemmas
 liggi kuuskümmend wagger maad ollt, selli nimmi
 olli Emmaus, ja nemmad rääkisid isfikeskes tei
 list neist asjust, mis ollid sündinud. Ja se sündis,
 kui nemmad teine teisega jutto aiasid ja teine tei
 selt küsisid, siis tuli ka JEsus isfi nende jure ja
 täis nendega. Agga nende filmad peti, et nem
 mad tedda mitte ei tunnud. Ja temma ütles
 nende wasto: mis kõnned need on, mis teie isfi
 keskes kõnnelete täies, ja ollete kurwanäolissed?
 Agga ütš, Kleopas nimmi, wastas ja ütles
 temmale: sinnaks ütši kui wõdras ellad Jeru
 salemmas, ja ei olle teada sanud, mis neil päiwil
 seälsammas on sündinud? Ja temma ütles nei
 le: mis siis? Agga nemmad ütlesid temmale:
 Sedda JEsusfest Naatsaretist, kes olli prohwet,
 wägger teggudest ja sannast, Jumamala ja keige
 rahwa ees, kuida meie üllemad preestrid ja wan
 nemad tedda on surma kohto alla ärraannud, ja
 tedda risti lõnud. Agga meie lootšime, et ta
 pididi sesamma ollema, kes Israeli rahwast pididi
 ärralunnastama, ja peäle se keik on tänna kol
 mas pääw, kui se on sündinud. Agga ka mon
 ningad naesed meie seast on meid ärraehmatanud,
 kes warra hommiko hawa jure ollid tulnud, ja kui
 nemmad temma ihho ei leidnud tullid nemmad
 ja ütlesid, ennast ka inglise näo näinud, kes üt
 lewad, tedda ellawad; ja moningad meie seast
 läksid hawa jure ja leidsid nenda, kui need naesed
 ka ütelnud, agga tedda eunast ei näinud nem
 ma mitte. Ja temma ütles nende wasto: Oh
 teie rummalad ja süddamest pitkaldased sedda keik
 uskuda, mis prohwetid on rääkinud! Ets Kristus
 sedda

sedda piddand kannatama, ja omma au sisse minnema? Ja temma hakkas Mosesest ja keikist prohvetidest, ja selletas neile ärra keige kirjade sees sedda, mis temmast oli kirjotud. Ja nemmad said se allewi liggi, kuhho nemmad läksid, ja temma teggi ennast emale minnema. Ja nemmad pallusid tedda wäggise ja ütlesid: ja meie jure, sest õhto jouab ja pääw werib; ja temma läks sisse nende jure jäma. Ja se sündis, kui ta nendega laudas istus, wottis temma leiba, õnnustas ja murdis ja andis neile. Siis peäsid nende silmad lahti ja nemmad tundsid tedda, ja temma kaddus nende eest ärra.

Ja nemmad ütlesid teine teise wasto: Eks meie südda meie sees ei põllend, kui ta meiega räkis tee peäl, ja kui ta meile kirjad ärraselletas? Ja nemmad tousid selsammal tunnil ülles, ja läksid tagasi Jerusalemma, ja leidsid neid üksteistkümmeid ja neid, kes nende jures ollid, kous ollemast, kes ütlesid: Jesand on tõeste üllestousnud ja ennast Simonale näitnud. Ja nemmad rääksid sedda ülles, mis tee peäl oli sündinud, ja kuida nemmad tedda leiwa-murdmisest ollid tunnud, Agga ei neidki nemmad usknud.

Agga wimaaks, kui nüüd õhto-aeg olli, selsammal esimesesl nädäla päwal, ja üksed luttus ollid seal, kus jüngrid uhhes kous ollid kartusse pärrast Juda-rahwa eest, ja need üksteistkümmeid laudas istid, ja need kaks jüngrit sedda rääksid, siis tulli JEsus, näitis ennast ja seisis kess nende wahhel, ja ütles neile: Rahho olgo teile!
Agga

Agga nemmad kohlusid ja karisid, ja mõtleid ennast waino näggenad. Ja temma ütles neile: Miks teie ollete ni wägga ärraehmatand? ja miispärrast tousewad uisugused mõtlemised teie südamette seest? Et wadage mo käd ja mo jallad, sest et minna sesamma ollen, katske mind kättega ja wadage, sest waimul ep olle mitte lihha ja luud, nenda kui teie näte mul ollewad. Ja kui ta sedda sai ütelnud, näitis temma neile omma käd ja jallad ja külge; siis said need jüngrid rõõmsaks kui nemmad. Jemandat nägaid. Agga kui nemmad rõõm pärrast weel ei usknud ja immeks pannid, siis ütles ta nende wasto: Kas teil on siin middagi süa? ja nemmad pannid temma ette tükki küpsitud lalla ja kerjemet; ja temma wõttis ja söi nende ees.

Ja ta sõitles nende uskmatte ja kowwa südant, et nemmad neid es olle usknud, kes tedda ollid näinud ülestousnud ollewad.

Agga temma ütles weel nende wasto: Need on need sõnned, mis ma teile rääksin, kui minna alles teie jures ollin: sest keil peab tõeks sama, mis Mosesse ká so-õppetussesse, ja prohwetide ja lau-
loramatusse minnuft on kirjotud. Siis teggi temma nende moistust lahti, et nemmad kirjad moist-
sid. Ja temma ütles neile: Nenda on kirjotud ja nenda piddi Kristus kannatama ja ülestous-
ma surruft kolmandamal päwal, ja temma nim-
mel kulusutama meleparrandamist ja pattude and-
deks andmist keige rahwa seas, ja algama Jeru-
salemast. Agga teie ollete nende asjade tun-
nistajad:

nistajad; ja wata minna lakkitan teie peäle omma Jesa tootust: agga teie jäge Jerusalemma linna senniks, kui teid ehhitakse kõrgest.

Süis ütles Jesus neile jälle: Rahho olgo teile! nenda kui Jesa mind on lakkitanud, nenda lakkitan minna teid ka. Ja kui ta sedda sai ütles nud, puhhus temma nende peäle ja ütles neile: Wortke pühha Waimo: Kellele teie ial pattud andeks annate, neile a need andeks antud: Keilele teie ial pattud kinnitate, neile on need kinnitud. Agga Tomas üks neid kahhestteistkümnest, sedda nimmetakse kaksiküks, s olnud mitte nendega, kui Jesus talnud. Süis ütlesid need teised jüngrid temmale: Meie olleme Jesandat näinud, agga temma ütles neile: Ei ma ussu mitte, kui minna ei nä temma kätte sees naelte asset, ja ei panne omma sõrme naelte asseme sisse, ja ei panne omma kät temma külje sisse. Ja kahheksa päwa pärast ollid need jüngrid jälle seäksammis, ja Tomas nendega; süis tulles Jesus, kui üksed lüks ollid, ja seisis kess nende wahhel ja ütles: Rahho olgo teile! Pärast ütles temma Tomale: Pista omma sõrme seie ja wata minno käd, ja anna omma kät seie ja panne minno külje sisse, ja ärra olle uskumatta, waid usklik. Ja Tomas wastas ja ütles temmale: Minno Josand ja minno Jummal! Jesus ütles temmale: Tomas, sa olled usk nud, sest et sa mind olled näinud: õnsad on need, kes ei nä, ja süiski usk wad. Agga Jesus on kül myid paljo immerähtä teinud omma jüngritte ees, mis ep olle ülleskirjotud sefinnatse ramato sisse; agga needa

needsinuatsed on kirjotud, et teie peate uskma, et JEsus on Kristus Jummalaga Poeg, ja et teie peate uskma ja ello sama temma nimme sees.

Pärrast sedda näitis JEsus ennast jälle jüngeritteie Tiberia merre äres; agga temma näitis ennast nenda: Simon Petrus ja Tomas, kedda hütakse kaksikkuls, ja Natanael, kes olli Kanna-linnast Galilea maalt, ja Sebedeusse poiad, ja weel kaks teist temma jüngerittest ollid seal kous. Siis ütles Simon Petrus neile: Ma lähhan kallo püüdma; nemmad ütlesid temmale: Meie tulleme ka sinnoga. Ja nemmad läksid wälja, ja läksid warri laewa peäle, ja selsammal öjel ei sanud nemmad ühtegi.

Agga kui jo walge sanud, seisid JEsus merre äres, ja jüngrid ei teadnud, et se pididi JEsus olla ma. Siis ütles JEsus neile: Lapsokessed, eks teil polle ühtegi leiwa kōrwast? nemmad kostsid temmale: Polle mitte. Agga temma ütles neile: Heitke nota wälja parrema pole laewa, siis peate teie leidma. Nemmad heitsid siis, ja ei sudand ennast, sedda weddada, kallade hulga pärrast. Siis ütles sesamma jünger, kedda JEsus armastas Petrussele: Se on JEsus; kui nüüd Simon Petrus kulis, kedda JEsus ollewad, siis panni temma särki ennese ümber (sest ta olli allasti) ja heitis ennast merresse: agga need teised jüngrid tullid laewokessega (sest nemmad ei olnud kangel mäelt ärra, waid liggi kaks sadda künart maad) ja weddasid sedda nota kalladega. Kui nemmad nüüd seält ärra tullid mäele, näggid

nemmad sütte-tuld seäl maas, ja kallokest peäle pandud ollewad ja leiba. Jesus ütles neile: Tõge neist kallokesist mis teie praego ollete püüdnud. Simon Peetrus läks ja weddas sedda nota mäcle täis sure kallo sadda ja kolm kuetkümmend, ja se noot ei läinud mitte katki, et neid kül ni paljo olle-

Jesus ütles neile: Tulge, wotke lounat; agga ükski neist jüngritteist ei julgend temmalt küsida: kes sinna olled? sest nemmad teadsid, tedda Jesu sanda ollewad. Siis tulli Jesus ja wottis leiba ja andis neile, ja sedda kallokest seltsammal kombel. Tubba se olli kolmas kord, et Jesus ennast näitis omma jüngrittele, kui temma olli surrust ülestõusnud.

Agga kui nemmad said lounat sõnud, ütles Jesus Simona Peetrusse wasto: Simon Jona poeg! armastad sinna mind ennam kui need sinna natsed? temma ütles temmale: Jah, Jesu sand, sinna tead, et minna sind armastan; temma ütles temmale: Olle mo tallekeste karjane. Temma ütles temmale jälle teistkorda: Simon Jona poeg! armastad sinna mind! temma ütles temmale: Jah, Jesu sand, sinna tead, et minna sind armastan; temma ütles temmale: Hoia mo lambad kui karjane. Kolmatkorda ütles temma temmale: Simon Jona poeg! armastad sinna mind? Peetrus sai kurwaiks, et ta temmale kolmatkorda olli üttelnud: Armastad sinna mind? ja ütles temmale: Jesu sand, sa tead keik, sinna tunned, et ma sind armastan. Jesus ütles temmale: Olle mo lammaste karjane. Tõest, tõest
minna

minna ütlen sulle: Kui sinna noorem ollid, siis pannid sa isse omma wõ wõle, ja kõndisid, kühho sa tahtsid; agga kui sinna saad wannaks saud, siis pead sa ommad käd wälja sirrutama, ja üks teine panneb wõ so ümber, ja wiib sind, kühho sa ei tahha. Agga sedda ütles temma tähhenda-des, mis sagguse surmaga temma pididi juumal-lat auustama. Ja kui ta sedda sai rätinud, üt-leb temma temmale: Kái minno järrel.

Ja

Agga Peetrus põris ennast ümber ja näggi sedda jüngerit, sedda JEsus armastas, järrel kái-wad, (kes ka olli õhto sõmaial ennast JEsusse rinna peäle lassud ja ütelnud: JEsand, kes se on, kes sind ärraannab?) Kui Peetrus tedda näggi, ütles temma JEsusse wasto: JEsand, agga mis sesinnane peab kannaatama? JEsus ütleb temmale: Kui minna tahhan, et ta peab jä-ma, kuu ma tullen, mis sinna sest holid? Kái minno järrel.

Süis toussis kõnne wendade seas, et sesinnane jünger ei piddand surrema. Agga JEsus ei õlnud mitte temmale ütelnud; et ta ei piddand surre-ma, waid, kui minna tahhan, et ta peab jä-ma, kuu ma tullen, mis sinna sest holid? Sesinna-ne on se jünger, kes neistsinnatsist asjust tunnis-tab, ja sedda on ülleskirjotanud, ja meie teame, et temma tunnistus on tõssi.

Agga need üksteistkümmed jüngrid läksid ära Kalliea-male senna mäe peäle, kühho JEsus neid õli kääknud. Ja seal on temma nähtud en-

nam kui wiest sa-ast wennast ühhel hobil; ja kui nemmad tedda näggid, kummardasid nemmad tedda, agga mouningad ollid kahhe wahhel. Ja Jesus tulli nende jure ja rälis neile ja ütles: Minnule on antud feik melewald taewas ja Ma peäl. Sepärrast minge feige ma-ilma ja õppetage feik rahwast, ja kulutage armo-õppetust feige lomale, ja ristige neid Issa, ja Poia, ja pühha Waimo nimmel. Ja õppetage neid pidu dama feik, mis minna teid ollen täsktud. Kes ussub, ja tedda ristitakse, se peab õnsaks sama; agga kes ei ussu, tedda peab hukka mõistetama. Agga neile kes uskwad, peawad nisuggused tähhed jures ollema: Minno nimmel peawad nemmad kurje waimusid wäljaaiama, usi kelesid rälkima, ussa ülleswotma, ja kui nemmad üht surma-jonist peaksid joma, ei pea neile sest ühtegi wigga sama. Haigede peäle peawad nemmad käsji pannema, siis sawad nemmad parremaks. Ja wata minna ollen iggapäwa teie jures ma ilma otsani.

Pärrast on temma nähtud Jakobussest, pärrast feikist Apostlidest. Nenda on ta pärrast omma kannatamist isfiennast ellawalt näitnud mitme tõssise märgiga, ja on nähtud nellikümmend päwa, ja rälis Jummalaga rigi asjad.

Meie Jesanda Jesusse Kristusse

Laewaminne,

Ewangelistidest ülespandud.

Agga Jesus wiis ommad jüngrid wälja Petas
niast sadik, ja kui ta nendega seal kokko sai,
käskis temma neid, et nemmad ei piddand Jeru-
salemast ärraminne, waid Jesa tootust
ooma, mis teie, ütles temma, minnust ollete kuul-
nud. Sest Joannes on kül weega ristitud, agga
teid peab pühha Waimoga ristitama, ei mitte
kaua pärrast neidinnatsid päiwi. Kes nüüd
ohid kokkotulnud, küsüsid temmalt ja ütlesid:
Jesand, kas sinna selsinnatsel aial jälle Israes
lile ülesehitad kuningriiki? Agga temma ütles
neile: Teile ei sunni aego egga tundisid teada, mis
Jesa omma ennese melewalda pannud: waid
teie peate pühha Waimo wägge sama, kui ta teie
peäle saab tulnud, ja peate minno tunnistasjad
ollema ni hästi Jerusalemmas, kui ka keigel Ju-
da- ja Samaria-maal ja maailma otsani.

Ja Jesand, kui ta nendega sai räkinnud, tõs-
tis ommad käed üles ja õnnistas neid. Ja se
sündis, kui ta neid õnnistas, labkus temma neist
ära, ja tedda tõsteti nende nähhes üles, ja
woeti üles taewa, ja pilw wõttis tedda üles
nende silmade eest ärra; ja ta istub Summala
parremal polel.

Ja kui nemmad üksi silmi taewa pole waatid, kui temma ärralaks, wata, siis seisid nende jures laks meesi walgis ridis, kes ka ütlesid: Kalileas ma mehed, mis teie seisate ja watate ülles taewa? Sestnane JEsus, kes teilt on ülleswoetud taewa, se peab tullema selsammal kombel, kui teie tedda olete näinud taewa ärraminnewad. Ja kui nemmad tedda said kumardanud, läksid nemmad taggasi Jerusalemma sure rõmoga seält mäelt, mis õlli-mäeks hütakse, mis Jerusalemma liggi ühhe hingamisse-päwa teekond olli.

Ja kui nemmad sisse tullid, siis läksid nemmad ülles üllema tuppa, kus asset ollid Peetrus ja Jakobus, ja Joannes ja Andreas, Wilippus ja Tomas, Partolomeus ja Matteus, Jakobus Allweusse poeg, ja Simon Selotes, ja Judas Jakobusse wend. Need keik ollid ühhel mehel alati ühhes kous palwes ja pallumisses naestega, ja Maria JEsuse emmaga ja temma wendadega. Ja nemmad ollid allati pühhas loias, kiitsid ja tännasid Jummalat.

Ugga nemmad läksid wälja ja ütlesid juttust keikis paikus, ja JEsand aitas neid ja kinnitas se sanna nende immetähtede läbbi, mis seäl jures sündsid.

Ugga weel paljo muud asjo on, mis JEsus on teinud; kui need keik isfiärranis saaksid ülles kirjutud, siis arwan minna Joannes et ka ma-ilm isse ei jouaks need kirjutud ramatud kätte sada.

Jerusalemma Linn

hirmsast

Arriarimissest,

Mis nellikimmend aastat

pärast

Kristusse Täwaminne

on sündinud.

Süü aeg hakkas kätte joudma, et Jummal Jerusalemma linna ja Juda rahwa peäle omma wimist wihha tahtis lasta tulla, nenda kui Prohwetid ja Issand Kristus isse neile ähwardades ollid enne ütelnud, siis on nisuggused tähhed enne nähtud: üks sarwaga täht otsego moõl on taewas nähtud, sesamma on terve aasta linna kohhal seisnud, nenda et iggaüks sedda näinud. Mahla ku kahheksamal päwal, õse kello ühheksa, otse hapnematta leiwade päiwil, wa Jummal koias altari jures nisuggune walge paistminne paistnud, et iggamees mõttelnud päwa ollewad. Suur wass kange warraw Jummal koia seespiddisel polel, mis kahheksanne mehhele sai tõsta, kui sedda lahri pididi tehtama, ja keiripiddi raudluffo jo rõngastega olli kinnis pandud,

pandud, se on ennak õse kuendamal tunnil isse lahti aianud. Jani - ku esimesesl päwal kolm kymmend on mitmes paikas, taewas ja pilwedes wantrid nähtud, ja otsego suur hull hooste ja jallawägge kofkominnewad, ja õse taplewad sure karrinaga. Nellipühhi laupäwal, kui Preestrid Jummalala koias tahtsid walmistada, mis pühhade aegus tarwis olli siis on nemmad suurt mürrinat ja karrinat kuulnud, pärrast on üks heäl kuulnud, se on küssendamud: Läkki siit ärra! Ehk kül monningad ütlewad, et se siis on sindinud, kui se ette podud tek keigepühhama paiga ees Jummalala koias Kristusse kannatamisse aial on katkenud. Üks innimenne on seal olnud, kelle nimmi olli JEsus Anani, ühhe alwa ja waese mehhe poez, kui sesamma olli Nellipühhiks Jerusalemma tulnud, siis on temma sure healega hüüdnud: oh! üks küssendamine kulufse hommiko, üks küssendamine õhro poolt, küssendamine nelja tule poolt, oh! üks küssendamine ülle keige Jerusalemma ja Jummalala koia; häddalinne kaebamine tulleb prudi ja peigmehhe peäle, küssendamine keige rahwa peäle. Mi halledaste küssendamanna õdd ja päwad järrestikko, ja jooksis hullo kumbel möda linna. Ja ehk monningad tedda kül witsa ja piitsadega pekfid, kes sedda karjumist kui kurja tähhendamist linna peäle heäl mel ei tahtnud kuulda, süski ei jätnud temma mahha nenda küssendamast. Ja kui se innimenne Roma - rahwa ma - wallitseja ette widi, kes tedda piitsadega nenda laskis peksta, et ta um-

bes werrine olli; ep olle temma ommeti ühhegi sannaga armo pallunud, egga ühhegi weepiiska temma silmast wäljatunud, waid temma on alati sure heälega küssendanud: hädda, hädda, hädda tulleb sinno peäle, sinna waene Jerusalem! Kohto-issand Albinus on tedda, kui üht jöüledat inimest naeruks pannud. Seitse aastat järrestikko ei olle sesamma innimenne mu rahwa seltsis paljo olnud, waid on ikka issepäinis käinud, nenda kui innimenne, kes ommas meles ühhe asja peäle jääb mõtlema ehk sedda püab ärramöttelda. Ja on ikka nenda küssendanud: hädda, hädda tulleb sinno peäle, sinna waene Jerusalem! ei olle ka mitte ärra wässinud nenda küssendamast. Ugga kui Roma rahwas liina al'ollid, siis on ta walli-müri peäl ümberkaudo käinud, ja on ikka küssendanud: hädda Jummalala koia peäle, hädda keigte se rahwa peäle! Wimaiks on temma ka neid sanno, mis enne ep olle temmalt kuulnud, senna kõrwa ütelnud: hädda ka mo ennese peäle! Ja otsego se sanna temma suus weel olli, siis on ta koggematta waenlastest mahhalastud ja nenda ärrasurnud. Neid ja muud immetähtesid on enne nähtud, ennego Jerusalem on ärrarikkutud. Nüüd tulleb sest ärrarikkisest räkida.

II.

Kui Juda-rahwas (nenda kui pühha Tshwanus ütleb Apostlide Teggude ramatus VII. peä-

tükkis 52 salm.) kui tapjad ja ärra-andjad sedda õiget ja wägga Kristust said ärratapnud, siis on keige se Juda-rahwa rigi luggu keikipiddi ikka kurjemaks lainud. Üllemad-Preestrid hakkasid wäelaupa ja üllekohhut teiste Preestridele teggema, teiste üllematte wahhel olli selge wihtlamist ja kaddedust, ja keik wallitsejad hakkasid kahtlased nouud piddama, nenda et nähha olli, et se wallitusse järg peagi piddi teisiti tulles. Niisugguse üllematte rio ja wihtlamisse pärrast, mis neil issekeskis olli, hakkas monni hull ueist ärrataganema, ja isse-seltsi kokkoldma; se läbbi tehti monnisuggust kurja, nenda et rahwast risuti ja tappeti, nisammoti liina sees Jerusalemmas kui wäljas, ja keikist asjust olli nähha, et kiriko- ja koto-asjad piddid murja ja hukka minnema. Sepärrast läkkitas ta Keiser Nero Sestust korust Juda male Juda-rahwa wallitsejaks, ja kui temma wägga walli olli mitmes asjas Juda-rahwa wasto, ja omma ahnust, kõrkust ja wallatust takka aias, siis aiasid Juda-rahwas tedda ärra. Kui temma pärrast nendega sai söddinud, siis lödi temma wäest wiis tuhhat meest mahha, Nenda mässasid Juda-rahwas Jummala salimisse läbbi, et nemmad ta Roma-rahwa wastowotsid panna, ja taggenesid ueist ärra. Agga kui Keiser Nero sedda sai teada, siis läkkitas ta Lamius Westasianust omma poja Titusfega Siria-male. Selsammal aial on keige se hommiko-maal sesuggused lõnned ja saannud lainud, et otse sel aial monningad

Juda-

Juda=maast piddid tulles, kes piddid keige ma=ilma sees sureks ja wägga wäggetaks sama. Ehk se kül Kristusse waimolik?o rigi polest tõeks sai, kui Kristusse nimmi (kes Juda=rahwa soust on sündinud) Ewangeli=ummi kütutamisse läbbi keik ülle ilma=ma sureks läks, siiski on mouningad sedda nende kahhe Wespasianusse peäle arwanud. Ugga Juda=rahwas selletasid sedda ennekütumist ennese kassuks. Ja kui neile kolm lahbingi nende waenlaste wasto kordasid, siis läksid nemmad surelisseks, tõssid kolm meest omma sõa=pealikkuks, ja piüdisid Askaloni linna wäggise ärrawotta. Siis lödi neid kahhe pühhoga mahha, ja nemmad kautasid (peäle se weel, et need sõa=pealikkud hukka said) liggi kaksümme tühat meest ärra. Siis läks Wespasianus Keisri sanna peäle Kalilea=ma sisse, mis wäggew ja rikkas olli ma=rahwa polest, risus, rikkus, ja põlletas keik ärra, nenda et tapmisesel, risumisesel, ja põlletamisesel ei otsa egga mära ei olnud. Siis said mitu tühat Juda=rahwasst hukka, ja tappeti ühhe hobil liggi wiiskümme tühat meest, mis ollesid kolbanud sõtta minna, ilma naesed ja lapsed mis alw ja tallo=rahwas oli. Sõdda=wäggi ei annud seäl armo ei wannale egga norele egga lastele, kes kättis magasid. Kuus tühat noort meest läkkitas Wespasianus ühhel harwal pärris=orjaks Akajamaale sedda kitsast maad kahhe merre wahhel läbbikaewama. Kolmsümme tühat Juda=rahwa sõa=meest müdi sel aial ühhel hobil ärra pärris=

pärvis = orjaks. Wiis tuhhat on sure hirmo läbbi ennast kõrge kiwri mäelt isse mahha kukkutanud, ja isse ennesele otsa peäle teinud. Sel aial olli üks tark ja moistlik mees Juda = rahwa seas, Josef nimmi, se olli neile Preestriks ja sõa = pealikuks, sesamma pöggeneš esimeses hirmus nattuksesse rahwaga ühhe augo sisse liggi Jotaba Kalilea = ma linn, seält sadi tedda kätte ja widi Wespasianusse jure. Kui temma Wespasianussele kulutas, et ta piddi Keisriks sama, siis heitis ta temma peäle armo. Ja sesamma Josef on sedda kirjotanud, mis meie sest asjast teame. Kui se Kalilea = maal sündis, siis koggus üks suur hulk rahwast, mis liigiulged ja mõrtsukad olli, Jerusalemma linn; neid olli üks neist surerimist isandist kokkosaatnud, et temma se läbbi keik wallitsust ennese kätte piddi sama, siis on taas paljo sallaja tapmist, rõõwlimist ja risumist Jerusalemmas olnud, ja näitis keikpiddi, et weel surem kahjo piddi tulles, nenda et se wae ne lin keikpiddi on waewatud. Sel aial on monningad üllemad = Preestrid ärratappetud, ja saggedaste on werd ärra allatud Jummalas koiaste. Josef kirjotab, et kakssteiskümmeend tuhhat parrajat ja üllemat Juda = rahwast ses sennas ses mässamisses on ärratappetud, ja nende warra ja koiad antud alwa rahwale ja sõa meestele risuda. Monningad mõtlewad, et Roma = rahwas karmwala nouga sedda teinud. Nenda wae wati jo Jerusalemma, ennego dige libbe asfi weel temma peäle tulli, kolmesugguse häddaga, (1) Roma = rahwa sõast, (2) keigesuggu est riust ja tullist

tullist liinna sees, sest et neil kahtlased nouud olid, ja (3) tiggeda ülleannetumattest isfandist, kes pettisel kombel mitto hulka enneste seltsi said, ennast isfandaks tõsisid, ja paljo werd ärrawal lasid, et nemmad melewalda ja wallitsust pidid ennesele sama. Kui sel aial Kadara=rahwas Roma=rahwa wasto hakkas pannema, siis pididi Titus ruttama talro=forterist wälja tulles ma, ja wottis Kadara=liinna ärra, ja temma pealik Laatsidius aias kolmkümmend tuhhat kodu danikke pöggenema; laks tuhhat wottis ta wangi, mu rahwokenne ja pöggenewa hulk upputas ennast ärra Jordani jõkke; ja need surnud keh had läksid jõega alla Aswaltiti järwe sisse, mis hütakse suno=järweks. Siis läksid Roma=rahwas senna pole Jordani Makaronist saidid keikis paikus Juda=rahwa peale, ja Juda rahwas said sure hirmo alla. Kui talwe sai ärralainud ja kewwade aeg kätte tuli, siis todi Wespasianussele sannumid Cesaria liinna, et Keiser Nero olli ärrasurnud, siis walmistas ta ennast ussinaste, ja laks ärra Cesaria liinast, ja kui temma keik Juda=ja Idumea=rahwa=liinad sai ärrawotnud (agga monnin gad pissikesed liinad jäid weel wõdra sõameeste kätte) siis panni ta Roma=rahwa sõawägge keige liinade sisse, et ta sedda ussinamine Jerusalemma liinna peale, mis üksi agga weel ärrawotmatta olli, pididi sama tormi jõosta ja sedda ärrawotta. Sel aial tõstis Wespasianusse sõddawäggi tedda Keisriks. Pärast laks Wespasianus ärra Egiptusse male, ja seält

tabtis

tahtis temma Italia male minna. Agga se södda, mis temmal Juda-rahwaga olli, jättis ta omma poia Titusse hõleks.

III.

Agga Titus läks Jerusalemma linn alla, ja kui ta ühhe puhho ratsa wägga liggi linn aias watama, siis olleks temma pea Juda-rahwa kätte sanud, ja peasis waewalt ärra. Pärast teggi ta omma leri Kopusse jures, senna sai wirk maad linnast, ja jaggas ärra omma söa-wägge, et ta sedda linn ennain kui ühhelt kohhalt pididi linnipannema. Se wahhel olli ilma oisata paljo rahwast keigelt poolt keikist linnadest Jerusalemma Pasa-pühiks kokkotulnud Jummalatenistust piddama. Peäle se olli jo enne paljo kehwa ja ülleanto liigijuged rahwast ennast Jerusalemma linn kokkõggunud, mis Kalileamaalt olli wälja-aetud, ja nenda olli kolm hulka rahwast linnas, kes ühtemelelist wallitsust ennain ja ennain (nenda kui siis ilka sunnib) ärrarikkusid. Ühhe hulga kae olli Jummalatõdda, nende pealik olli Eleasar Simona poeg, temma pole hoidsid need Selotid, se olli üks tige ja karwal rahwas, ja wihlas wägga koddanikkud. Linn alluminne ossa olli Joannesse kã, kellest keik willetsus tuli. Peälminne linn ossa olli Simona kã, kel kaks kümmeid tubhat Zdumea-ma rahwast abbiks olli, kes senna ollid kutsunud Selotide wallatusse ja wõe wasto sedda linn laitsma. Neist wõdraist olleks rahwas heal

keal meel jälle tahtnud lahti sada, agga nemmad ei woinud mitte.

Kui Titus moistis, et sedda rahwast Jerusalemma liinas wägga paljo ja liaks olli, siis ruttustas temma ja walmistas ennast ussinaste liina ümberpiirma ja walli temma ümber teggema, nenda kui Kristus neile olli ütelnud, senni kui se rahwas weel keik ühheskous olli, et nalg neid sedda kangelinne pididi waetama.

Kui Juda rahwas sedda näggid, siis püüdsid nemmad keigest süddamest, ni paljo kui nemmad suutsid ja ärraandasid, sedda keelda, et se ei piddand Titussele korda minnema, agga nemmad ei woinud mitte, neil ei olnud ühtegi õnne, Jummal isse tahtis otsa nende peäle tehha, sepärrast ei läinud neile ühtegi noukorda. Ja otse sel hawal toutsis suur mässamine liinas, et paljo rahwast Jummalala koia jures tappeti. Jerusalemma lin olli wägga kowwa ja kindel, ja temmal olli kolm mürist walli sel polel, kust liina pididi mindama. Sepärrast kiusasid Roma rahwas sure wäega müri peäle sada, ja tormiga liina ärrawotta. Wiimaks said nemmad õmmeti sure waewa ja tõga se kahhekordse müri ärra. Selsammal aial surri ilma arwamatta rahwas nalga, nenda kui Josef kirjotab. Ühhe leiva pallokesse pärrast on keige suremad sõbrad teine teist raiunud ja pistnud. Lapsed on õmma wannematte

D

issa

issa ja emma su eest ja suust roga ärrakistnud, ei olle siis wend egga õdde teine teise peale armo heitnud. Üks waß wilja on palju rahha maksnud. Monningad on weikse sita sure nälja pärrast sönud. Monningad on saddu la rihmo, ja kilpide peält nahka ärranärinud ja ärrasönud. Monni on surnud leitud, heinad sinis. Mitto on peldikud läbbi otsinud, ja roja ja sittaga püüdnud nälja ärraaiada. Siis on wägga palju rahwast nälga surnud, et Ananias Eleasari poeg, kes sel waeno aal Titusse jure olli pöggenenud, ütleb, et sadda peäle wiisteistkümmend tuhhat surno kehha linnast on leitud ja mahhamaetud. Egesippus kirjotab, et ühhest ainust wärrawast mitto tuhhat surnud on wäljakantud, et ni kaua kui Titus linna al olli, kuus sadda tuhhat innimest on ärrasurnud.

Juda rahwa ká olli weel Antonia lin, mis kindel ja tuggew lin olli, ja Zummala kooda olli ka weel nende káes, seält láks üks sild linna sisse. Sedda linna kinniwottes náhti palju ennam waewa, kui keif mu linnade kallal. Ehf Titus kál teadis, et nálg neid Juda rahwast pididi kantama ja löppetama, siiski láks temmal aeg iggawaks, sepárrast mainites ja aias ta sõarwägge wággise jatorniga linna peale haakama. Et se jures kál hádda ja kartus olli, siiski láks Roma rahwale keif assi korda, ja Juda rahwal ei olnud moimust egga õnne. Kui nüüd se lin jo Roma rahwa káes olli, siis an-
dis

Dis passuna puhhuja passunaga tähhe, siis tappeti feik Juda-rahwast ärra, kes se linna peäl ollid, monningad heideti walli müri peält mahha: monningad langsid isse surmiks, monningad peäsesid õse linna põggenema. Pärast sedda läks sõddawäggi kowwaste nende peäle, kenne kã weel Zummala koddada olli. Kül õõldasse, et Titus Zummala koddada Zummala tennisusse pärast ei olle tahtnud ärrahãrwitada, agga ots olli kã. Zummal sunnitas sedda asja nenda, et ükski ei piddand Juda-rahwa peäle armo heitma. Gest kui jo kãwa olli tappeldud ja waewa nähtud, ja Juda-rahwas süski ei ähwardamisse egga mainitsemissegã ei tahtnud neid kindaid paiko Roma-rahwa kätte anda, siis moistis sõdda-wäggi, et nemmad ei woinud mu wiisil kui nõljaga (agga se wotab paljo aega) ehk tullega se paiga peäle woi must sada. Sepärast wotsid monningad sõameshed tuld Zummala kotta heita, se hakkas warsti põllema. Ja nenda põlles se illus ja kallis hone ärra, mis suur ja kulus olli, ja tehti tuhhas. Need Juda-rahwas, kenne kã peälminne linna ossa olli, on muist linna põggenenud, agga surem hull neist sai tulle ja modga läbbi hukka. Preestrid on wägga halledaste pallunud, et nemmad, pippid ellusse jãma; agga seãl ei olnud armo ei Zummala egga innimeste jures. Titus on kostnud: Kui nende Zummala koddada ja tenistus on ärrahãrwitud, ei olle kã Preestrid tarwis. Zummala koddada on otse kinnemal rukkis leikusse kupa

pärwal ärrapõlletud, selsammal pärwal, kui Pa-
 biloni kuningas ennemuiste esimesest Jummas-
 la kodda on ärrapõlletanud. Ja se päärw on
 sel Jummalala koial üks õnneto päärw olnud.
 Sedda aega esimesest Jummalala koiašt ja
 temma ülesehitamissest, mis Salomon olli
 teinud, Keisri Wespasianusse teise wallitsusse
 aastast sadik, kui se Jummalala kodda futumaks
 on ärrahärowitud, on üksteistkümmend sadda
 aastad ja üks. Agga sesti aiast, kui se teine
 Jummalala kodda jälle haklatti üles ehitadama
 kunninga Cirusse teisel wallitsusse aastal, on
 wiis sadda ja ühheksa aastat seitsmekümmend.
 Kui Juda-rahwast nenda waewati, et käl
 ükski ärrapeäsemisse peäle ei woinud lota, ja
 mitto tubhat nalga surrid, jäid õmmeti need
 teised omma mõtte peäle. Neil päiwil, kui
 Jummalala kodda nenda ärrapõlletati ja ärra-
 härowitati, on üks hirmus ja halle assi Jeru-
 rusalemmas sündinud, mis tullessa põlwe rah-
 was ei naljaltki ussu. Üks aus ja rikkas suurt
 suggu emmand teiselt poolt Jordani olli hirmo
 pärrast mu rahwaga Jerusalemma põggenenud;
 kui lüünas ni suur ja raske nalja hädda olli, on
 ta omma nore weilise lapsokesse kätkest wotnud,
 (käl iggamees woib moista, mis sugguse südda-
 me walloga temma sedda teinud) ja sedda tap-
 nud, teise pole on ta kupsnud ja ärrasõnud,
 teise pole on temma pannud sõa-meeste ette, kui
 need ümberkaudo jooksid ja sõmist otsisid. Ag-
 ga sõa-meestele on hirm peäle tulnud; kui nemi-
 mad sedda näinud, on nemmad se waese naese
 peäle

peäle hallastanud, ja sedda asja Zerusalemma
 linna ülemille issandile kulutanud. Gesinnatse
 hirmsa asja läbbi sundis, et nemmad sest pä-
 wast sedda nou wotsid ennast Titusse alla anda,
 ja on tulnud Titussega kõnnelema ja leppima.
 Agga sepärrast, et nemmad rahhoteggemisega
 wägga kauaks ollid wibinud, ja siis weel rah-
 ho ja wabbadust pallusid, kui nemmad jo näha
 ja mu kombega wägga okid ärrawoawatud, ei
 sanud nemmad ühtegi. Ja lin on weel pis-
 sut päiwi waewalt üllespetud, se wabhel on
 ma ilmama paljo rahwast sure näha hädä ja
 waewa läbbi linnast wälja waenlaste leri põg-
 genenud. Siis on neid wägga alwa hinnaga
 ärramädud. Sel puhul on sõa-mehhed kog-
 gematta juhtunud näggema üht Juda-meest en-
 nese ommast rojast kuldpenningid noppinud, mis
 ta ennese sisse olli neelnud. Siis on sedda-
 maid üks kõnne sõa-meeste seas tousnud keige
 leri läbbi, et Juda-rahwas, kes leri ollid
 põggenud, ollid kulda ennese sisse neelnud.
 (Sest monningad ollid, kes muud middagi ei
 woinud hoida ja ärrawia kui kulda, sest et need
 sõa-mehhed keit läbbi otsisid.) Gesinnatse
 kõnne pärrast leikafid sõa-mehhed ühhel ösel en-
 nam kui kahhetuhhande Juda-rahwa kõhhud
 lõhki, et nemmad mõtlesid, keige Juda-rah-
 wa kõhtus kuldpenningid ollewad. Ja neid
 olleks weel enam lõhki leikatud, kui Titus ei
 olleks lastnud teelda, et wangi ei piddand tap-
 petama. Wimaks siis woeti Zerusalemma lin
 ärra, ja siis ei antud ei norele egga wannale

armo, siiski on arwolikult kulutatud, et ram-
motninala ja kehwa rahwale, kes ei suutnud
sõariisto piddada ja wastopanna, piddi armo
antama.

Nenda risuti, süttiti ja põlletati keif Jeru-
salemma lin paljaks ja sutumaks ärra: Eu-
rem linna osa rikuti ja härwituti hirmsaste
ärra. Monni hone jäeti seisma Roma rahwa
sõa-meeste warjaks, mis senna pandi sedda
maad wahtima, ka muud tuhjad kirowi-honed
ja woogad tornid jäid seisma tähheks ja tun-
nistusseks, et seal olli lin ennemuiste olnud.
Nenda on Jerusalemma lin ärrahärwitud ja
sutumaks ärrarikutud kolm nädalat enne
Mihkli päwa, wiendamal kuul pärrast sedda
aega, kui waenlane esiti temma alla olli tul-
nud. Wangi woeto rahwa hirmsast surest
hulgast läkkitas Titus seitseteistkümme-
tuhat noort meest Aleksandria linna pärris-
brjaks, kirowi kandma ja muud raskeid tööd
teggema. Paljo Juida rahwast müdi alwalt
ärra kui karja. Kaks tuhat jäeti senna ja
tenna ärra Roma rigi made sisse, et
neid wahhest sure Harrade wooraspeul
rahwa immeks ja rõmuks meesaliste
ette piddi heidetama ja ärrakistama.
Wangisid on keifik keifi olnud ühheksa-
kümme peäle seitse tuhat, et kül siis,
kui es malt linna alla tuldi, kül kümme
sadda tuhat inimest linnas on olnud;
se surem hulk neist olli wooras
rahwas, ja ei mitte linna kodda-
nikud; siiski ollid keif Juida rahwa
soust.

Kui Titus sure wäega Jerusalemma lüna sai ärrawoitnud, ärrapöletanud, mahhatistitud ja ärrahärowitanud, siis panui ta morningad sda mehhi sedda maad hoidma nende made pärrast, mis seal ümberkaudo ollid, ja läks isse ärra sda-wäega Ewratii jõest sadik, sest ni kaugele käis sel aial Roma-rigi raia. Ugga kui se tuggew, kulus ja pühha Jerusalemma lin ärrahärowitati, siis arwati sedda aega ma-ilmal algmisest nelli tuhhat nelli neljatkümmend aastat; Roma lüna üllesehitamisest olli kahheksa sadda kolm kolmalkümmend aastat. Kristusse kannatamisest sai sest sadik nellikümmend aastat. Nenda on Jerusalem keigekulusam ja üllem lin keige hommiiko-maal ühhe hirmsa otsa sanud.

Me raskestest ja hirmsastest on Jummal omma pühha Jummalikko sanna põlgjad ja naerjad nuhhelnud, ja on se läbbi keige ma-ilmale üht mällestusse tähte ja mainitsust annud, et igga üks Jummalala wiha ja nuhtlust peab kartma, ja Jummalala ja meie Issanda Jhesusse Kristusse tundmisse pole pöörma. Sepärrast peab igga üks isse ommas meles ussinaste se peäle mõtlema: kui Jummal sestinatse omma rahwale ei olle armo annud, kennele ta mitto kallist tootust olli annud, kenne seas mitto kallist suurt pühha Prohweti ja wannemad on olnud, kennest Issand Kristus isse omma innimesse ollemisse polest on sündinud; et ta paljo kängeminne muud rahwast nuhtleb, kellele ta selgest armust omma

junn.

jummalikko tundmist ja kallist armo, õppetust annud, kui nemmad tedda se eest et tanna, ja seda õiget tõsist Jummalat tundmist ja teinistust ärrapõlgwad, ja kange süddamega naerwad ja mahhajätwad, nenda kui Jummal parrago! Kui näitse meie seas sündiwad.

Sepärrrast piddagem Jerusalemma liinna ärrahawwitamist allati meles, jätkem patto mahha ja pöörigem keigest süddamest Jummalat pole, ja pallugem ikka, et se armolinne Jummal ja Jesand selsinnatsel häddalissel aial meid ja meie maad nisugguse hirmsa nubtlusse eest armolikkust tahhaks hoida, meie Jesanda Jesusse Kristusse pärrast, Amen.

1801

1802

rice - early years

to early years

early

